

POLSKA GOSPODARCZA TYGODNIK

1 9 3 2

**POLSKIE
KOPALNIE SKARBOWE**

NA GÓRNYM ŚLĄSKU

SPÓŁKA DZIERŻAWNA
SOCIÉTÉ FERRIÈRE DES MINES
FISCALES DE L'ÉTAT POLONAIS
EN HAUTE-SILESE.

**KRÓLEWSKA HUTA G. ŚL.
RYNEK, L. 915.**

TELEFONY: KRÓLHUTA 636-640 I KATOWICE 972.

SPRZEDAŻ

WĘGLA, KOKSU, BRYKIETÓW I SIARCZAMONU

Z KOPALNÍ KRÓL' BIELSZOWICE, KNURÓW.

ADR. TELEGR. SKARBOFERME KRÓL. HUTA.

POLSKA GOSPODARCZA

TYGODNIK WYDAWANY PRZEZ MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU
PRZY WSPÓŁDZIAŁE MINISTERSTW: SKARBU, ROLNICTWA ORAZ KOMUNIKACJI

WYCHODZI W SOBOTY

TREŚĆ ZESZYTU

	STR.		STR.
PROGRAM GOSPODARCZY CZY PROGRAM ZNIŻENIA PODATKÓW — <i>STEFAN STARZYŃSKI</i>	1473	KOMUNIKACJA I TRANSPORT	1490
JESZCZE O POLITYCE NAFTOWEJ — <i>CZESŁAW PECHÉ</i>	1477	Praca P. K. P. we wrześniu 1932 r.	
W SPRAWIE ZŁAGODZENIA SKUTKÓW KRYZYSU W DZIEDZINIE KREDYTU — <i>ST. ŻUROWSKI</i>	1478	ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE	1491
ŻYCIE GOSPODARCZE:		KRONIKA BIEŻĄCA:	
Rynek pracy we wrześniu i październiku 1932 r.		PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ	1491
SPRAWY GOSPODARCZE W IZBACH USTAWODAWCZYCH	1482	TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH	1491
GÓRNICCTWO I PRZEMYSŁ:		SKARBOWOŚĆ I FINANSE:	
GÓRNICCTWO WĘGLOWE	1483	PODATKI I OPŁATY	1492
PRZEMYSŁ NAFTOWY	1486	KREDYT	1492
PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY	1486	RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH Z BANKU POLSKIEGO	1492
ROLNICTWO	1486	Z BANKU POLSKIEGO	1493
HANDEL:		PRZEGLĄD ZAGRANICZNY:	
HANDEL ZAGRANICZNY	1487	STANY ZJEDNOCZONE A EUROPA — <i>DR. T. Ł.</i>	1494
HANDEL WEWNĘTRZNY	1487	KRONIKA ZAGRANICZNA:	
Drobne kupiectwo w Polsce — <i>M. Szyszkowski</i>		OGÓLNE	1498
Zastrzeżenia na rzecz sprzedawcy przy zbyciu towarów — <i>M. Sz.</i>		FRANCJA	1498
KRAJOWE RYNKI TOWAROWE	1488	CZECHOSŁOWACJA	1498
RYNEK AKCYJNY	1490	JUGOSŁAWIA	1499
CLA ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWNĘTRZNEGO	1490	HOLANDJA	1499
		NORWEGJA	1499
		Z. S. R. R.	1499
		WIADOMOŚCI BIEŻĄCE	1500
		SPRAWY CELNE ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWNĘTRZNEGO W PAŃSTWACH ZAGRANICZNYCH	1500

PROGRAM GOSPODARCZY CZY PROGRAM ZNIŻENIA PODATKÓW?

JEST rzeczą niezmiernie doniosłą i budzącą większą wiarę w przyszłość, że przeciągający się kryzys gospodarczy przyczynia się do coraz większej inicjatywy społeczeństwa w kierunku wyjścia z tego kryzysu.

Po próbie stworzenia programu gospodarczego Centralnego Związku Przemysłu Polskiego—w dn. 6 b. m. ogłoszony został program doraźnych zarządzeń gospodarczych, zawarty w przemówieniu P. Prezesa Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie b. Ministra Inż. Czesława Klarnera, wygłoszonym na zebraniu plenarnem Izby w dn. 5 b. m.

Przemówienie P. Min. Klarnera, aczkolwiek o wiele skromniejszy noszące tytuł, niż przemówienie Na-

czelnego Dyrektora C. Z. P. P., P. A. Wierzbickiego, wypowiedziane przed miesiącem w dn. 3 listopada na Radzie Centralnego Związku—jednak znacznie wszechstronniej obejmuje całokształt zagadnień gospodarczych, wysuwających się na czoło spraw aktualnych, związanych z wysiłkami do wyjścia z kryzysu. P. Min. Klarner nie oderwał się od stanu faktycznego i w swem przemówieniu stara się na podstawie tego, co zostało dokonane, i na podstawie tego, co dzieje się w naszej rzeczywistości, budować program dalszych doraźnych zarządzeń gospodarczych.

Większa wszechstronność programu P. Min. Klarnera wynika niewątpliwie z faktu, że Izba Przemysłowo-Handlowa reprezentuje z natury rzeczy, wpraw-

dzie niekiedy sprzeczne z sobą interesy, ale wszystkich dziedzin przemysłu i handlu, tak wielkiego, średniego, jak i drobnego. Centralny Związek Przemysłu Polskiego ma niewątpliwie również dużą płaszczyznę tarć sprzecznych interesów poszczególnych dziedzin wielkiego przemysłu, ale też i większą zbieżność tych interesów. Nikt nie może wątpić w szczerą dążenia do objęcia swym programem przez Centralny Związek P. P. potrzeb nie tylko wielkiego przemysłu, ale całokształtu życia gospodarczego, co na wstępie swego przemówienia z dn. 3 listopada podkreślił P. Dyr. Wierzbicki. Ale nie zmienia to stanu rzeczy, że z natury im szersza jest podstawa — tem wszechstronniejszy może być program. Gdybym więc miał szeregować programy wedle ich wszechstronności, to niewątpliwie na pierwszym miejscu znalazłby się program, realizowany od lat kilku przez Rząd, bo obejmuje on potrzeby Państwa i całego życia gospodarczego, a więc i rolnictwa, pominiętego przez inne programy, na drugim program P. Min. Klarnera, na trzecim P. Dyr. Wierzbickiego.

Program P. Min. Klarnera zawiera bardzo wiele słuszných i uzasadnionych wniosków, które pogłębiają realizowany już program walki z kryzysem. Naturalnie, są tam i wnioski, z którymi podjąć należałoby dyskusję, aby przekonać się, że realizacja ich wymaga korektywy, bądź że jest niemożliwa. Mam na myśli choćby — zbliżony do programu P. Dyr. Wierzbickiego — projekt niżki podatków. Temat to bardzo obszerny i nie jest moim zamierzeniem w tym artykule polemizować z P. Min. Klarnerem. Uważam tylko za konieczne sprostować jedną omyłkę w podanych przez P. Klarnera liczbach, która to omyłka ma istotne znaczenie i może zaciemniać dyskusję, jaka niewątpliwie po tem przemówieniu musi się rozwinąć.

Mianowicie, w tablicy budżetów i obciążeń na głowę ludności P. Min. Klarner podał za lata 1926—1931 wpływy faktyczne, dla roku zaś bieżącego — wpływy, przewidziane w budżecie. Stąd obciążenie na głowę ludności w poprzednich latach odpowiada faktycznemu stanowi, a obciążenie w roku bieżącym jest z niem sprzeczne. Jeśli bowiem przyjmiemy pod uwagę wpływy faktyczne za 8 miesięcy, a tem samem łatwe już do obliczenia wpływy za następne 4 miesiące, przekonamy się, że obciążenie na rzecz Państwa, przypadające na głowę ludności, wyniesie ok. zł 61, a nie zł 72,6, jak wyprowadza P. Min. Klarner. Wówczas charakter podanej tablicy ulegnie zupełnie zmianie i wnioski, jakie z niej każdy wyciągnąć musi, nie będą budzić niesłusznego trwogi. Wedle liczb P. Min. Klarnera spadek obciążenia na głowę ludności w r. b. w porównaniu z 1928/29 r. wyniósłby tylko 25,4%, a wedle liczb faktycznych wyniesie 37,3%. A to jest różnica bardzo poważna.

Tem samem i dalszy wniosek o wzroście obciążenia dochodu społecznego na rzecz budżetu Państwa z 15% w 1928 r. na 22% w r. b. jest mylny. Przyjmując bez analizy liczbę dochodu społecznego, podaną przez P. Klarnera, należałoby odsetek 22% zmniejszyć na 17,4%. Tematu tego nie rozwijam szerzej, gdyż celem mym dzisiaj jest odpowiedź na przemówienie P. Dyr. Wierzbickiego, wypowiedziane w dyskusji nad programem P. Min. Klarnera w dn. 5 b. m., a ogłoszone w „Kurjerze Polskim” z dn. 6 b. m.

W przemówieniu tem P. Dyr. Wierzbicki zajął się łaskawie wywodami memi, ogłoszonymi przez „Polską Gospodarczą” w artykule p. t. „Braki programu Centralnego Związku Przemysłu Polskiego”. W artykule tym pozwoliłem sobie poddać krytyce program C. Z. P. P., uważając, że jego najistotniejszymi brakami jest to, iż streszcza się: 1) w żądaniu od Państwa daleko idących świadczeń materialnych, a głównie zniżenia podatków o 10%, co podważyć musiałoby budżet, a w konsekwencji i walutę, 2) w kategoriycznym odrzuceniu niżki cen przemysłu skartelizowanego, a więc uchyleniu się od ponoszenia w równej mierze z innymi dziedzinami życia ciężarów, wynikających z kryzysu, 3) w pozostawieniu rolnictwa samemu sobie. Program ten pomija cały szereg ważnych zagadnień lub tylko zlekka je dotyka, a przedewszystkiem niezwiązany jest z tem, co na polu walki z kryzysem zostało już dokonane.

P. Dyr. Wierzbicki w przemówieniu swem w dn. 5 b. m. zajął się tylko sprawą podatków, pominał uwagi, dotyczące cen przemysłu skartelizowanego. Niewątpliwie, zasada ataku jest bardzo często o wiele lepsza od obrony zwłaszcza, gdy obrona zajętych pozycji jest niemożliwa do zrealizowania, bo sprzeczna z biegiem życia. W danym wypadku ta zasada po mistrzowsku jest przeprowadzona. Chodzi o niżkę podatków o 10%, a atakowane są zaległości podatkowe, przez co w znękanem przez kryzys społeczeństwie niewątpliwie łatwiej znaleźć zrozumienie.

Nader uprzejme słowa P. Dyr. Wierzbickiego pod moim adresem, w związku z trudnościami, na jakie Rząd napotyka w dziedzinie utrzymywania równowagi budżetowej, przy kurczących się wpływach i malejących możliwościach — zostały zakończone wnioskiem o psychicznie uzasadnionym bezwładzie myśli wobec nowych, a odmiennych poglądów. W pięknej formie ujęty ten zarzut jest niesłuszny, choćby dlatego, że organizacja pracy rządowej, w której ściera się zawsze odbicie różnych a sprzecznych interesów społeczeństwa — nie pozwala na taki bezwład myśli. Sądę też, że podkreślając nowe i zdrowe, lecz harmonizujące z całokształtem walki z kryzysem myśli w programie P. Dyr. Wierzbickiego, których jeszcze więcej znajdują w programie P. Min. Klarnera — zarzutu tego osobiście pod swoim adresem przyjąć nie mogę. Polemika na ten temat jest zresztą zbędna i wolę rozpatrzyć argumenty rzeczowe, którymi P. Dyr. Wierzbicki popiera swą tezę konieczności obniżki podatków.

Przedewszystkiem liczby. P. Dyr. Wierzbicki, przytaczając liczby porównawcze zaległości w podatkach: dochodowym, przemysłowym, od nieruchomości i gruntowych na dz. 1 kwietnia lat 1928 ÷ 1932, stwierdza, że wszystkie zaległości wzrastają jak lawina, wbrew moim twierdzeniom o ich spadku. Wniosek swój P. Dyr. Wierzbicki opiera na przypuszczeniu, że w moich obliczeniach brałem pod uwagę spadek pozycji kar, grzywien, kosztów egzekucyjnych i t. d., nie uwzględniłem zaś, że same zaległości podatkowe rosną.

Istotnie, pozycja kar i t. d. spadła najwięcej, bo z sumy zł 129,1 miljn. w dn. 1 kwietnia 1931 r. na zł 41,7 miljn. w dn. 1 kwietnia 1932 r. Spadek ten spowodowany jest głównie nie intensywnym ściąganiem tych należności, lecz umarzaniem ich w wyniku bądź generalnych ulg podatkowych, które przewidywały przedewszystkiem umorzenie tych kar, bądź też w wyniku indywidualnego regulowania zaległości podatkowych.

Jeśli zaś chodzi o wymienione przez P. Dyr. Wierzbickiego 4 główne podatki, to ważne będzie przede wszystkim stwierdzenie, że likwidacja zaległości rozpoczęła się nie 1 kwietnia 1931 r., a znacznie później, dopiero z końcem r. ub. względnie z początkiem r. b., kiedy uchwalone zostały przez Ciała Ustawodawcze różne ustawy podatkowe: o spłacie zaległości, o podatku przemysłowym i t. d., i kiedy skrytalizowała się polityka podatkowa na obecną dobę kryzysu. W związku z tem i punkt kulminacyjny wzrostu zaległości i początek spadku ich nie przypada też nawet na jedną datę.

Akcja ta w pełnym biegu toczy się dopiero obecnie, tak, iż miarodajnymi dla jej oceny będą liczby na 1 stycznia, względnie nawet 1 kwietnia 1933 r.

Jednakże znane niewątpliwie P. Dyr. Wierzbickiemu liczby kwartalne z roku 1931/32 o początku tego procesu spadku zaległości świadczą dosyć wymownie:

	P o d a t k i :			
	dochodowy	przemysłowy	od nieruchomości	gruntowy
1 IV 1931	204·5	231·2	28·2	42·5
1 X "	188·3	294·6	60·6	64·0
1/I 1932	238·1	279·6	50·3	72·8
1/IV "	225·7	262·6	36·7	63·7

Kulminacyjny punkt wzrostu przypada więc w 2 podatkach na datę 1/X 1931 r., w 2 zaś na datę 1/I 1932 r. Od tych dat rozpoczyna się spadek, przyczem zaznaczyć trzeba, że zaległe podatki w rolnictwie odroczone są do 15/VIII 1933 r., więc i ruch zaległości w tej dziedzinie jest mniejszy.

Rozmiar spadku zaległości związany jest nie tylko z umarzaniem nieściągalnych kwot z tytułu „martwych dusz”. Zaległości z tego tytułu istotnie są dość duże, skoro na 1 kwietnia 1932 r. wynosiły już zł 115 miljn. Ale sięgają one okresu markowego, gdyż, jak zaznaczyłem w swym poprzednim artykule, w niektórych podatkach ustawy nie dawały żadnej podstawy do umarzania. Urzędy skarbowe były też czasem za ostrożne w ocenie nieściągalności. To zagadnienie jest już uregulowane.

Pod mianem nieściągalnych można jednak rozumieć nie tylko zaległości nieściągalne z powodu śmierci osoby fizycznej lub przedsiębiorstwa, bez pozostawienia aktywów. Pod to miano mogą być też zaliczone również zaległości, których ściągnięcie zagroziłoby egzystencji przedsiębiorstwa. Umazanie takich zaległości następuje nie z powodu przyczyn natury fizycznej, lecz ze względów gospodarczych. Ta akcja również jest w pełnym toku. Dla przykładu mogę przytoczyć liczby oddziału bilansowego jednej z izb skarbowych, obliczone na 1 sierpnia r. b. W zaległościach w podatkach: dochodowym i przemysłowym tego oddziału bilansowego—41·4% jest nieściągalnych z przyczyn natury fizycznej, 36% ze względów gospodarczych, a 22·6% może być w drodze odroczeń i rozłożeń na raty ściągnięte. Przykład ten może nie daje liczb, przeciętnych dla całego Państwa, ale rzuca jasne światło na całość zagadnienia i wskazuje, że proces likwidacji zaległości jest w pełnym toku, a więc przerywanie go, przez zastosowanie nowej koncepcji, napewno nie przyspieszyłoby rozwiązania zagadnienia, lecz wprowadziłoby chaos, którego skutki odbiłyby się musiały dotkliwie na interesach Państwa.

Pierwszy więc argument liczbowy P. Dyr. Wierzbickiego w obronie tezy o nowym systemie zlikwidowania zaległości odpada zupełnie, gdyż liczby mu

przeczą. Ten nowy system byłby też sprzeczny z „ideą ciągłości”, a dobitnie świadczył o „anarchji” w naszych poczynaniach na terenie walki z kryzysem.

Jakiż jest drugi podstawowy argument? Obrona „elementarnych wymagań sumienności podatkowej”. Jest to niewątpliwie bardzo słuszny punkt wyjściowy do oceny zagadnienia. Jest to sprawa, której niedocenić nie wolno, a w naszych warunkach rozwoju historycznego ma ona znaczenie szczególne.

Pamiętamy dobrze wypowiedziane przez P. Dyr. Wierzbickiego tezy zasadnicze, iż dla rozwiązania zaległości „trzeba znaleźć system, przy którym nie zapadłby ani jeden grosz z możliwych do osiągnięcia wpływów”, oraz, że „istotnym założeniem jest nie niszczyć moralności podatkowej, nie stwarzać takich ulg, z których wynikałoby, że im dłużej kto zalega z podatkiem, tem większe otrzymuje korzyści, nie podsycać spekulacji na ulgi, nie tworzyć pokusy, że opłaca się grę taką prowadzić”.

Gotówbym nawet uznać, że udzielone już generalne bonifikaty, których okres dla przemysłu i handlu już się skończył, a dla rolnictwa kończy się 31 grudnia r. b., w pewnej mierze uchybiały zasadzie sumienności podatkowej za cenę doraźnych korzyści Skarbu Państwa. Ale nie mogę nie przyznać jednocześnie racji P. Min. Klarnerowi, który w dyskusji na ten temat przed pół rokiem w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Warszawie podkreślał, że wobec drożyzny pieniądza i zniżki cen korzyść z posiadania zaległości podatkowych i otrzymywania bonifikat jest bardzo względna, oraz że niewątpliwie lepsza jest sytuacja przedsiębiorstwa, które nie ma zaległości podatkowych, niż tego, które je ma i może z bonifikat korzystać, ale musi w obecnym okresie płacić. To też „o żalowaniu swej naiwności” płacenia podatków—choćby wypadki takie w życiu miały miejsce, mówić poważnie nie można. Pomijając interes własny, mówić o tem chyba i nie wypada, jeśli nie zapomina się na chwilę o istnieniu własnego państwa. Tak prosto rozumując, każdy, kto stanął do szeregów w czasie wojny i krwią swoją lub inwalidztwem udział swój zapłacił, gdy inni, unikając wojska, oddawali się lukratywnym interesom, powinienby uważać się za pokrzywdzonego. Czyż spełnienie obowiązku — gdy sąsiad go nie spełnił — ma powodować uczucie żalu do siebie z powodu „naiwności”? Myślę, że takie rozumowanie sprzeczne jest z „elementarnymi wymaganiami” moralności.

Rozpatrzmy, do czego doprowadziłby dzisiaj proponowany przez P. Dyr. Wierzbickiego system. Przeciż wielu płatnikom systemem stosowanym dotychczas umorzono indywidualnie zaległości w całości lub w części. Ci obecnie wygraliby podwójnie. Za 10% wpłaconych przez nich podatków bieżących otrzymywaliby bony na płacenie przyszłych podatków, niezależnie od dokonanego już umorzenia. Ale tym, których zaległości wedle dotychczasowego systemu dopiero obecnie są lub mają być rozważane, strącanoby 10% na poczet spłacania tych zaległości. Czyż to byłaby sprawiedliwość i równość traktowania wszystkich?

Jeśli zaś przypuścić, że P. Dyr. Wierzbicki chce i ukończenia stosowanego dziś przez Ministerstwo Skarbu systemu zlikwidowania zaległości i wprowadzenia w życie nowej koncepcji — toć przecież bezspornie koncepcja ta w minimalnym stopniu dotyczy naprawdę spłaty zaległości, a jest jedynie obniżką

bieżących podatków o 10%. A przecież P. Dyr. Wierzbicki uznaje zasadę równowagi budżetu i wie, jakim kosztem dzisiaj możnaby go znacznie obniżyć.

Na wiosnę r. b. odbyłem kilka konferencji w Izbach Przemysłowo-Handlowych — w Warszawie, Krakowie i Łodzi, na których to konferencjach omawiałem wszechstronnie obecną politykę podatkową i ustosunkowanie się sfer gospodarczych do zagadnienia bieżących podatków. Polityka ta, a przede wszystkim ustosunkowanie się do bieżących podatków znalazło całkowite zrozumienie. Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie dała temu nawet wyraz w specjalnej uchwale i apelu do swych członków.

Stwierdzam więc, że system, proponowany przez P. Dyr. Wierzbickiego, uchybia dwu ogłoszonym w sprawie zasad polityki podatkowej tezom. Pozbawia on Skarb Państwa tych zaległości, które bez straty dla życia gospodarczego ściągnięte być mogą, i zmniejsza o 10% podatki bieżące, a więc nie jest systemem „przy którym nie przepadłby ani jeden grosz z możliwych do osiągnięcia wpływów”. Stwarza on przypadkowe i dodatkowe przywileje dla tych, którym w ostatnich miesiącach władze skarbowe zaległości umorzyły. Stwarzając przypadkowe przywileje, proponowany system niszczyłby moralność podatkową i podsycił spekulację na ulgi.

Pomijam tu związek tego zagadnienia z równowagą budżetu i stabilizacją waluty. Omówiłem to w poprzednim artykule i odpowiedź moja nie spowodowała repliki P. Dyr. Wierzbickiego. Pozwalam sobie wyrazić obawę, że po rocznej dyskusji na temat ulg podatkowych, po ustaleniu przed rokiem zasad polityki podatkowej w stosunku do zaległości i podatków bieżących, po kilkakrotnych oświadczeniach poprzedniego i obecnego Ministra Skarbu w tej dziedzinie, wszczynanie tego zagadnienia na nowo istotnie musi podsycić spekulację na ulgi. Może przed rokiem był czas na proponowanie tej koncepcji, dziś jest napewno zapóźno.

Tak wyglądają dwa zasadnicze argumenty, które mi P. Dyr. Wierzbicki przekonać chce społeczeństwo o słuszności swej koncepcji. Zapewne „zdrowa myśl ma wielką siłę przekonania”, ale ta myśl jej nie ma — nie dlatego, że trafia na „bezwład myśli”, ale dlatego, że w obecnym czasie jest ona niezdrowa, a w każdym razie spóźniona.

W ogólnych rozważaniach, które poprzeć mają te dwa argumenty — P. Dyr. Wierzbicki wypowiedział tezę, że „niema gorszego wroga Państwa nad fiskalizm skarbowy w okresie kryzysu”. Państwo ma bardzo dużo wrogów. Nierozumny fiskalizm w dobie kryzysu napewno do nich może należeć — tak, jak należą doń dążenia do odmawiania świadczeń Państwu. Wszak historia nasza, a zwłaszcza czasy przedrozbiorowe wiele nam o tem mówią i może więcej niż nadmierny fiskalizm tej lub innej epoki. Ale nie mam zamiaru bronić nadmiernego fiskalizmu, bo uważam go za szkodliwy i bynajmniej mu nie hołduję.

Wykazałem już w poprzednim artykule, w jakim stopniu elastyczne są nasze podatki. Uzupełnię je jeszcze przykładami. Wpływy z 2 głównych podatków, stanowiących podstawę naszego systemu podatków bezpośrednich, t. j. dochodowego i przemysłowego, w ciągu 8 miesięcy bież. roku budżetowego w stosunku do wpływów w ciągu tychże 8 mies. 1929/30 r. wykazują spadek o 38%. A przecież podatek docho-

dowy, wpływający w ciągu 8 mies. r. b., dotyczył w pewnej mierze podatku, wymierzonego na jesieni 1931 r. za rok 1930, a więc rok względnie dobry. Jeśli sięgniemy do tegorocznych wymiarów podatku dochodowego, to, przykładowo, korzystając z posiadanych przy pisaniu niniejszego artykułu w domu danych, dotyczących oddziału bilansowego jednej z izb skarbowych, stwierdzić mogę, że spadek wymiaru w r. b. w stosunku do 1929 r. wynosi 59,4%. A jest to wymiar I instancji, który na podstawie odwołań bywa w wielu wypadkach jeszcze niższy. Nie możemy więc mieć do czynienia z generalnym zarzutem nadmiernego fiskalizmu. Tu i owdzie, w tak wielkim i tak skomplikowanym aparacie, jakim jest nasza skarbowość, i przy nadmiernym przeciążeniu pracą mogą i muszą zachodzić takie lub inne odstępstwa od zasadniczej linii, ale te odstępstwa są przez władze wyższe korygowane.

Trudno też pominąć, że nie cały ciężar opodatkowania społeczeństwa spoczywa na podatkach bezpośrednich. Stanowią one tylko 26% ogólnych wpływów budżetowych, gdy same monopole przyniosły za ub. rok budżetowy 30%, a łącznie z podatkami pośrednimi, cłami i opłatami stempelowymi 51,1%. Ale obciążenia pośrednie też mają swoją granicę i nie byłoby ani sprawiedliwe, ani możliwe przejście wyłącznie na system opodatkowania pośredniego.

Przyczyny powstania zaległości podatkowych nie są bynajmniej wyłącznie wynikiem nadmiernych wymiarów. Są one w dużej mierze również wynikiem liczebnej niedostateczności aparatu skarbowego, niekiedy niedostatecznego wyrobienia i przygotowania, związanego znów ze zbyt lichem wynagrodzeniem. Aparat skarbowy z każdym dniem się wyrabia i poprawia, mimo obiektywnie wielkich trudności. Nie należy też w poważnej dyskusji takie czy inne niedociągnięcia lokalne generalizować w zarzucie ogólnym. Wtedy bowiem, stosując analogiczną metodę, możnaby z takich czy innych faktów złośliwego uchylania się od ponoszenia świadczeń na rzecz Państwa — czynić zarzuty ogółowi, a to byłoby nieuzasadnione.

Nie chciałbym, aby z uwag powyższych wyciągany był wniosek, że nasz system podatkowy uważam za dobry i racjonalny lub wzorowo realizowany. Wniosek taki byłby mylny i jawnie sprzeczny z całością moich poglądów. Pamiętam też dobrze słowa, wypowiedziane przez P. Dyr. Wierzbickiego jeszcze w 1928 r., że „opierając się na swoim doświadczeniu, nie tęskniłby specjalnie do reform podatkowych”, gdyż „dopiero przy nadzwyczajnym rozkwicie ekonomicznym reformy podatkowe mogą przynosić ulgę”. Mimo tej opinii Rząd nasz w ostatnich latach znowelizował podatek od kapitałów i rent oraz podatek przemysłowy, zniżając wpływy z tych tytułów. Ale te reformy mają też swoje granice, zwłaszcza w okresie kryzysu. Reforma, dążąca do zniesienia podatków o 10%, te granice przekracza.

Gdyby uznać tę zniżkę za nieznaczne odkręcenie śruby podatkowej, to te nieznaczne rzekomo straty dla Skarbu stają się jeszcze bardziej nieznaczne w rozdrobnieniu na setki tysięcy pozycji i nie mogą stanowić żadnego zwrotnego punktu w wyzwoleniu sił finansowych społeczeństwa.

Dla uniknięcia nieporozumienia na tle operowania w swych wywodach twierdzeniem, iż program

C. Z. P. P. zmniejsza o 10% wpływy podatkowe, podkreślam, że program ten zmniejsza wpływy z bieżących podatków o 10%, a wpływy ogólne zmniejszy — w pierwszym roku o kwotę, która bez tej koncepcji na zaległości wpłynęła. A kwota taka wpływa w wysokości dość poważnej.

W następnym zaś roku wpływy z podatków bezpośrednich zmniejszone byłyby o kwotę normalnie wpłacanych zaległości plus nadto o sumę wydanych bonów. Na to nasza sytuacja budżetowa nie pozwala. Aby stawiać tę koncepcję, należy uprzednio poddać analizie budżet i wskazać konkretne drogi redukcji tego budżetu.

Przeciągający się kryzys powoduje konieczność wielkich ofiar, by wyjść z niego o nienaruszonych podstawach finansowo-gospodarczych.

Ciężar tego kryzysu legł w wielkiej mierze na barki głównej dziedziny naszego życia gospodarczego — rolnictwa. Państwo, ograniczając swój budżet do minimum — świadomie przerzuca znaczną część tego ciężaru na siebie. Ponoszą go również nieskarteli-

zowane dziedziny przemysłu i handel. Najmniej zaś dotąd ucierpiały skartelizowane dziedziny przemysłu, które trzymając się mocno sztywnych, a wysokich, lub nawet w okresie kryzysu wzrastających cen — okopały się na swych pozycjach. Czując niemożność utrzymania się na tych pozycjach, bronią się poprzez atak na świadczenia na rzecz Państwa. Gdyby ten atak miał się udać, groziłoby to podstawom Państwa. W interesie wszystkich jest je przed tem obronić.

Przemówienie P. Dyr. Wierzbickiego świadczy, że z dyskusji nad programem gospodarczym C. Z. P. P. zostało tylko zagadnienie podatkowe. Widocznie o nie chodziło. A przecież zakres aktualnych zagadnień gospodarczych i finansowych, związanych z wyjściem z kryzysu, jest niezmiernie rozległy. Świadczy o tem już choćby przemówienie P. Min. Klarnera.

Dlatego to w tytule mego artykułu musiałem zapytać: program gospodarczy czy program niżenia podatków?

Stefan Starzyński

JESZCZE O POLITYCE NAFTOWEJ

NA MÓJ ARTYKUŁ, zamieszczony na łamach „Gazety Polskiej” z dn. 2 b. m., P. Prof. Henryk Tennenbaum zareplikował artykułem p. t. „Produkcja ropy naftowej”, zamieszczonym w „Kurjerze Warszawskim” z dn. 5 b. m.

P. Prof. Tennenbaum nie neguje przesłanek mego artykułu z dn. 2 b. m., lecz deklaruje wycofanie poprzednich swoich zarzutów pod adresem rządowej polityki naftowej pod warunkami wszakże „zaprzeczenia” przeze mnie „prawdziwości twierdzeń pana Szydłowskiego i jeśli okaże się, że nasz eksport (produktów naftowych — przyp. autora) nie będzie mała”.

Dosyć oryginalne postawienie kwestji.

Trudno byłoby mi bowiem prostować twierdzenia P. Min. Szydłowskiego, który zamieścił je na łamach „Gazety Handlowej” i podpisał własnym nazwiskiem. Ewentualne „prostowanie” imiennie postawionych twierdzeń należy zawsze do ich autora; osoby trzecie mogą, co najwyżej, nie zgodzić się z temi twierdzeniami i replikować na nie. Ja właśnie uczyniłem to w powołanym moim artykule z dn. 2 b. m., oraz w artykule wstępnym w poprzednim zeszycie naszego pisma.

Zresztą przytaczany przez P. Prof. Tennenbauma passus artykułu P. Min. Szydłowskiego wcale nie świadczy o tem, że P. Szydłowski jest zwolennikiem zmniejszenia wydobycia ropy naftowej. Pragnąłby on jedynie powiększyć — z czem się prawdopodobnie i P. Prof. Tennenbaum zgodzi — spożycie krajowe produktów naftowych na rzecz zmniejszenia deficytowego obecnie eksportu produktów naftowych, który nie okazuje tendencji ku zmniejszaniu się. Oto jak wygląda procentowy stosunek eksportu produktów naftowych do ich produkcji:

	1929	1931	1932
Benzyna	33%	46%	51%
Nafta	28%	21%	21%
Olej pędny.	47%	39%	55%
Oleje smarowe	40%	43%	42%
Parafina	75%	73%	77%
Ogółem:	39%	37%	43%

Liczyby te najlepiej ilustrują stan rzeczy i chyba dostatecznie przekonywają P. Prof. Tennenbauma, że eksport produktów naftowych nie ma wcale tendencji ku niższości.

Ponieważ zaś cała obecna polityka naftowa zmierza właśnie do podniesienia produkcji ropy, co stwierdzają i oświadczenia i praktyczne posunięcia rządowe, a o czem pisaliśmy w poprzednim zeszycie, przeto P. Prof. Tennenbaum nie może przypisywać rządowej polityce naftowej celu kurczenia wydobycia ropy do potrzeb spożycia wewnętrznego „z nadwyżką kilkunasto-procentową”, przeznaczoną na eksport. Tem bardziej, że tego rodzaju polityka niebardzo dałaby się przeprowadzić technicznie, skoro zwiększona produkcja jednego z derywatów naftowych wymaga automatycznie zwiększenia produkcji wszystkich innych, nawet tych, które nie mogą liczyć na większy zbyt doraźny.

Słusznie P. Prof. Tennenbaum mówi, że sumy, wypłacane przez obecny Syndykat Naftowy mniejszym rafinerjom za zaprzestanie wytwórczości — są zjawiskiem wysoce ujemnym dla rozwoju kopalnictwa ropy, gdyż obciążają kosztami proces rafinerijny ze szkodą dla ceny ropy. I właśnie wobec tego Rząd postanowił walczyć z tem ujemnym zjawiskiem, a dobitny wyraz tych zamiarów daje ustawa o regulowaniu stosunków w przemyśle naftowym. Obecna zaś praca organizacyjna zmierza również właśnie w tym kierunku, aby nie było t. zw. „odpłat za stójkę”, t. j. za wstrzymanie się od produkcji niektórych rafinerij za stosowną opłatą. Historia walki z „odpłatami za stójkę” jest znana wszystkim przemysłowcom naftowym, a także, nie wątpię, że i P. Prof. Tennenbaumowi.

Przy projektowanej i realizowanej z takim trudem nowej organizacji przemysłu naftowego każda rafinerja, nawet najmniejsza, będzie miała możliwość pracy przemysłowej, jeśli tylko oświadczy gotowość w tym względzie. Jednakże, jak dotąd, najdobitniej ujawnione zostają tendencje utrzymania dawniejszej procedury z wynagrodzeniami za wstrzymanie się od

pracy, co, oczywiście, nie będzie mogło znaleźć wyrazu w nowej organizacji.

Wreszcie P. Prof. Tennenbaum słusznie bierze w opiekę cenę ropy, która, co musimy sprostować, nie została w arbitrażu ministerjalnym „narzucona” producentom, lecz co do której nastąpiło uzgodnienie stanowisk między rafinerjami a czystymi producentami. Jeśli poziom tej ceny w bieżącym okresie jest niższy od poziomu z przed roku, to przyczyną tego bynajmniej nie jest arbitraż rządowy, lecz konjunktura kryzysowa, o czym wiedzą nawet najmniejsi producenci ropy, i rozumieją, że Rząd nie ma środków na utrzymywanie ceny ropy na poziomie okresu najlepszej konjunktury, tak samo jak nie ma środków na podniesienie cen płodów rolnych.

Jednakże konstrukcja nowej umowy z producentami ropy została w drodze właśnie arbitrażu rządowego ustalona w ten sposób, że zwyżka utargu

produktów naftowych wpływać będzie automatycznie na podwyżkę ceny ropy. Poza tem rafinerje zobowiązały się do pełnego odbioru wyprodukowanej przez producentów czystych ropy, niezależnie od konjunktury na zbyt produktów naftowych. Jest to zdobycz, o którą walczyli producenci bezskutecznie od 12 lat. A więc są to konkretne posunięcia na rzecz kopalnictwa ropy.

Oczywiście, nie mogę zapewnić P. Prof. Tennenbauma co do zwyżki lub niżki eksportu produktów naftowych nawet w najbliższej przyszłości, gdyż stan gospodarczy przyszłości nie może opierać się na prorocत्वach. Układ wszakże stosunków na rynku wewnętrznym oraz cała polityka naftowa świadczą o tendencjach rozwoju eksportu produktów naftowych, a nie jego restrykcji.

Czesław Peché

W SPRAWIE ZŁAGODZENIA SKUTKÓW KRYZYSU W DZIEDZINIE KREDYTU

NIEZWYKLE ciężka sytuacja, w jakiej — głównie nasutek silnego spadku cen płodów rolniczych — znalazło się rolnictwo polskie, powiększyła bardzo znacznie ciężar jego zobowiązań finansowych. Znaczna ilość warsztatów rolnych — z tych czy innych powodów — znalazła się z biegiem czasu w stanie nadmiernego zadłużenia. B. Minister Rolnictwa P. Dr. Leon Janta-Pończyński w swoim exposé na Komisji Sejmowej w październiku 1931 r. obliczał, że rolnictwo płaci rocznie procentów z górą $\text{zł } 522$ milj. (bez amortyzacji), t. j. ok. $\text{zł } 22$ na 1 ha.

Nic też dziwnego, że przedstawiciele rolnictwa na ten właśnie ciężar wskazują, jako na jeden z najbardziej dokuczliwych. P. Senator Jan Stecki, Prezes Głównego Zarządu Związku Ziemiaków, w swoich niedawno wydanych „Postulatach kryzysowych” obszernie zajął się też i tą sprawą. P. Stecki podkreśla konieczność obniżenia stopy procentowej od wszystkich wierzytelności. Uważa to za konieczne jako najważniejszy sposób zmniejszenia kosztów produkcji. W wywodach tych wiele jest słuszności, którą każdy obiektywny obserwator musi przyznać.

Nie można tego, niestety, powiedzieć o wszystkich planach, wysuwanych ze sfer rolniczych. M. in. pojawiły się sugestje konieczności rewizji wysokości zobowiązań hipotecznych, obciążających majątki rolne, dostosowania ich do zmienionej ceny ziemi i płodów rolnych. Chodzi tutaj ni mniej ni więcej tylko o t. zw. rewaloryzację kapitału wierzytelności. Głosy te wzmożyły się zwłaszcza ostatnio w związku z „Tygodniem Rolniczym”.

Zjawiska te — nader charakterystyczne — domagają się odpowiedniego oświetlenia. Zajmując się jednak tem zagadnieniem, trzeba stanąć na stanowisku jak najbardziej obiektywnym. Nie krusząc kopii ani w obronie dłużników, ani też wierzycieli, na problem wierzytelności należy patrzeć jedynie i wyłącznie pod kątem wymagań obrotu pieniężnego, pod kątem nakazów, jakie daje nam interes Państwa, jako pewnej całości, skupiającej w sobie tak wierzycieli jak i dłużników.

Hasła rewizji wysokości wierzytelności są, moim zdaniem, niewskazane, niesłuszne i niecelowe. Spróbuję pokrótce rozpatrzyć argumenty, jakimi szermują zwolennicy tych hasła. Jeżeli powołują się oni na to, że spadek wartości pieniądza dał w swoim czasie w efekcie waloryzację wszelkiego rodzaju należności prywatno-prawnych, a w szczególności z pożyczek, to należy mieć na uwadze, że nastąpiło to jedynie w tych państwach, w których — nasutek skrajnej deprecjacji pieniądza — wartość wszelkich należności spadła do niesłychanie drobnego ułamka poprzedniej wartości. Do takich państw w pierwszej linii należały: Niemcy, Polska i częściowo Austria. Natomiast w tych wypadkach, gdy wartość waluty danego państwa obniżyła się nawet o kilkadziesiąt procent, wywołując tem samem spadek wartości wszystkich zobowiązań pieniężnych, waloryzacji nie przeprowadzono. Doskonałym przykładem w tym względzie stanowić może Francja. Przecież wartość w zlocie dzisiejszego franka według obowiązującej od 28/VI 1928 r. nowej ustawy monetarnej wynosi równo $\frac{1}{3}$ część wartości w zlocie franka przedwojennego. Nie mamy zaś tam jakiegokolwiek rozporządzenia o charakterze waloryzacyjnym, mimo iż w konsekwencji spadku waluty wierzyciele utracili 80% wartości swoich należności. W państwach o słabszej strukturze finansowej, jak np. Rumunia, Bułgaria i t. p., spadek waluty był znacznie większy, a mimo to waloryzacji również nie przeprowadzono.

Z powyższego jasno wynika, że ustawodawstwa wkraczały w charakterze obrońcy wierzycieli w sposób nader umiarkowany, i to tylko w wypadkach ostatecznego pokrzywdzenia wierzycieli. Te interwencje na rzecz wierzycieli podyktowane były chęcią odbudowy kredytu, częściowo zaś, niewątpliwie, powodowały się względami słuszności. Z drugiej zaś strony interwencja ta była nader umiarkowana dlatego, że życie gospodarcze przystosowało się już — w większym lub mniejszym stopniu — do zmienionej wartości pieniądza. Musiano więc się prosto liczyć ze względami obrotu pieniężnego i z całokształtem życia gospodarczego.

O ile chodzi o polską ustawę waloryzacyjną (rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dn. 14/V 1924 r. o przerechowaniu zobowiązań prywatno-prawnych), to w odniesieniu do wierzytelności kredytu długoterminowego wprowadziła ona stawki przerechowania: 50%, 42%, 33%, 25%, 24%, 20% i 15% w zależności od polaci kraju (uwzględniono stopień zniszczenia wojennych i t. p.) oraz od tego—gdy chodzi o pożyczki na nieruchomościach miejskich—czy główny dochód pochodził z komornego, określonego na podstawie ustawy z dn. 12/IV 1924 r. o ochronie lokatorów. Wierzytelności z pożyczek, nie ciężących na nieruchomościach lub hipotekach (§ 11 rozp.), przerechowano tylko na 10%. Zobowiązania zaś wekslowe, czekowe, z rachunków bieżących, à vista (§ 4) żadnej waloryzacji nie podlegały, czyli że zostały przerechowane w stosunku $\text{zł } 1 = \text{Mkp. } 180000$. Poza tem należy mieć na uwadze, że stawki powyższe uległy w dalszym rozwoju wypadków faktycznemu znacznemu zmniejszeniu wskutek spadku wartości złotego — z $\text{zł } 5.18$ do $\text{zł } 8.90$ za $\text{\$ } 1$ — który nastąpił w 1925 r.

W wywodach powyższych przytoczyliśmy tylko stawki waloryzacyjne, dotyczące wierzytelności z pożyczek, gdyż one w tym wypadku głównie nas interesują. Z przytoczonych danych wynika, że jakkolwiek rozporządzenie waloryzacyjne, biorąc rzecz formalnie, było wyrazem interwencji Państwa na rzecz wierzycieli, to jednakże—o ile chodzi o jego istotę—w przeważającej mierze uwzględnia ono interesy dłużników. Oczywiście, tak być musiało, gdyż tego wymagał interes ogólnego obrotu gospodarczego, który dla ustawodawcy z reguły musi stanowić moment decydujący.

Podchodząc do tego samego zagadnienia od strony odwrotnej, a mianowicie, jak ustawodawca winien się odnieść do zjawiska spadku wartości większości towarów i obiektów majątkowych w stosunku do nominalnej wartości pieniądza, nie można również pominąć tego decydującego momentu, o którym wspomnieliśmy uprzednio, a mianowicie interesu obrotu. Jeżeli bowiem naogół spadek wartości towarów mieści się w granicach $30 \div 50\%$, to rzecz prosta, że — w konsekwencji — dłużnik (producent) z tytułu pożyczki, zaciągniętej przed obecnym przesileniem gospodarczym, zwracając dług w takiej samej sumie nominalnej, w rzeczywistości oddaje wierzycielowi świadczenie znacznie zwiększone.

Zastanawiając się nad pytaniem, czy w powyższym zjawisku niema zbyt rażącego pokrzywdzenia dłużnika, oraz nad środkami ewentualnego zapobieżenia temu pokrzywdzeniu, należy dojść do wniosku, że zastosowanie przepisów, które ułatwiłyby sprawę generalnie, i to w sposób analogiczny do ustawy waloryzacyjnej, byłoby raczej szkodliwe i w ostatecznym wyniku niemożliwe do przeprowadzenia, a to ze względów następujących:

1) jeżeli pewne pokrzywdzenie dłużników istnieje, to wyraża się ono w marży $30 \div 50\%$; jest to zbyt mało, aby z tego powodu narazić obrót gospodarczy na tak wielki wstrząs, jaki wywołać musiałyby odpowiednie zarządzenie generalne;

2) zaufanie rynku pieniężnego tak krajowego jak i zagranicznego zostałoby ostatecznie poderwane tak dalece, że zjawiska tezauryzacji nie dałoby się zwalczyć (od strony psychologicznej) przez szereg

lat — wystarczający, aby kredyt, w szczególności długoterminowy, został doszczętnie zrujnowany;

3) pod względem społecznym zarządzenie takie, niewątpliwie, zostałoby ocenione nader ujemnie, co staje się tem bardziej oczywiste, gdy jako przykład wziąć właściciela oszczędności, który większą część własności s'racił už naskutek ustawy waloryzacyjnej z 1924 r., następnie $30 \div 40\%$ stracił w 1925 r., a obecnie musiałby ponieść skutki dalszego jej obniżenia;

4) ze stanowiska społecznego można jeszcze dodać ten moment, że byłoby to jaskrawem i niesprawiedliwym przerechowaniem konsekwencji kryzysu w przeważającej mierze na barki wierzycieli; dłużnik inwestował się zarówno w okresie inflacji jak i w latach dobrej konjunktury 1926—1929, a zatem za pieniądze wierzyciela powiększył stan swojego majątku ilościowo i jakościowo; te rezultaty pozostaną jego dorobkiem i w przyszłości nabiorą nawet odpowiedniej wartości nominalnej, bowiem musimy się przecież liczyć z tem, że — wcześniej czy później — poprawa konjunktury nastąpi; w tym wypadku wierzyciel, pomimo powrotu (zmniejszenia) siły nabywczej złotego do poziomu dawniejszego, pozostanie w posiadaniu majątku ponownie zmniejszonego; wierzytelność jego bowiem, wyrażająca się w sztywnej nieziennej liczbie jednostek walutowych, równomiernie z obniżeniem się siły kupna złotego straci na swej rzeczywistej wartości.

Analizując powyższą sprawę, nie chciałbym być posadzony o niedocenywanie ciężkiej sytuacji dłużników w chwili obecnej. Wydaje się wszakże, że wyjścia z niej szukać należy w zarządzeniach, które wpłynęłyby na odciążenie dłużnika drogami pośrednimi. Teza zasadnicza, na której wszystkie te zarządzenia winnyby się oprzeć i którą winnyby wziąć za punkt wyjścia, brzmiałaby następująco:

1) ciężar kryzysu winien być w miarę możności rozłożony równomiernie na barki wszystkich warstw obywateli;

2) udział wierzycieli w ponoszeniu części skutków gniożącego nas przesilenia ekonomicznego powinien się przejawiać w uzyskiwaniu od swych kapitałów niższego oprocentowania, idącego w parze ze zmniejszoną rentownością warsztatów produkcji, które mają zobowiązania z tytułu pożyczek; obniżenie dochodu od kapitałów jest hasłem w chwili obecnej, niewątpliwie, słusznem i stojącym w interesie samych wierzycieli (choć na pozór takie twierdzenie wygląda paradoksalnie);

3) muszą ulec pewnemu przesunięciu (np. na $2 \div 3$ lat) przypadające obecnie płatności rat kapitałowych z tytułu pożyczek; stan rzeczy bowiem jest obecnie tego rodzaju, że dłużnik, pragnąc spłacać kapitał wierzycielowi, musi — celem zdobycia potrzebnej gotówki — wyzbywać się części swego majątku z wielką stratą; punkt ten może się spotkać z zarzutem, że tego rodzaju postanowienie byłoby równoznaczne właściwie z wprowadzeniem pewnego rodzaju moratorium; nie przeczę, że tego rodzaju pogląd ma wiele słuszności, wiadomo jednak, że z dwojga złego wybiera się zawsze mniejsze, a tem — w obecnej sytuacji — wydaje mi się odroczenie terminów płatności rat kapitałowych;

4) stanowczo należałoby jednak — po przeprowadzeniu wskazań, zawartych w punktach poprzednich —

odrzuć myśl o jakiejś „rewaloryzacji” kapitałów, o zmniejszeniu wiarytelności; to bowiem byłoby zupełnie niesłuszne, niecelowe i wprowadziłoby jedynie chaos w dziedzinę stosunków między wierzycielami a dłużnikami, nie wolno zaś doprowadzać do pomieszczenia pojęć, do zatarcia granicy pomiędzy tem, co jest wskazane, a co szkodliwe.

Linja, po której idą rozporządzenia Rządu, mające na celu niesienie ulgi dłużnikom i odprężenie stosunków w dziedzinie kredytu w Polsce, rysuje się jasno w ostatnich zarządzeniach, wydanych w tej materji. Rozporządzenie te zajmują się przede wszystkim stosunkami w rolnictwie, które najgwałtowniej domagały się pomocy i ingerencji w stosunki pomiędzy wierzycielem a dłużnikiem.

Z datą 28/VIII r. b. ukazało się 5 rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej, traktujących o:

- 1) zapobieganiu skutkom trudności płatniczych w rolnictwie;
- 2) utworzeniu urzędów rozjemczych do spraw kredytowych małej własności rolnej;
- 3) segregacji wiarytelności na nieruchomościach ziemskich, parcelowanych w celu spłaty uciążliwych zobowiązań;
- 4) zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 22/III 1928 r. o rejestrowym zastawie rolniczym;
- 5) zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 29/VI 1924 r. o lichwie pieniężnej.

Nie wchodzę tutaj szczegółowo w poszczególne przepisy tych rozporządzeń, omawianych już niejednokrotnie. Pragnę tylko podkreślić myśl główną, ich linię przewodnią. Dążą one wszystkie do ułożenia niezdrowych obecnie stosunków między wierzycielem a dłużnikiem w ten sposób, aby umożliwić dłużnikowi spełnianie zaciągniętych zobowiązań, a zarazem nie sprowadzić jego ruiny majątkowej. Przez tworzenie komitetów finansowo-rolnych, przez urzędy rozjemcze dla spraw kredytowych pragnie ustawodawca doprowadzić do polubownego załatwienia wszystkich konfliktów pomiędzy wierzycielem a dłużnikiem. Na wypadek jednak, gdyby zgoda ta w żaden sposób nie mogła zostać osiągnięta, dają one możność dłużnikowi — przez instytucję odroczenia wypłat i związanego z tem zarządu sądo-

wego — możność ratunku przed licytacją i związaną z nią ruiną majątkową.

Rozporządzenia powyższe, niewątpliwie, stanowią dla rolnictwa wielką ulgę i dopomogą w przetrwaniu obecnej ciężkiej sytuacji. Tępią one też lichwę, postanawiając, że „w sprawach spornych przeciwko osobom, nieobjętym § 2, rozstrzyganych na podstawie ust. 1, sąd może dopuścić dowód, nawet niepowołany przez strony, na okoliczności, w tym ustępie wymienione, jeżeli powziął o nim wiadomość z oświadczeń stron lub z akt sprawy. Sąd nie jest także związany ustawowymi zasadami dowodowymi, lecz ma orzekać według swobodnego przekonania, polegającego na ocenie wszystkich okoliczności. W szczególności sąd może, jeżeli spisano dokument umowy, wziąć pod uwagę ustne przyrzeczenia, które korzystający z kredytu dał przed, przy lub po sporządzeniu dokumentu, chociażby nie były zgodne z dokumentem”. Są to — jak widzimy — przepisy, idące bardzo daleko.

W pracy nad potaniem kredytu wydał Rząd również dwa dalsze rozporządzenia, dotyczące stopy procentowej — 20/X i 7/XI r. b., które szczegółowo omawialiśmy już poprzednio¹⁾.

Rząd prowadzi w dalszym ciągu akcję w kierunku złagodzenia skutków kryzysu w dziedzinie kredytu. Państwo — z natury rzeczy — stać musi ponad poszczególnymi interesami grup. Ono musi obejmować i harmonizować całość tych interesów, musi uzgadniać je wszystkie pod kątem widzenia dobra ogółu.

Ta zasada jest główną i jedyną wytyczną w pracy Rządu. A poruszając zagadnienie kredytu, należałoby wyrazić opinię, iż myślą się gruntownie ci, którzy sądzą, że pracą Rządu nad odprężeniem obecnej ciężkiej sytuacji kredytowej będą mogli wykorzystać do rozmaitych wątpliwych spekulacyjnych operacji, zapomocą których pragnęliby się zwolnić od przyjętych zobowiązań. Ludzie tacy, działający w złej wierze, są najgorszymi szkodnikami, pracującymi na szkodę tych dłużników, którzy istotnie znajdują się w ciężkiej sytuacji i płacić obecnie nie mogą. Wytwarzają bowiem uprzedzenie co do prawdziwości i słuszności ich stanowiska.

St. Żurowski

ŻYCIE GOSPODARCZE

ZEBRANIE IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W WARSZAWIE W SPRAWIE PROGRAMU GOSPODARCZEGO.

— Dn. 5 b. m. odbyło się plenarne zebranie Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie, poświęcone sprawie doraźnych środków gospodarczych, zmierzających do zwalczania skutków kryzysu i przyspieszenia poprawy gospodarczej.

Dłuższe przemówienie programowe wygłosił Prezes Izby, P. Inż. Czesław Klarner.

Powołując się na poprzednio sformułowane stanowisko samorządu gospodarczego w zakresie planu gospodarczego, P. Prezes Klarner podkreślił konieczność zastosowania obecnie szeregu zarządzeń, jako środków doraźnych, mających ułatwić nastawienie naszego życia na właściwe tory. Prezes Klarner podniósł wielki wysiłek, dokonany przez Rząd w zakresie obrony waluty i utrzymania równowagi budżetu Państwa. Dzięki

tym wysiłkom staje się możliwym zastosowanie harmonijnego systemu zarządzeń doraźnych, celem przyspieszenia likwidacji kryzysu. M. in. mówca wskazał na trudności uzyskania nowych źródeł dochodów społecznych. Uzyskanie ich byłoby jednak możliwe przez odciążenie społeczeństwa w szeregu dziedzin, jak np. przez przeprowadzenie oszczędności drogą uproszczenia administracji państwowej oraz przeprowadzenia rewizji w stosunku do polityki przedsiębiorstw państwowych. Poza tem P. Prezes Klarner widzi konieczność obniżenia taryf kolejowych i przystosowania ich do obecnych warunków gospodarczych.

Nie przeceniając pewnych oznak poprawy na terenie gospodarki światowej, drogą własnych wysiłków musimy pobudzić u siebie i przyspieszyć zjawiska poprawy gospodarczej. Winni-

¹⁾ „Zagadnienie stopy procentowej” („Polska Gospodarcza” zesz. 46/1932, str. 134).

śmy stworzyć warunki lepszej płynności rynku pieniężnego i możliwie niskiej kalkulacji kosztów produkcji i wymiany, jako podstawy rentowności warsztatów pracy. Realizacja warunków tych winna rozpocząć się niezwłocznie, obejmując całokształt naszej gospodarki narodowej. Omawiając kwestię trudnej sytuacji w rolnictwie, mówca zaznaczył, iż akcja sanacji finansowej w tej gałęzi naszej gospodarki narodowej objąć winna jedynie te warsztaty rolne, które posiadają warunki odbudowy i pomyslnego rozwoju. Należałoby — zdaniem mówcy — udzielić rolnictwu pomocy w stworzeniu daleko idących ułatwień w regulowaniu bieżących zobowiązań, jednak przy uszanowaniu praw wierzyciela, w szczególności zaś zasady nietykalności kapitału zobowiązań. Wskazane byłoby zastosowanie dobrowolnych porozumień stron zainteresowanych, które to układy winny być prowadzone ze względu na społeczny charakter sprawy pod naciskiem opinii publicznej. Omówiwszy jeszcze kwestię przeprowadzenia konwersji krótkoterminowych zobowiązań rolniczych, gdzie wierzycielem jest instytucja kredytowa, P. Prezes Klarner przeszedł do sprawy przywrócenia rentowności produkcji rolniczej drogą doraźnego stosowania takich metod polityki handlowej, celnej i kredytowej, któreby sprzyjały w obecnym okresie wyższe cen rolniczych.

Odnosnie cen na wyroby przemysłowe, P. Prezes Klarner podkreślił, że ceny te kształtować się mogą jedynie samorzutnie, w wyniku procesów gospodarczych, bez nacisku czynników decydujących. Wypowiadając się za koniecznością niskich cen w przemyśle, od których w dużej mierze zależy rozwój gospodarczy Polski, P. Klarner stwierdza, że winny się one oprzeć na racjonalnej kalkulacji, zapewniającej rentowność produkcji. Dążenie do obniżenia cen wyrobów przemysłowych, a między innymi także skartelizowanych, winno iść poprzez przywrócenie elastyczności wszystkim ważniejszym składnikom kosztów produkcji.

Mówca przeszedł następnie do omówienia sytuacji handlu, która jest równie ciężka, jak i w przemyśle. Trudna sytuacja handlu oraz przemysłu wymaga środków zaradczych zarówno w imię interesów licznych rzesz, które żyją z pracy w tych działach gospodarstwa społecznego, jak również w imię interesu bezpośredniego Państwa.

W dalszym ciągu swego przemówienia P. Prezes Klarner omówił problem finansowo-kredytowy w Polsce, podkreślając niezmienną stanowiska samorządu gospodarczego, który stoi na płaszczyźnie nienaruszalności waluty krajowej. Nie mogąc liczyć obecnie na obce kapitały, winniśmy przeprowadzić sanację własnymi siłami bez jakiegokolwiek narażania podstaw waluty. Warsztaty pracy w przemyśle i handlu, które utraciły zdolność samodzielnej egzystencji, tak jak w rolnictwie winny ulec likwidacji w drodze procesów egzekucyjnych i upadłościowych. Omawiając kwestię upłynnienia naszego rynku pieniężnego, mówca wskazał na likwidację zamrożonych należności osób i instytucji prywatnych od ciał publiczno-prawnych, jako na ważny bardzo czynnik sanacji podstaw naszego życia gospodarczego.

Po omówieniu metod uporządkowania stosunków na rynku finansowym mówca przedstawił obszernie propozycje, zmierzające ku daleko idącemu obniżeniu kosztów produkcji poprzez ich uelastycznienie i dostosowanie w ten sposób do aktualnych warunków gospodarczych. Omówiwszy jeszcze aktualne zagadnienia polityki gospodarczej zagranicą, P. Klarner podniósł, iż Polska, która dotychczas płaciła swe zobowiązania zagraniczne i trwa dalej w zamiarze ich regulowania, na dalszą metę będzie mogła sprostać swym zobowiązaniom jedynie w warunkach normalnej wymiany towarowej na rynkach świata. W stosunkach międzynarodowych musimy holdować zasadzie liberalizmu, a w momentach rewizji naszych traktatów handlowych winna być ona brana pod uwagę.

Drugim z kolei mówcą był Prezes Związku Banków w Polsce P. W. Fajans, który oświetlił sytuację finansową świata i na temle ogólnem — sytuację Polski, wskazując na piętrzące się trudności w tej dziedzinie w skali światowej i reperkusje tych zjawisk na naszym rynku i na naszą sytuację finansową.

Po przemówieniu P. Prezesa Fajansa głos zabierali PP.: A. Wieniawski, N. Zajdenman, Prof. E. Trepka, H. Brun, Sen. J. Rogowicz, Radca M. Porowski, Dyr. A. Wierzbicki i inni, uzasadniając tezy i wnioski, zgłoszone na plenarne zebranie.

Uchwalone następnie przez zebranie tezy i wnioski dotyczyły właśnie planu doraźnych środków i zarządzeń w zakresie zwalczania kryzysu. Rezolucje te objęły bardzo szeroki zakres aktualnych zagadnień gospodarczych i m. in. dotyczyły przeprowadzenia sanacji zobowiązań związków komunalnych, których likwidacja dokonana być winna drogą przeprowadzenia radykalnych oszczędności, umożliwiających zabezpieczenie w ramach budżetów zwyczajnych sum, niezbędnych dla spłaty zobowiązań; powierzenia jednej z instytucji kredytu publicznego regulacji należycie stwierdzonych należności przez wydanie skryptów dłużnych lub obligów niskooprocentowanych i podlegających umorzeniu w okresie czasu, uzależnionym od stanu finansowego danego samorządu. W kwestji zobowiązań rolniczych plenarne zebranie wypowiedziało się za obniżeniem odsetek od pożyczek długoterminowych, za przedłużeniem okresu umorzenia oraz za wstrzymaniem na czas ograniczony poboru rat od dłużników, umożliwiając instytucjom kredytu długoterminowego drogą operacji kredytowej wypłaty bieżącego kuponu. Dalsze tezy odnosiły się do spraw ochrony kapitalizacji i polityki stopy procentowej, usprawnienia procesów likwidacyjnych, kwestji obciążeń socjalnych, taryf kolejowych, przedsiębiorstw państwowych, robót publicznych, zagadnienia cen, akcji budowlanej i t. p.

RYNEK PRACY WE WRZEŚNIU I PAŹDZIERNIKU 1932 R. — Położenie na rynku pracy w omawianym okresie nie wykazało zmian bardziej istotnych. Zatrudnienie utrzymywało tendencję zwykłą; według danych G. U. S. (w zakładach zatrudniających 20 i więcej robotników) ogółem zatrudnionych było w sierpniu 573·5 tys. osób, we wrześniu nastąpiła przejściowa zmniejsza do 571·3 tys., by w końcu października osiągnąć 612·8 tys. osób. Tem niemniej zwykła ta związana jest przede wszystkim z momentami sezonowymi — m. in. z rozpoczęciem kampanji cukrowniczej. Równocześnie liczba bezrobotnych z 176 tys. na początku września zmniejszyła się do 146 tys. na początku października i 151 tys. na początku listopada. Zestawienie liczb zatrudnienia i bezrobocia pozwala wnioskować, że drobniejsze zakłady przeprowadziły w październiku pewne redukcje zatrudnienia.

Liczy bezrobotnych w poszczególnych miesiącach (na początku) ostatnich 4 lat podaje następujące zestawienie:

	1929	1930	1931	1932
Styczeń	126 429	186 427	303 148	289 057
Luty	160 843	249 462	345 295	332 512
Marzec	177 462	282 568	365 648	343 846
Kwiecień	170 494	295 612	379 021	352 754
Maj	149 093	273 717	355 102	328 686
Czerwiec	122 771	228 321	320 109	279 138
Lipiec	106 622	207 258	276 378	244 857
Sierpień	97 191	194 279	261 059	219 884
Wrzesień	91 512	176 810	251 608	175 927
Październik	83 063	167 454	251 378	146 168
Listopad	93 800	167 349	253 355	150 894
Grudzień	126 644	211 912	261 964	

Poniższe zestawienie podaje liczby zatrudnionych w górnictwie, hutnictwie, przemyśle i na robotach publicznych:

	Październik 1931	Sierpień 1932	Wrzesień 1932	Październik 1932
Górnictwo	132 347	109 322	108 499	109 453
Hutnictwo	45 763	32 724	32 766	32 127
Przemysł przetwórczy	412 249	338 425	343 010	385 703
Warsztaty kolejowe i wytwórnie wojsk.	54 220	52 890	52 591	52 584
Elektrownie i wodoc.	6 956	7 119	6 942	6 879
Roboty publiczne	37 123	32 973	27 515	25 480
Razem:	688 658	573 463	571 323	612 226

Redukcje górników, masowo przeprowadzane w I półroczu r. b., zostały już zakończone. Ostatnio ujawniło się nawet pewne zwiększenie zatrudnienia górników. Przypisać to należy przede wszystkim poprawie położenia górnictwa węglowego, którego zbyt, jak zwykle w początku jesieni, zwiększył się stosunkowo znacznie — i to zarówno na rynku krajowym, jak i na rynkach zagranicznych. Równocześnie w związku z zakończeniem strajku w kopalniach ropy, wytwórczość produktów naftowych w październiku powróciła do dawniejszego poziomu.

W hutnictwie stan zatrudnienia ujawnia lekką tendencję zniżkową. Wywołane jest to przede wszystkim zatrzymaniem wytwórczości hutnictwa ołowianego; położenie hutnictwa żelaznego uległo bowiem ostatnio lekkiej poprawie, osiągając w październiku w przybliżeniu poziom wytwórczości z sierpnia r. b. O tej poprawie zadecydowały zamówienia rządowe i zagraniczne. Położenie hutnictwa cynkowego nie wykazało zmian.

Zatrudnienie warsztatów kolejowych i wytwórni wojskowych oraz elektrowni i wodociągów nie wykazuje zmian poważniejszych — nawet w okresie rocznym. Lekka redukcja zatrudnionych spada w całości na karb przeprowadzanych w zakładach publicznych oszczędności.

Odnosnie robót publicznych zauważyć należy, że zniżka zatrudnienia wywołana jest kończeniem tego typu prac w miesiącach jesiennych.

Stosunkowo znaczny wzrost zatrudnienia wykazuje przemysł przetwórczy. Bliższe dane w tym zakresie podaje poniższe zestawienie:

Przemysł	Październik 1931	Sierpień 1932	Wrzesień 1932	Październik 1932
Metalowy	56 832	47 993	49 575	49 613
Drzewny	27 537	25 462	24 481	23 543
Mineralny	36 414	37 629	33 582	29 991
Budowlany	19 249	11 793	11 479	10 247
Spożywczy	87 740	41 169	42 478	88 737
Chemiczny	30 346	27 877	29 098	29 288
Włókienniczy	119 173	114 123	120 327	119 839
Odzieżowy	11 012	8 562	8 440	10 438
Skórzany	4 110	4 342	4 713	4 874
Papierniczy	10 877	11 672	11 008	11 269
Poligraficzny	8 959	7 803	7 829	7 864
Razem:	412 249	338 425	343 010	385 703

Powyższe zestawienie wskazuje na charakterystyczny dla okresu depresji układ zatrudnienia. W stosunku do stanu w październiku r. ub. silniejszy spadek zatrudnienia wykazują wszystkie dziedziny wytwórczości dóbr inwestycyjnych, a więc przemysły: mineralny, metalowy, drzewny i budowlany. Równocześnie przemysły, produkujące artykuły konsumpcyjne, wykazują co najwyżej niewielkie odchylenia, przyczem w niektórych wypadkach (przemysły: spożywczy, włókienniczy, skórzany) zatrudnienie w październiku było nieco wyższe niż przed rokiem.

Przechodząc do omówienia położenia w okresie ostatnich miesięcy, zaznaczyć należy, że stan zamówień w zwiększającym nieco swe zatrudnienie przemyśle metalowym uległ pogorszeniu. Położenie komplikuje niebywale niski zbyt maszyn i narzędzi rolniczych¹⁾ oraz zwykły o tej porze roku spadek wytwórczości na potrzeby przemysłu budowlanego. Niezłe zatrudnione były walcownie metali naskutek napływu zamówień rządowych. W dziale konstrukcyjnej żelaznych i w wytwórniach wagonów stan zatrudnienia utrzymuje się od kilku miesięcy na poziomie niezmiennym.

W przemyśle drzewnym występuje sezonowe zmniejszenie wytwórczości w tartakach. W niektórych jednak działach, w twarzających gotowe wyroby drzewne, jak to fabryki mebli giętych, dało się zauważyć lekkie ożywienie z silniejszym napływem zamówień zagranicznych.

W przemyśle mineralnym zmniejszenie zatrudnienia wywołane zostało przez spadek wytwórczości cegieł; w przemyśle cementowym napływ zamówień uległ pewnej poprawie. Budownictwo wykazuje lekkie spadek zatrudnienia. Zauważyć wszakże należy, że dane Instytutu Badania Konj. Gosp. i Cen wskazują na silniejsze ożywienie budownictwa (z eliminowaniem sezonowości) w październiku, wywołane przez rozwój budownictwa mieszkaniowego, przede wszystkim drobnego. Ponieważ budowy te z reguły nie są prowadzone przez większe firmy, to też nie mogą być uchwycone przez statystykę zatrudnienia.

Przemysł spożywczy wykazuje w październiku silny wzrost zatrudnienia; zjawisko jest to rezultatem rozpoczęcia kampanji przez wszystkie cukrownie oraz przez przemysł ziemniaczany. W ostatnio wymienionym dziale zwiększył się nieco zbyt krajowy, natomiast słabo kształtował się napływ zamówień zagranicznych. W browarnictwie występuje sezonowe ograniczenie wytwórczości.

W przemyśle włókienniczym położenie kształtowało się niejednolicie. W przemyśle bawełnianym stan zatrudnienia został w ciągu października utrzymany, tem niemniej napływ zamówień uległ znacznej redukcji. Odbiło się to m. in. na ograniczeniu wytwórczości przędzalni bawełnianych, zarządzonych przez kartel przędzalników. W przemyśle wełnianym, zarówno łódzkim, jak i białostockim, fabryki były w pełni uruchomione (w białostockim okręgu w 150% w stosunku do jednej zmiany); nieco gorzej kształtowało się położenie fabryk bielskich naskutek skurczenia wywozu. Poprawa, prawdopodobnie jednak sezonowa, dała się zauważyć również w przemyśle odzieżowym.

Pewne oznaki lekkiej poprawy występują w przemyśle skórzanym. W pozostałych dziedzinach przemysłu przetwórczego, a więc w przemysłach: chemicznym, papierniczym i poligraficznym — położenie nie wykazało większych zmian; zatrudnienie jednak tych gałęzi ujawniało słabą tendencję zwyżkową.

Plące robotnicze, zarówno w przedsiębiorstwach prywatnych, jak i publicznych, w dalszym ciągu zniżkują.

SPRAWY GOSPODARCZE W IZBACH USTAWODAWCZYCH

SPRAWY GOSPODARCZE NA PLENUM SEJMU. —

Dn. 6 grudnia 1932 r. odbyło się posiedzenie Sejmu, na którym przez pierwsze czytanie przeszły m. in. następujące rządowe projekty ustaw ratyfikacyjnych, a mianowicie w sprawie ratyfikacji: umowy między Rzplಿತą Polską a Rzeszą Niemiecką o ułatwieniach w małym ruchu granicznym, podpisanej w Warszawie dn. 22/XII 1931 r.; porozumienia między Polską a Niemcami w formie wymiany not z dn. 15/XII 1931 r. o stosowaniu tytułu I konwencji polsko-niemieckiej z dn. 22/VI 1922 r., dotyczącej kopalń górnośląskich, do terenów, będących przedmiotem umowy między Skarbem Państwa Polskiego a „Preussische Bergwerks- und-Hütten - Aktiengesellschaft” z dn. 18/VII 1931 r.; umowy między Rzplಿತą Polską a Rzplಿತą Austriacką o zapobieżeniu podwójnemu opodatkowaniu w dziedzinie podatków bezpośrednich oraz pomocy prawnej w sprawach danin, podpisanej w Wiedniu dn. 22/IV 1932 r.; konwencji między Rzplಿತą Polską a Belgią, mającej na celu ustanowienie wzajemności pomiędzy Polską a Belgią w zakresie udzielania korzyści, wyni-

kających z ustawodawstwa obydwóch państw, dotyczącego emerytur górniczych, podpisanej w Brukseli dn. 7/XI 1931 r.; konwencji o ograniczeniu fabrykacji i uregulowaniu podziału środków odurzających, podpisanej w Genewie dn. 13/VII 1931 r.; układu między Rządem Polskim a Niemieckim, dotyczącego zaprzestania działalności Mieszanego Trybunału Rozjemczego Polsko-Niemieckiego, podpisanego w Paryżu dn. 1/XII 1931 r.

Oprócz powyższych — przez pierwsze czytanie przeszedł projekt ustawy o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 22/III 1928 r. w sprawie ulg dla przedsiębiorstw przemysłowych i komunikacyjnych, projekt ramowy ustawy o zezwoleniu na zbywanie i zamianę nieruchomości państwowych oraz projekt ustawy o przekazaniu na własność Stowarzyszeniu „Polski Czerwony Krzyż” niektórych nieruchomości państwowych,

¹⁾ Według danych Instytutu Bad. Konj. Gosp. i Cen wskaźnik zamówień maszyn roln. w wytwórniach krajowych w październiku r. b. wyniósł 177 przy 1928 r. = 100.

SPRAWOZDANIE NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI.— N. I. K. wniosła do Sejmu uwagi Kontroli Państwowej o zamknięciach rachunków Państwa i wykonaniu budżetu za 1930/31 r.

PRACE KOMISYJ SEJMU.—Dn. 7/XII r. b. odbyły się posiedzenia komisyj: Spraw Zagranicznych, Skarbowej i Oświatowej, na których przydzielono referaty z posród projektów ustaw, które wpłynęły w bieżącej sesji Sejmu.

Na posiedzeniu Komisji Prawniczej w dn. 7/XII r. b. przydzielono referaty oraz odrzucono, jako bezprzedmiotowy, wniosek Klubu Posłów Chłopskich w sprawie odroczenia terminów płatności kar pieniężnych i grzywien.

POSELSKIE WNIOSKI W SPRAWACH GOSPODARCZYCH.— Wpłynął do Sejmu wniosek posłów Klubu Ukraińskiego, w którym wnioskodawcy wzywają Sejm do powierzenia Komisji Administracyjnej i Prawniczej Sejmu wypracowania projektu ustawy, ustalającej wysokość opłat targowych za wjazd na targi, od postojów bydły i trzody chlewnej i podwęd, dotychczas pobieranych wedle uznania zarządów miast i miasteczek na podstawie preliminowanych wpływów w ich budżetach.

Tenże Klub zgłosił wniosek w sprawie częściowej zmiany ustawy drogowej z dn. 10/XII 1920 r. Projekt, mianowicie, zdąży do pociągnięcia do świadczeń drogowych nie tylko wszystkich mieszkańców gmin, ale i wszystkich tych, którzy, prowadząc gospodarstwa lub przedsiębiorstwa przez zarządców i nie mieszkając w gminie, dotychczas tych świadczeń nie uiszczali. Kryterjum byłoby w tym wypadku posiadanie w gminie gospo-

darstwa lub przedsiębiorstwa i opłacanie w tej gminie podatków bezpośrednich. Zdaniem wnioskodawców — zwalnianie od świadczeń drogowych w/g dotychczasowego brzmienia tej ustawy, tych, którzy, nie mieszkając w gminie, posiadają tam swe realności i opłacają podatki bezpośrednie — jest nieusprawiedliwionym dla nich przywilejem. Taka była dotychczas praktyka Na wyższego Trybunału Administracyjnego w interpretacji art. 30 wyżej wspomnianej ustawy drogowej.

Tenże Klub w formie wezwania Rządu złożył wniosek o obniżenie podatku wojskowego, ustalonego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24/VIII 1931 r., o 50% lub też zniesienie go dla niektórych kategorii osób, wstrzymując jednocześnie ściąganie poboru i egzekucję zaległego podatku wojskowego.

Klub Narodowy złożył wniosek, dotyczący przedstawienia Sejmowi imiennych wykazów członków dyrekcji, rad administracyjnych i rad nadzorczych przedsiębiorstw, monopolów, banków i funduszy państwowych wraz z podaniem wszystkich sum, które wymienieni pobrali w 1931/32 r. tytułem wynagrodzeń i tantiem. Wnioskodawcy domagają się od Rządu przedstawienia tych imiennych wykazów w terminie 4-tygodniowym, przyczem szczegółowo we wniosku są wymienione przedsiębiorstwa i instytucje czysto państwowe i o charakterze mieszanym, które są wnioskiem objęte. Jako uzasadnienie podają wnioskodawcy, iż — rzekomo — wynagrodzenia z tego tytułu niejednokrotnie przewyższają wysokość posażań służbowych tych urzędników, którzy we wspomnianych radach zasiadają. Wnioskodawcy powołują się również na sprawozdanie Najwyższej Izby Kontroli Państwa za rok 1931/32.

GÓRNICCTWO I PRZEMYSŁ

GÓRNICCTWO WĘGLOWE

PRZEMYSŁ WĘGLOWY WE WRZEŚNIU 1932 R. — Wydobyte węgla kamiennego we wrześniu 1932 r. przedstawiało się następująco:

Tabl. I **Wydobyte węgla kamiennego — we wrześniu 1932 r.**

Rejony węglowe	Wrzesień		Styczeń — wrzesień				
	1	9 3 2	1	9 3 2	1 9 3 1		
	tonn	1913= 100	tonn	1913= 100	tonn		
Śląski	1 765 779	65·84	15 656 682	64·87	20 948 548		
przec. dzienna	67 914	62·89	69 585	64·43	93 105		
Dąbrowski	475 688	83·71	3 807 712	74·50	5 043 482		
przec. dzienna	18 296	79·15	16 923	73·21	22 415		
Krakowski	157 161	95·69	1 307 851	88·48	1 583 752		
przec. dzienna	6 045	91·41	5 813	87·90	7 039		
Ogółem:	2 398 628	70·25	20 772 245	67·60	27 575 782		
przec. dzienna	92 255	66·99	92 321	67·03	122 559		

Spadek (—) wzgl. wzrost (+) wydobywania we wrześniu r. b. w porównaniu z miesiącem poprzednim oraz tym samym miesiącem r. ub. wykazuje poniższe zestawienie:

W stosunku:

Rejony	do sierpnia 1932 r.		do września 1931 r.	
	tonn	%	tonn	%
Śląski	— 26 480	1·48	— 806 388	32·05
Dąbrowski	+ 2 851	0·60	— 185 868	27·78
Krakowski	— 11 452	6·79	— 55 741	29·95
Ogółem:	— 35 081	1·44	— 1 047 997	31·11

Jak wynika z powyższego zestawienia, wydobyte węgla kamiennego we wrześniu w porównaniu z sierpniem spadło o 35 081 t, t. j. o 1·44%. Również spadło w tym stosunku przeciętne dzienne wydobywanie i wynosiło 92 255 t wobec 93 604 t w sierpniu. W porównaniu do września r. ub. wydobyte węgla kamiennego we wrześniu r. b. spadło bardzo poważnie, a mianowicie o 1 083 078 t, czyli o 23·94% — wskutek pogorszenia się ogólnej konjunktury gospodarczej zarówno wewnątrz kraju, jak i zagranicą. W okresie 3 kwartałów r. b. wydobyto węgla kamiennego o 6 803 537 t, t. j. o 24·67% mniej niż w analogicznym okresie 1931 r.

Spadek ogólnego zbytu węgla we wrześniu w porównaniu z sierpniem (o 25 146 t) nastąpił głównie pod wpływem zmniejszenia się zapotrzebowania na rynku krajowym, podczas gdy eksport wrześniowy nieznacznie przewyższył sierpniowy. Udział zbytu krajowego w zbyciu ogólnym wynosił we wrześniu r. b. 57·81%, udział zaś eksportu 42·19%. Wzrost (+) wzgl. spadek (—) zbytu krajowego oraz eksportu we wrześniu w stosunku do sierpnia ilustruje poniższe zestawienie:

Rejony	Zbyt w kraju		Eksport	
	tonn	%	tonn	%
Śląski	— 12 746	1·49	— 14 530	1·90
Dąbrowski	— 7 938	2·67	+ 16 700	11·04
Krakowski	— 7 062	5·32	+ 430	79·63
Ogółem:	— 27 746	2·16	+ 2 600	0·28

Jak widać z tablicy II, zbyt krajowy węgla kamiennego obniżył się we wrześniu wskutek zmniejszenia się zbytu „innych odbiorców” do 613 484 t wobec 656 060 t w sierpniu. W tej grupie odbiorców nastąpiły znaczne przesunięcia w zapotrzebowaniu poszczególnych odbiorców; przede wszystkim dostawy kolejowe spadły o 96 750 t, ubytek ten został jednak częściowo skompensowany zwiększonym zapotrzebowaniem węgla dla opału domowego. Ogólny zbyt węgla na cele przemysłowe we wrześniu nieznacznie wzrósł, a mianowicie o 14 830 t. Z poszczególnych gałęzi przemysłu poważniejszy wzrost zapotrzebowania wykazuje przemysł papierniczy, dalej rolnictwo łącznie z przemysłami rolnymi oraz gazownie. Natomiast spadek wykazują w silniejszym stopniu przemysły: hutniczo-żelazny, cukrowniczy i solny, w słabszym zaś stopniu przemysły: chemiczny, cementowy i ceramiczny łącznie z cegielniami i wapiennikami, dalej przemysł przetwórczy metalowy i inny. Pozostałe natomiast gałęzie przemysłu cechuje nieznaczna poprawa. Zbyt krajowy w okresie pierwszych 3 kwartałów 1932 r. był mniejszy o 19·29% niż w analogicznym okresie 1931 r.

Jak ilustruje tablica III, eksport węgla we wrześniu w porównaniu z sierpniem tylko nieznacznie wzrósł. Wzrost wysyłek nastąpił do niektórych krajów, objętych konwencją eksportową, a mianowicie do: Finlandji, Francji, Danji i Szwecji, natomiast poważniej spadły wysyłki do: Austrii i Irlandji. Ogółem wyeksportowano we wrześniu 918 646 t wobec 916 046 t w sierpniu. W okresie 3 kwartałów r. b. eksport obniżył się w stosunku do tegoż okresu 1931 r. o 3 055 338 t, czyli o 29·25%.

Całkowity obrót węgla, jak również koksu i brykietów, we wrześniu r. b. podaje tablica IV, z której przy porównaniu z danymi za poprzednie okresy wynika, że zapasy węgla kamiennego na zwalch kopalnianych zmniejszyły się w ciągu września o 21 234 t.

W wyniku spadku ogólnego zbytu węgla, spowodowanego głównie zmniejszonym zapotrzebowaniem na rynku krajowym, wydobyte węgla spadło we wrześniu w porównaniu z sier-

Zbyt węgla kamiennego w Kraju — we wrześniu 1932 r.

Tablica II

Rodzaj odbiorców	Wrzesień 1932	Styczeń — wrzesień			
		1932		1931	
		tonn	%	tonn	%
I.—Przemysł					
Hutniczy:					
żelazny	64 015	556 377	5·07	903 661	6·64
innych metali	29 266	328 875	2·99	534 366	3·93
Koksiarnie	133 092	1 079 550	9·83	1 368 690	10·06
Brykociarnie	21 276	150 832	1·37	235 749	1·73
Gazownie	22 420	206 359	1·88	227 568	1·67
Górnicy (kopalnie rud i kopalnie, nie mające węgla własnego) ¹⁾	1 701	15 211	0·14	57 123	0·42
Naftowy	3 083	54 373	0·50	82 420	0·61
Solny	8 225	87 375	0·80	83 228	0·61
Cementowy, cera- miczny oraz ce- gielniany i wa- pienniki	57 753	394 841	3·60	553 101	4·07
Obróbczy (metalo- wy i inny)	6 749	67 055	0·61	84 646	0·62
Chemiczny	26 244	253 998	2·31	287 700	2·12
Garbarski i prze- twórców zwie- rzęcych	2 975	21 459	0·20	21 377	0·16
Rolniczy (prze- twórczy rolny, browary, młyny i gorzelnie)	49 351	418 596	3·81	579 731	4·26
Cukrowniczy	34 772	260 970	2·38	356 842	2·62
Papierniczy	21 847	190 371	1·73	209 851	1·54
Włókienniczy	52 956	463 534	4·22	529 318	3·89
Inne gałęzie	109 360	933 592	8·50	1 211 235	8·90
Razem przemysł¹⁾:	645 (85)	5 483 368	49·94	7 326 606	53·85
II.—Inni odbiorcy					
Koleje żelazne	194 925	2 259 945	20·58	2 510 832	18·46
Żegluga	950	9 050	0·08	10 030	0·07
Instytucje miej- skie (oprócz ga- zowni)	40 291	306 891	2·80	348 627	2·56
Wojskowość	50 573	254 734	2·32	240 937	1·77
Instytucje państw. Opał domowy ²⁾	15 764	87 618	0·80	98 671	0·73
Opał domowy ²⁾	152 756	1 279 534	11·65	1 481 139	10·89
Pośrednicy	158 225	1 299 397	11·83	1 588 298	11·67
Razem inni od- biorcy²⁾:	6 3 484	5 497 169	50·06	6 278 534	46·15
Ogółem w kraju:	1 258 569	10 980 537	100·00	13 605 140	100·00

niem, co pociągnęło za sobą spadek liczby wszystkich dniówek odrobionych do 1 689 804, t. j. o 32 407 (1·88%). W tej liczbie spadła liczba dniówek zwykłych odrobionych do 1 658 686, t. j. o 26 527, co stanowi 1·57%; również spadła liczba dniówek nadliczbowych o 5 880 (15·89%) do 31 118.

Liczba wszystkich dniówek opuszczonych wzrosła we wrześniu o 19 499 (3·14%) i wynosiła 640 785. Do wzrostu tych dniówek przyczynił się wzrost świętówek (dniówek, opuszczonych z przyczyn, niezależnych od robotnika), których liczba wynosiła we wrześniu 455 065, w porównaniu więc z sierpniem wzrosła o 40 109 (9·67%), natomiast spadła liczba dniówek urlopowych o 24 270 (18·99%) i wynosiła 103 519.

Również spadła liczba przeciętnie zatrudnionych robotników o 271 (0·31%), wynosząc 88 441.

Eksport węgla kamiennego — we wrześniu 1932 r.

Tablica III

K R A J E	Wrzesień 1932	Styczeń — wrzesień			
		1932		1931	
		tonn	%	tonn	%
I.—Rynki li- cencyjne					
Austria	127 930	1 481 188	20·04	2 201 801	21·08
Czechosłowacja	92 221	1 025 670	13·88	1 324 606	12·68
Jugosławia	29 713	423 445	5·73	554 961	5·31
Niemcy	3 335	14 425	0·19	43 589	0·42
Węgry	1 281	6 168	0·08	2 770	0·03
Węgry	1 380	11 480	0·16	275 875	2·64
II.—Rynki, obje- te konwencją eksportową					
Danja	696 129	5 288 182	71·57	7 084 837	67·83
Norwegia	123 535	988 614	13·38	1 345 227	12·88
Szwecja	61 972	648 203	8·77	584 875	5·60
Estonia	278 030	1 856 511	25·13	2 300 026	22·02
Finlandja	2 143	10 399	0·14	34 483	0·33
Łotwa	76 445	277 614	3·76	434 335	4·16
Litwa	1 170	85 118	1·15	327 240	3·13
Kłajpeda	1 085	31 936	0·43	73 902	0·71
Islandja	1 880	20 994	0·28	40 679	0·39
Belgia	5 401	20 981	0·28	31 841	0·30
Francja	18 612	115 204	1·56	195 533	1·87
Holandja	70 917	523 831	7·09	935 078	8·95
Włochy	5 440	75 754	1·03	101 029	0·97
III.—Inne rynki europejskie	49 499	633 023	8·57	680 589	6·52
Szwajcaria	22 820	135 705	1·84	229 322	2·20
Rumunia	7 491	82 640	1·12	91 580	0·88
Hiszpania	2 491	18 065	0·25	33 320	0·32
Z. S. R. R.	—	—	—	29 978	0·29
Portugalia	—	—	—	72 894	0·70
Irlandja	—	—	—	15 000	0·01
IV.—Rynki po- zaeuropejskie	12 900	35 000	0·47	—	—
Algier	16 320	84 610	1·14	92 235	0·88
Egipt	6 550	57 705	0·78	59 132	0·57
Turcja Azjatycka	—	2 750	0·04	7 975	0·08
Syrja	2 480	2 930	0·04	12 000	0·11
Palestyna	—	1 895	0·02	—	—
Brazylja	—	730	0·01	—	—
Argentyna	—	—	—	13 128	0·12
V.—Węgiel okrętowy	7 290	18 600	0·25	—	—
29 592	216 457	2·93	6 1 989	5·86	
Razem zagran.:	892 791	7 206 142	97·52	10 220 184	97·85
VI.—W. M. Gdańsk	25 855	183 097	2·48	224 393	2·15
Ogółem:	918 646	7 389 239	100·00	10 444 577	100·00

Przeciętne wydobycie na jedną robotniko-dniówkę wynosiło we wrześniu: w rej. śląskim 1 619 kg wobec 1 611 kg w sierpniu, w rej. dąbrowskim 1 047 kg wobec 1 030 kg i w rej. krakowskim 1 087 kg wobec 1 118 kg, przeciętnie dla całego Państwa 1 419 kg wobec 1 413 kg w sierpniu, czyli we wrześniu wzrosło o 6 kg.

Przeciętny całkowity zarobek dorosłego mężczyzny na dniówkę opłaconą nie uległ poważniejszym zmianom i wynosił we wrześniu w rej. śląskim zł 9·78 wobec zł 9·72 w sierpniu, w rej. dąbrowskim zł 8·08 wobec zł 8·11 i w rej. krakowskim zł 7·68 wobec zł 7·50 w poprzednim miesiącu.

Przeciętny dochód dorosłego mężczyzny we wrześniu zmniejszył się z powodu spadku liczby dniówek odrobionych i wynosił: w rej. śląskim zł 198·62 wobec zł 200·35, w rej. dąbrowskim zł 163·17 wobec zł 170·15 i w rej. krakowskim zł 153·22 wobec zł 165·39 w poprzednim miesiącu¹⁾.

¹⁾ Bez zużycia na cele techniczne kopalni

²⁾ Bez zużycia na deputaty.

¹⁾ Szczegółowe dane dotyczące stanu zatrudnienia, wydajności pracy i zarobków robotniczych, publikuje kwartalnik Ministerstwa Opieki Społecznej „Praca i Opieka Społeczna”.

Obrót węgla kamiennego, koksu, brykietów i węgla brunatnego — we wrześniu 1932 r.
(w tonnach)

Tablica IV

REJONY WĘGLOWE	Pozostałość z poprzed. miesiąca	Wydobycie (produkcja)	Do dyspozycji ¹⁾	R O Z C H Ó D							Pozostałość na zwłaczek na następ. miesiąc	
				Z B Y T			Z U Ż Y C I E			Ogółem		
				W kraju	Zagranicę	Razem	Na cele własne	Deputaty robot. urzęd.	Razem			
W ę g i e l k a m i e n n y												
Śląski	1 904 396	1 765 779	3 661 704	843 852	749 731	1 593 583	118 520	24 656	2 392	145 568	1 739 151	1 922 553
Dąbrowski	562 630	475 688	1 057 906	288 929	167 945	456 874	51 649	8 639	1 224	61 512	518 386	539 520
Krakowski	130 013	157 161	286 679	125 788	970	126 758	22 641	3 215	333	26 189	152 947	133 732
Ogółem:	2 617 039	2 398 628	5 006 289	1 258 569	918 646	2 177 215	192 810	36 510	3 949	233 269	2 410 484	2 595 805
K o k s												
Śląski	284 158	95 811	379 969	75 878	29 603	105 481	44	—	5	49	105 530	274 439
B r y k i e t y												
Śląski	1 060	19 328	20 388	16 611	1 027	17 638	—	—	1	1	17 639	2 749
W ę g i e l b r u n a t n y												
Zawiercki	—	1 900	1 900	1 679	—	1 679	195	24	2	221	1 900	—
Wschodnio-Małop.	234	177	411	77	—	77	—	—	—	—	77	334
Poznańsko-Pomorski	—	744	744	692	—	692	—	—	—	—	692	52
Ogółem:	234	2 821	3 055	2 448	—	2 448	195	24	2	221	2 669	386

WYWÓZ WĘGLA KAMIENNEGO W LISTOPADZIE 1932 R. przedstawiał się — według danych tymczasowych — następująco (w tys. tonn):

K r a j e	L i s t o p a d :			P a ź - L i s t o - d z i e r n . p a d		Wzrost (+) lub zmniejszenie (-) w stos. do października 1932
	1929	1930	1931	1 9 3 2	1 9 3 2	
Rynki licencyjne	483	344	302	135	138	+
Austria	308	224	231	98	102	+
Czechosłowacja	82	66	54	30	30	—
Jugosławia	10	5	13	2	5	+
Niemcy	1	—	1	3	—	—
Węgry	82	49	3	2	1	—
Rynki, objęte konwencją eksport.	662	684	983	766	749	—
Dania	165	151	228	124	124	—
Norwegia	45	58	95	85	80	—
Szwecja	205	226	387	324	315	—
Estonia	2	1	12	5	1	—
Finlandia	39	64	44	44	37	—
Łotwa	44	32	59	3	12	+
Litwa	6	11	8	4	2	—
Kłajpeda	8	1	8	3	—	—
Islandia	—	5	5	4	2	—
Belgia	—	5	—	14	16	+
Francja	76	102	58	80	88	+
Holandia	12	1	5	13	10	—
Włochy	60	27	74	63	62	—
Inne rynki europejskie	24	17	13	50	48	—
Szwajcaria	13	12	11	6	6	—
Rumunia	11	5	2	4	3	—
Irlandia	—	—	—	40	39	—
Rynki pozaeuropejskie	4	—	1	20	7	—
Algier	—	—	1	13	—	—
Brazylia	4	—	—	—	—	—
Argentyna	—	—	—	7	7	—
Węgiel okrętowy	60	83	61	29	27	—
Razem zagranicę:	1 233	1 128	1 360	1 000	969	—
W. M. Gdańsk	40	25	30	28	27	—
Ogółem:	1 273	1 153	1 390	1 028	996	—

¹⁾ Z uwzględnieniem przypisów i skreśleń przy sprawdzaniu zasobów oraz obrotu między kopalniami.

Przeładunek węgla w portach:

w Gdańsku	473	517	557	370	418	+ 48
w Gdyni	232	246	436	439	439	—
Razem:	705	763	993	809	857	+ 48

Eksport węgla kamiennego w listopadzie w związku z mniejszą o 1 ilością dni roboczych (25 wobec 26) spadł w porównaniu z październikiem o 32 tys. t do 996 tys. t.

Spadek wywozu dotyczył obu eksportujących rejonów, przy czym z rejonu śląskiego wywieziono 816 tys. t, t. j. o 17 tys. t mniej, a z rej. dąbrowskiego 179 tys. t, a zatem o 15 tys. t mniej w porównaniu z październikiem; wywóz z rej. krakowskiego utrzymał się na poziomie poprzedniego miesiąca i wyniósł ok. 1 tys. t.

Z powyżej wymienionych ilości wywieziono na rynki licencyjne 138 tys. t, t. j. o 3 tys. t więcej, przy czym wzrost wywozu dotyczył Austrii i Jugosławii.

Wywóz na rynki, objęte konwencją eksportową, spadł o 17 tys. t do 749 tys. t, przy czym zmniejszyły się wysyłki do wszystkich krajów skandynawskich oraz do krajów bałtyckich prócz Łotwy, do której nieznacznie wzrosły, natomiast z zachodnio-europejskich rynków, należących do tej grupy, wykazały pewien wzrost odbiorcy: Francja i Belgia.

Na inne rynki europejskie wyeksportowano 48 tys. t — wobec 50 tys. tonn w m. poprzednim. Wysyłki na rynki pozaeuropejskie wskutek zaprzestania wywozu do Algieru spadły o 13 tys. t.

Ilość wywiezionego węgla okrętowego zmniejszyła się w listopadzie o 2 tys. t do 27 tys. t. Wywóz do W. M. Gdańska spadł o 1 tys. t do 27 tys. t.

Udział poszczególnych rynków zbytu w ogólnym eksporcie w listopadzie w porównaniu z m. poprzednim przedstawiał się następująco (w % -ach):

	Październ.	Listopad
Rynki licencyjne	13.13	13.86
Rynki, objęte konwencją eksportową	74.51	75.20
Inne rynki europejskie	4.87	4.82
Rynki pozaeuropejskie	1.95	0.70
Węgiel okrętowy	2.82	2.71
W. M. Gdańsk	2.72	2.71

Przeciętna dzienna wysyłka węgla kamiennego zagranicę wynosiła w listopadzie przy 25 dniach roboczych ok. 40 tys. t, zatem wzrosła o 0.5 tys. t w porównaniu z październikiem. Wysyłka ta z rej. śląskiego wynosiła ok. 33 tys. t, a z rej. dąbrowskiego — ok. 7 tys. t.

Przeładunek w portach w miesiącu sprawozdawczym wzrósł o 48 tys. t i wyniósł 857 tys. t, przy czym przeładunek w Gdańsku zwiększył się o 48 tys. t, podczas gdy przeładunek w Gdyni utrzymał się na poziomie październikowym.

PRZEMYSŁ NAFTOWY

FINALIZACJA PRACY NAD ZORGANIZOWANIEM NOWEGO SYNDYKATU NAFTOWEGO. — W dn. 6 i 7 b. m. odbyło się posiedzenie medjacyjne w Syndykacie Przemysłu Naftowego pod przewodnictwem P. Dyrektora Departamentu Górniczo-Hutniczego Pechego, w czasie którego zostały ułożone ostatecznie zasady przyszłej umowy Syndykatu Przemysłu Naftowego. Obecnie układane są teksty umów, które prawdopodobnie w dniach najbliższych zostaną podpisane.

Do nowego Syndykatu Przemysłu Naftowego przystąpiły wszystkie większe zakłady rafineryjne, oprócz Standard-Nobla, Vacuum Oil Company i Limanowej. Dezyderaty bowiem handlowe tych firm okazały się tak wielkimi, że przyjęcie ich musiałoby w konsekwencji wpłynąć na obniżkę ceny ropy. Kompromisowego zaś załatwienia sprawy strony nie znalazły. Wymienione trzy firmy reprezentują tylko ok. 17% przemysłu naftowego.

W ciągu bieżącego jeszcze miesiąca zostanie ogłoszony statut „Polskiego Eksportu Naftowego” oraz mają być zawarte umowy z Syndykatem Producentów Ropy i z t. zw. małymi i średnimi rafinerjami.

PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY

RADA EKSPORTOWA ZRZESZEŃ PRZEMYSŁU WŁÓKIENNICZEGO. — W czasie pobytu w Łodzi PP.: Dyrektora Departamentu Przemysłowego Min. Przem. i Handlu Kandla oraz Dyrektora Państwowego Instytutu Eksportowego Turskiego¹⁾ powołany zo stał do życia komitet organizacyjny centralnej instytucji eksportowej dla wzmocnienia wywozu włókienniczego. W skład komitetu organizacyjnego weszli przedstawiciele szeregu organizacyj przemysłowych, zainteresowanych w eksporcie włókienniczym, oraz Związku Przemysłowców w Białymstoku. Przewodniczącym komitetu wybrany został inż. Eugenjusz Krasuski, Dyrektor Zjedn. Zakł. Przem. Scheiblera i Grohmana, delegowany do komitetu z ramienia kartelu przedziałników bawełnianych.

Komitet organizacyjny wyłonił w pierwszym rzędzie podkomisję statutową, która ustaliła dokładnie zasady, na jakich oprzeć się ma powstająca instytucja eksportowa. Nazwa tej instytucji brzmieć będzie: Rada Eksportowa Zrzeszeń Przemysłu Włókienniczego. Projektowany statut przewiduje, iż instytucja ta, do której w najbliższych dniach zgłosić ma również swój akces przemysł bielski, nie będzie nosiła charakteru organizacji handlowej i nie będzie realizowała żadnych tranzakcyj eksportowych we własnym zakresie. Zadaniem tej instytucji, centralizującej organizacyjnie eksport włókienniczy, będzie działalność praktyczna w kierunku ułatwienia eksporterom pol-

skim nawiązywania kontaktu z odbiorcami zagranicznymi, utrzymywanie stałej służby informacyjnej, propaganda polskich wyrobów włókienniczych oraz przeprowadzanie badań w krajach, w których istnieją możliwości eksportowe dla włókiennictwa polskiego. Organizacja ta udzielać będzie premij eksportowych.

Na wpływy budżetowe Rady Eksportowej złożyć się mają następujące pozycje: 1) subsydjum na popieranie eksportu od kartelu przedziałników bawełnianych, 2) składki członkowskie od wszystkich firm eksportujących i 3) wpływy ze świadectw eksportowych.

Statut ten przyjęty został przez komitet organizacyjny w brzmieniu, proponowanemu przez podkomisję statutową.

Wobec konieczności sprecyzowania stosunku Min. Przem. i Handlu oraz Państwowego Instytutu Eksportowego do głównych wytycznych nowej organizacji komitet organizacyjny wydelegował przewodniczącego, P. Dyr. Krasuskiego, oraz sekretarza komitetu, Wicedyr. Izby Przem.-Handlowej Dr. Berkowicza, do Warszawy. Delegacja ta przyjęta została przez P. Dyrektora Departamentu Kandla, któremu przedstawiła uchwalony przez komitet organizacyjny projekt statutu. Po zatwierdzeniu statutu przez czynniki rządowe — podjęcie działalności przez centralną organizację eksportu włókienniczego będzie mogło nastąpić zapewne w początku 1933 r.

W kołach eksporterów włókienniczych do przyszłej działalności tej instytucji przywiązują dość dużą wagę. Pomimo całego szeregu trudności na rynkach odbiorczych istnieją jednak dla poszczególnych artykułów polskiej produkcji włókienniczej sprzyjające konjunktury, zarówno w niektórych krajach europejskich, jak i na rynkach zamorskich. Konjunktury te będą mogły być wykorzystane w sposób racjonalny i skuteczny tylko w razie scentralizowania akcji eksportowej, gdyż dotychczasowe indywidualne wysiłki nie mogły przynieść spodziewanych wyników.

M. K.

PRZED REORGANIZACJĄ KARTELU PRZEDZAŁŃ BAWELNIANYCH. — Na terenie kartelu przedziałników bawełnianych zainicjowane zostały ostatnio prace, zmierzające do częściowej reorganizacji podstaw dotychczasowej działalności kartelu. Prace te zmierzają do uwzględnienia w szerszym niż dotąd zakresie postulatów średnich i mniejszych przedziałników bawełnianych. Celem realizacji szeregu wniosków, przedstawionych w tej sprawie przez grupę średnich przedziałników, wyłoniona została specjalna komisja, w skład której weszli przedstawiciele poszczególnych grup przedziałników. Główną wytyczną dążeń reorganizacyjnych jest oparcie działalności kartelu na zasadach progresywnego uruchomienia, t. j. ustalania rozmiarów tego uruchomienia dla poszczególnych przedziałników w zależności od liczby posiadanych przez każde przedsiębiorstwo bawełnianych. W ramach obecnego statutu tendencje te są narażone niemożliwe do przeprowadzenia, wobec czego komisja opracować ma szczegółowe wnioski, zmierzające do uwzględnienia postulatów mniejszych przedziałników. Wnioski te przedstawione zostaną w najbliższym czasie na specjalnie zwołanym nadzwyczajnym w nim zebraniu członków Zrzeszenia Producentów Przedzdy Bawełnianej celem uchwalenia odnośnych zmian statutu kartelu.

ROLNICTWO

POD REDAKCJĄ MINISTERSTWA ROLNICTWA

KONFERENCJA W SPRAWACH RYBACKICH. — W dn. 26/XI i 28/XI r. b. w Ministerstwie Rolnictwa i Reform Rolnych odbyły się pod przewodnictwem P. Dyrektora Departamentu Produkcji Rolnej i Weterynarii 2 konferencje w sprawach rybackich. Pierwsza, w której wzięli udział kierownicy pracowni badawczo-rozpoznawczych oraz przedstawiciele Związku Organizacji Rybackich R. P., dotyczyła sprawy chorób zaraźliwych wśród ryb.

Na konferencji powyższej ustalono, że ustawowe zwalczanie chorób ryb na podstawie rozporządzenia Prezydenta R. P. z 1925 r. o zwalczaniu chorób zaraźliwych wśród zwierząt domowych jest — przy obecnym stanie wiedzy ichtiopatologicznej i braku znajomości chorób ryb przez państwowych lekarzy weterynaryjnych — niewykonalne. Akcja zwalczania chorób zaraźliwych wśród ryb winna iść w kierunku prac badawczych nad poznaniem istoty i przyczyn najgroźniejszych epizootyji wśród ryb, wynalezienia środków ich zwalczania, oraz przygotowania fachowego personelu wśród lekarzy weterynarii. Prace te winne być prowadzone przez pracownie badawczo-

¹⁾ P. „Polska Gospodarcza” zes. 46, str. 1352.

rozpoznawcze, utworzone dla tych celów w swoim czasie w Warszawie, w Krakowie i Bydgoszczy.

Druga konferencja — w dn. 28/XI r. b., z udziałem naczelników wojewódzkich wydziałów rolnych oraz wojewódzkich inspektorów rybackich, dotyczyła sprawy wykonania ustawy z dn. 7/III 1932 r. o rybołówstwie.

Na konferencji omawiane były wydane przez Ministra Rol-

nictwa i Reform Rolnych rozporządzenia i zarządzenia w sprawie tworzenia obwodów rybackich na wodach otwartych, rybackich spółek jeziorowych oraz mające się wkrótce ukazać rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych o ochronie ryb i raków. W związku z wydanymi rozporządzeniami i zarządzeniami ma być przeprowadzony do dn. 1/V 1933 r. podział na obwody rybackie głównego biegu Wisły.

H A N D E L

HANDEL ZAGRANICZNY

RADA EKSPORTOWA ZRZESZEŃ PRZEMYSŁU WŁÓKIENNICZEGO — p. str. 1486.

HANDEL WEWNĘTRZNY

DROBNE KUPIECTWO W POLSCE. — Badanie roli kupca w wymianie towarowej oraz form jego pośrednictwa w handlu zmusza dłużej się zastanowić nad drobnym kupiectwem w Polsce, które ze względu na swoje zainteresowania i metody pracy stanowi, jakgdyby, specjalną grupę handlujących.

Drobne kupiectwo w Polsce można podzielić na 3 następujące grupy: handlu stałego, handlu ruchomego oraz skupu zawodowego. Handel stały, t. j. handel sklepowy i straganiarski, dotyczy handlujących, wykupujących zgodnie z odnośnymi postanowieniami art. 23 ustawy o państwowym podatku przemysłowym („Dz. Ust. R. P.” Nr. 17/1932, poz. 110) świadectwa przemysłowe III i IV kategorii.

Handel ruchomy obejmuje handel wędrowny (domokrażny) i stosownie do art. 19 ustawy o państwowym podatku przemysłowym dzieli się na handel obnośny i handel roznośny. Kupcy, zajmujący się handlem roznośnym, wykupują świadectwa przemysłowe kategorii Va, i sprzedają towary z wozu, łodzi i t. p. pomieszczenia, przewożonego z miejsca na miejsce przy pomocy siły zwierzęcej. Kupcy, trudniący się handlem obnośnym, wykupują świadectwa przemysłowe kategorii Vb i sprzedają towary ze skrzyni, kufra, walizy, kosza i t. p. opakowania, przenoszono z miejsca na miejsce przez kupca.

Drobni kupcy, prowadzący skup zawodowy (art. 5 wspomnianej ustawy), wykupują świadectwa przemysłowe III i IV kategorii. Przedmiot skupu stanowią: grzyby, jajka, sery, masła, zioła, futerka, pierze, puch i t. p. Skupem zawodowym zajmują się specjaliści, którzy odpowiednio sortują dany towar i oddają go wyższym kategoriom skupu zawodowego, który ten towar — po przesortowaniu i opakowaniu — przygotowuje do eksportu. Poważne grupy skupu zawodowego stanowią: skup zboża oraz skup żeliwa. Skup zboża ma miejsce przeważnie na targu, skąd przesyła się zboże, zakupione od mniejszych i większych dostawców, nabywcom, handlującym zbożem w dużych rozmiarach. Skupu żeliwa dokonują się loco skład.

Należy zaznaczyć, że handel wędrowny oraz skup zawodowy stanowią przemysł okrężny i podpadają pod odnośne postanowienia ustawy przemysłowej (art. 45 — 59 rozp. Prezydenta Rzplitej z dnia 7/VI 1927 r. o prawie przemysłowym — „Dz. Ust. R. P.” Nr. 53, poz. 468). W szczególności należy podkreślić, że prowadzenie przemysłu okrężnego, a zatem handlu wędrownego i skupu zawodowego, uzależnione jest od uzyskania licencji (pozwolenia) władzy przemysłowej I instancji, właściwej dla miejsca zamieszkania danego handlującego.

Prowadzący przemysł okrężny, używający w tym celu wózka, kosza, straganu i t. p., winien je zaopatrzyć napisem, zawierającym jego nazwisko, imię i miejsce zamieszkania. Licencja na przemysł okrężny nie jest wymagana od osób, sprzedających sposobem okrężnym surowe produkty swego gospodarstwa rolnego, leśnego, ogrodniczego, sadowniczego, swej hodowli drobiu,

pasieki, albo zwierzynę i ryby, uzyskane z własnego polowania i połowu.

Rozwój handlu wędrownego, a nawet jego powstanie datuje się od momentu wskrzeszenia naszej niepodległości. Przed wojną światową bowiem rola handlu wędrownego spełniana była częściowo przez handel reprezentacyjny za pośrednictwem komwojazerów i agentów. O docieraniu z wózkiem bądź z walizą do najbardziej odległych środowisk ludzkich nie było nawet mowy.

Następnym ważnym czynnikiem, charakteryzującym w porównaniu z okresem przedwojennym drobne kupiectwo, jest to, że ten rodzaj handlu przestawił się prawie wyłącznie na pośredniczenie w wymianie towarów produkcji krajowej. Drobne kupiectwo nie utrzymuje prawie żadnych stosunków handlowych z zagranicą. Powyższe uzasadnia się częściowo brakiem zaufania zagranicznych kontrahentów do zawierania transakcji kredytowych z drobnymi kupcami, jako elementem gospodarczym, nie dającym dostatecznych, a raczej formalnych, gwarancji zabezpieczenia. Głównie zaś nastawienie się na rynek krajowy drobnych kupców tłumaczy się powstawaniem coraz nowych artykułów polskiej produkcji, zastępujących wytwórczość zagraniczną oraz sprzedawanych po cenach konkurencyjnych z cenami zagranicznymi. W niektórych działach pośredniczenie w zbyciu towarów zagranicznych niema miejsca z uwagi na restrykcje celne, przy których sprzedaż artykułów zagranicznych na rynku wewnętrznym opłaca się tylko wtedy, skoro dotyczy masowych zakupów, na co nie może sobie pozwolić drobny kupiec. W ten sposób drobne kupiectwo wydatnie przyczynia się do pogłębiania rynku krajowego w sensie ulokowania na nim możliwie dużej ilości towarów polskich, pobudzając w ten sposób do dalszej produkcji, bądź też utrzymując — pomimo nieprzychylnych sytuacji gospodarczej — na dostatecznym poziomie wytwórczość szeregu gałęzi przemysłu polskiego. W ten sposób zachodzi ciekawe zjawisko ciężenia drobnego kupiectwa do produkcji krajowej wbrew do pewnego stopnia ciężeniu gatunkowemu tych jednostek gospodarczych. Są to bowiem małe aparaty wymiany z jednej strony oraz fabryki, warsztaty wytwórcze — objekty gospodarcze potężniejsze z drugiej strony.

Pobudzając produkcję krajową przez zainteresowanie wytwórczością polską możliwie szerokich sfer konsumentów — drobne kupiectwo zapobiega może w największym stopniu likwidacji jednego ognia wymiany — hurtu. Znane bowiem są tendencje zbytu, ujawniane ze strony fabrykantów, do tworzenia własnych punktów sprzedaży bądź też nawiązywania bezpośredniego kontaktu z przedsiębiorstwami detalicznymi. Powyższe powoduje, że część hurtu niknie, część zaś przekształca się na detal oraz niektórzy detaliści stają się quasi hurtownikami.

Ostatnio coraz częściej powtarzające się wypadki, że hurtownie zajmują się sprzedażą detaliczną, wywołały reakcję ze strony drobnych detalistów, którzy zorganizowali spółdzielnie towarowe, polegające na dokonywaniu wspólnych zakupów. Spółdzielnia taka zaopatruje się w towar u źródła i rozdziela ten towar pomiędzy swoich członków, będących kupcami-detalistami.

W dziedzinie kredytowania drobne kupiectwo znalazło się w wyjątkowo ciężkiej sytuacji ze względu na to, że wskutek braku dopływu amerykańskich kredytów i likwidacji Banku dla

Spółdzielni cały szereg spółdzielń kredytowych, udzielających kredytu kupiectwu, załamał się.

W zakresie kształtowania się ceny drobne kupiectwo jest najczulszym aparatem, zdolnym do możliwie daleko posuniętej redukcji cen na artykuły, w celu dopasowania się do nabywczej siły konsumenta.

Rola drobnego kupca szczególnie jest duża na Śląsku oraz na ziemiach wschodnich. Na Śląsku domokrażca krajowy wypiera konkurencję niemiecką, na ziemiach wschodnich zaś domokrażca wskutek niedostatecznych środków komunikacji przyczynia się do skutecznego docierania artykułów konsumpcji do możliwie szerokich warstw ludności.

M. Szyszowski

ZASTRZEŻENIA NA RZECZ SPRZEDAWCY PRZY ZBYCIE TOWARÓW. — Spadek obrotu towarowego jest wynikiem nie tylko słabnącej siły konsumenta, lecz również jest spowodowany niedostatecznym, względnie nieodpowiednim finansowaniem obrotu. Dzisiaj nie będzie rzeczą nową stwierdzenie, że kredyt, udzielony niewłaściwie bądź to ze względu na kredytobiorcę, bądź to na formę, w jakiej był dany, nie spełnia swych gospodarczych funkcji, a przeciwnie — powoduje niewypłacalność kredytobiorcy oraz straty dla udzielającego kredytu. Dla uzasadnienia tej tezy zbędne jest szukać przykładów, jest ich za dużo, jak np. wzajemne żyra, praktykowane w swoim czasie w rolnictwie i w niektórych gałęziach produkcji przemysłowej, powodujące łańcuch strat dla żyrantów (słaby kredytobiorca żyrował słabego).

Kredyt może być w wielu wypadkach źle zużyty nawet wtedy, gdy kredytobiorca jest silny. Tak np. nadmierne zasilenie kredytem szeregu gałęzi produkcji przemysłowej wyraziło się w przeinwestowaniu niektórych działów życia gospodarczego, co spowodowało względną nadprodukcję. W ten sposób kredytowanie życia gospodarczego winno się odbywać z dokładną znajomością zarówno danych tendencji rynku, jak również dokładnej analizy danej branży. Z silną krytyką spotyka się finansowanie życia gospodarczego od strony przemysłu, ponieważ przemysł nie jest tak wrażliwy i elastyczny na zmiany, zachodzące na rynku, jak handel, stąd wynika, że w pewnych wypadkach przemysł może być albo przekredytowany, albo za mało kredytowany.

Na szczególną uwagę zasługuje forma kredytu, przyjęta w Niemczech — jako zastrzeżenie praw własności na rzecz sprzedawcy. O tę formę kredytu zabiegają również i w Polsce niektóre sfery gospodarcze.

Kredyt ten polega na tem, że sprzedawca danych towarów, prowadzący prawidłową księgowość, zastrzega sobie prawo własności tych towarów aż do uiszczenia przez nabywcę całkowitej należności za towary. Zastrzeżenie jest sporządzone w formie umowy pisemnej, zawierającej specyfikację, objętych zastrzeżeniem towarów. Nabywca obowiązany jest prowadzić osobne księgi dla transakcyj, objętych zastrzeżeniem, opartem na pewnych przepisach ustawy, wydanej w tym celu. Nabywca jest zobowiązany, na mocy przepisów takiej ustawy, do wpłacania do banku, względnie wskazanej przez sprzedawcę osobie, na rachunek zabezpieczenia pokrycia zobowiązań i weksli, wydanych za sprzedaną partję towaru — sumę, jaką otrzymał w ustalonym okresie z dokonanych sprzedaży partji towarów, na których zostało zabezpieczone prawo własności towarów. Wspomniane sumy winny być nienaruszone i znajdować się na specjalnym rachunku rozliczeniowym na nazwisko właściciela zastrzeżonego prawa własności.

Ustawa, która byłaby wydana w tym celu, powinna przewidzieć: 1) odpowiednie sankcje karne za niedotrzymanie terminu wpłat oraz za brak towarów, 2) moment upadłości nabywcy oraz 3) cesję umowy zastrzeżeniowej. Poza tem ustawa przewidywałaby możliwość wydawania przez Radę Ministrów rozporządzeń wykonawczych, określających do jakich kategorii towarów mogą być stosowane przepisy niniejszego rozporządzenia.

Ustawa ta, w zależności od potrzeb w zakresie kredytu pewnej branży, umożliwiłaby upłynnienie obrotów za pośrednictwem elastycznego i dosyć pewnego kredytu, zabezpieczonego płynnym towarem. Zasługuje tutaj na podkreślenie specjalna konstrukcja tego kredytu, polegająca na tem, że im większy będzie osiągnięty wpływ za sprzedany towar, będący przedmiotem zastrzeżenia, tem w większym stopniu będą realizowane zobowiązania nabywcy tego towaru.

Wydaje się, że wprowadzenie w życie tej formy kredytu zabiegłoby w dużym stopniu sztywności transakcyj na rynku

wewnętrznym, spowodowanych brakiem kredytów bądź też nieodpowiednią ich formą.

M. Sz.

WOŁYŃSKA GIEŁDA ZBOŻOWA I TOWAROWA W RÓWNEM. — W dniu 29 listopada r. b. odbyła się w Równem uroczystość poświęcenia lokalu Wołyńskiej Giełdy Zbożowej i Towarowej oraz otwarcie Giełdy. W uroczystości wzięli udział przedstawiciele władz, Prezydium Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie, członkowie Rady Giełdy Lubelskiej, przedstawiciele rolnictwa, przemysłu i handlu.

Przemówienia okolicznościowe wygłosili PP.: Prezes Komitetu Organizacyjnego Giełdy J. Michałowicz, Dyr. T. Miller w imieniu Izby Rzem. Han. w Lublinie, Wiceprezes S. Bromberg w imieniu Rady Giełdy Zbożowej i Towarowej w Lublinie, Radca J. Wojtyna w imieniu Pana Ministra Przemysłu i Handlu i Ministerstwa, Nacz. Tendziogolski w imieniu P. Wojewody Wołyńskiego, Burmistrz Catań w imieniu Rady Miejskiej i Magistratu m. Równego, Nacz. Eymontt w imieniu P. Kuratora Łuck. Okręgu Szkolnego, Inż. Rylke w imieniu Wołyńskiego Związku Techników.

KRAJOWE RYNKI TOWAROWE¹⁾ ZBOŻA I PRZETWORY

— Na rynkach zbóż chlebowych minął okres sprawozdawczy (od 21 listopada do 3 grudnia) przy tendencji bardzo słabej, ceny zaś w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego wykazują dość silne obniżenie. Najpoważniejszą odbiło się osłabienie tendencji na notowaniach giełdy warszawskiej: pszenica zniżkowała o $\text{zł } 1:50 \div 2:00$ na 100 kg, żyto, owies jednolity i zbierany oraz mąka żytnia po $\text{zł } 1:00$, mąka pszenna $\text{zł } 2:00$, w mniejszym zaś stopniu jęczmień browarowy i przemiałowy oraz otręby pszenne i żytnie. Na giełdzie poznańskiej zniżki cen były niemniej liczne, ale naogół znacznie mniejsze; silniej zniżkowała jedynie pszenica (o $\text{zł } 1:50$) oraz mąka pszenna, w granicach do $\text{zł } 0:50$ zniżkowały: żyto, jęczmień browarowy i przemiałowy, mąka żytnia oraz otręby pszenne i żytnie, a jedynie owies utrzymał się na dotychczasowym poziomie. W notowaniach giełdy gdańskiej osłabienie tendencji odbiło się w najmniejszym stopniu; jedynie cena żyta wykazuje nieznaczne obniżenie. Na pozostałych giełdach prowincjonalnych panowała w okresie sprawozdawczym tendencja słabsza.

Warszawa. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg parytet wagon Warszawa (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy): pszenica czerwona, jara, szklista 132 hfl. $25:50 \div 26:00$ ($27:00 \div 27:50$), — jednolita 126 hfl. $24:00 \div 25:00$ ($26:00 \div 26:50$), — zbierana 124 hfl. $24:00 \div 24:50$ ($25:50 \div 26:00$), żyto standard I 119 hfl. $14:75 \div 15:00$ ($15:75 \div 16:00$), — standard II 117 hfl. $14:50 \div 14:75$ ($15:50 \div 15:75$), jęczmień browarowy 117 hfl. $16:00 \div 17:00$ ($16:50 \div 17:25$), — przemiałowy $14:50 \div 15:00$ ($14:75 \div 15:25$), owies jednolity 78 hfl. $15:00 \div 15:50$ ($16:00 \div 16:25$), — zbierany 73 hfl. $13:50 \div 14:00$ ($14:50 \div 15:00$), mąka pszenna luksusowa wym. 40 $\div 50\%$ $43:00 \div 48:00$ ($45:00 \div 50:00$), — pszenna 4/0 wym. 50 $\div 60\%$ $38:00 \div 43:00$ ($40:00 \div 45:00$), — żytnia pyłkowa I gat. 65 $\div 55\%$ $26:00 \div 27:00$ ($26:00 \div 28:00$), — sitkowa II gat. po 55% $20:00 \div 21:50$ ($20:00 \div 22:00$), — razowa 95% $20:00 \div 21:50$ ($20:00 \div 22:00$), otręby pszenne łuski-szale $10:00 \div 10:50$ ($10:25 \div 10:75$), — pszenne średnie $9:00 \div 10:00$ ($9:75 \div 10:25$), — żytnie $8:50 \div 9:50$ ($9:50 \div 10:00$).

Poznań. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg parytet Poznań (jak wyżej): pszenica $21:00 \div 22:00$ ($22:50 \div 23:50$), żyto $14:10 \div 14:30$ ($14:20 \div 14:40$), jęczmień browarowy $15:25 \div 16:75$ ($15:50 \div 17:00$), — przemiałowy $64 \div 66$ kg $13:00 \div 13:50$ ($13:50 \div 14:00$), — 68 $\div 69$ kg $13:50 \div 14:25$ ($14:00 \div 14:75$), owies $13:25 \div 13:50$ ($13:25 \div 13:50$), mąka pszenna 65%-owa wraz z workiem $33:50 \div 35:50$ ($35:50 \div 37:50$), — żytnia 65%-owa wraz z workiem $21:50 \div 22:50$ ($22:00 \div 23:00$), otręby pszenne grube $8:75 \div 9:75$ ($9:00 \div 10:00$), — pszenne średnie $7:75 \div 8:75$ ($8:00 \div 9:00$), — żytnie $7:75 \div 8:00$ ($8:00 \div 8:25$).

Gdańsk. — Notowano — w guld. gd. za 100 kg (jak wyżej): żyto nowe przemiałowe o wadze 120 hfl. $9:40$ ($9:55$), — eksportowe o wadze 120 hfl. $9:20$ ($9:30$), jęczmień nowy wyborowy $10:10 \div 10:50$ ($10:10 \div 10:50$), — średni $9:25 \div 9:60$ ($9:40 \div 9:60$), — mierny o wadze 108 hfl. $8:80 \div 9:20$ ($8:80 \div 9:20$), owies $8:25 \div 8:50$ ($8:25 \div 8:50$), otręby pszenne szale $6:70$ ($6:70$), — pszenne średnie $6:40$ ($6:40$), — żytnie $6:15$ ($6:15$).

¹⁾ Na podstawie danych Min. Przemysłu i Handlu i Min. Rolnictwa, sprawozdań organizacji gospodarczych, własnych korespondentów, depeš P. A. T. i t. d.

BYDŁO I MIĘSO

— W listopadzie r. b. na rynku krajowym bydła i mięsa nie dało się zauważyć oznak poprawy. Długotrwała depresja tego rynku wypływa z braku dostatecznie wielkiego zbytu nadwyżek zagranicę — czemu nawet daleko idąca pomoc rządowa w chwili obecnej nie była w stanie skutecznie zaradzić. Przesunięcie się całkowitego prawie, z wyjątkiem trzody, ciężaru zbytu tego działu produkcji rolniczej na rynek wewnętrzny jest zjawiskiem, powodującym przerost podaży nad popytem, i niebawem niskie ceny. Ponadto pojemność rynku wewnętrznego, w ostatnich czasach, znacznie zmalała z powodu skurczenia się wydatków na konsumpcję szerokich mas ludności, a tania i obfita podaż sezonowa dziczyzny i drobiu wypiera w dużym stopniu wołowiny i wieprzowiny ze spożycia ludności zamożniejszej. Z tych też powodów ceny materiału rzeźnego, z wyjątkiem cieląt, doznały w okresie sprawozdawczym dalszego spadku, pomimo iż tegoroczna podaż jesienna nadwyżek hodowlanych nie nosiła charakteru masowego, jaką można było obserwować w latach ubiegłych. Małoopłacalny zbył produkcji hodowlanej — powoduje ograniczanie przychówku hodowlanego w rolnictwie, które to dyspozycje rolników mogą w niedługim czasie przynieść poważne szkody dla gospodarstwa narodowego.

Nieznaczna poprawa koniunktur rynkowych niewątpliwie nastąpi w okresie przedświątecznym — jednakże ze względu na swój przejściowy charakter wydaje się wątpliwym, by mogła być wykorzystana przez producentów.

Warszawa. — Notowania urzędowe Giełdy Mięśnej z dn. 28/XI r. b. — w \mathcal{Z} za 100 kg żywej wagi loco targowica: woły tuczony 75 ÷ 80, — młode mięsiste 60 ÷ 70, — starsze karmne 50 ÷ 55, krowy tuczony, oddojony, wszelkiego wieku 50 ÷ 55, cielęta młode odżywione 80 ÷ 85, owce, — świnie stoninowe od 150 kg wzwyż 105 ÷ 115, — o wadze 130 ÷ 150 kg 90 ÷ 105, — mięsne o wadze 110 kg 75 ÷ 90. Tendencja naogół utrzymana, na targu trzody chlewniej nieco wyższa.

Poznań. — Urzędowe notowania targowe z dn. 29/XI r. b. — w \mathcal{Z} za 100 kg żywej wagi łącznie z kosztami, loco targowica: woły pełnom. wytucz. nieopręż. 60 ÷ 66, — mięsiste tucz. do 3 lat 48 ÷ 54, — starsze 38 ÷ 44, — miernie odżyw. 30 ÷ 36, buhaje wytucz. pełnom. 50 ÷ 52, — tucz. mięsiste 44 ÷ 48, — nietucz. dobrze odżyw. 36 ÷ 40, — miernie odżyw. 30 ÷ 34, krowy i jałowice wytucz. pełnomięsiste 56 ÷ 66, — tuczony mięsiste 44 ÷ 54, — nietucz. dobrze odżyw. 26 ÷ 42 — miernie odżyw. krowy 18 ÷ 24, młodzież dobrze odżyw. 32 ÷ 36, — miernie odżyw. 26 ÷ 30, cielęta najprzedn. wytucz. 66 ÷ 70, — tuczony 56 ÷ 60, — dobrze odżyw. 52 ÷ 54, — miernie odżyw. 40 ÷ 50, owce wytucz. pełnom. jagnięta i młode skopy — tuczony starsze skopy i maciorki 46 ÷ 50, świnie pełnom. 120 ÷ 150 kg 102 ÷ 104, — 100 ÷ 120 kg 96 ÷ 100, — 80 ÷ 100 kg 90 ÷ 94, — mięsiste ponad 80 kg 80 ÷ 88, — maciory i późne kastraty 82 ÷ 96. Przebieg targu bardzo spokojny.

MASŁO

— Chwiejna tendencja cen masła w listopadzie r. b., będącym okresem normalnej wyższości cen, i ostateczne obniżenie się cen w końcu okresu sprawozdawczego — są wymownym świadectwem tych trudności, jakie przechodzi obecnie nasza produkcja mleczarska. Podobnie jak na rynku mięsny, przesunięcie się ciężkości zagadnienia zbytu na rynek wewnętrzny powoduje trudności, wypływające z przewagi zaoferowania nad zapotrzebowaniem i kurczącej się siły nabywczej konsumentów. Pomimo że w dobie bieżącej spożycie tłuszczów zastępczych, jak margaryna i t. p., znacznie zmalało ze względu na taniość masła — to jednak tak wydatne rozszerzenie spożycia krajowego, któreby mogło zadecydować o opłacalności produkcji niezależnie od cen, uzyskiwanych z eksportu — nie jest możliwe. Zagadnienie opłacalności produkcji mleczarskiej rysuje obecnie na znaczeniu ze względu na — powszechne w kraju — przejście do żywienia zimowego krów. Wyrazem trudności, panujących obecnie w spółdzielniach mleczarskich, jest powrót systemu oddawania przez większych właścicieli rolnych obór w eksploatację dzierżawcom, t. zw. pachciarzom.

W związku z rosnącymi trudnościami zbytu nadwyżek masła na rynkach obcych — sytuacja na przyszłość przedstawiała się niejasno, co jednak nie wyklucza przejściowej poprawy koniunktur zbytu.

Warszawa. — Hurtowe notowania masła w/g Komisji Nabiałowej, obowiązujące od dn. 25/XI r. b. — w \mathcal{Z} za 1 kg: masło wyborowe 3 90, — deserowe — 3 40, — solone mleczarskie 3 40, — ośłkowe 2 70. Z dniem 25/XI r. b. ceny masła wszystkich gatunków zostały obniżone o \mathcal{Z} 10 na 1 kg z wyjątkiem ośłkowego, które zniżkowało o \mathcal{Z} 30 na 1 kg.

Bielsko. — Notowania masła z ostatniego tygodnia sprawozdawczego, w/g firmy „Lipto” — w \mathcal{Z} za 1 kg w hurcie: masło wyborowe paczkowane 3 60 ÷ 3 80, — deserowe paczkowane I gat. 3 40 ÷ 3 50, — II gat. 3 20 ÷ 3 40, — niesolone stołowe 3 10 ÷ 3 20, — kuchenne 3 00 ÷ 3 20, — wiejskie ośłkowe 3 20. Tendencja spokojna.

Lublin. — Hurtowe notowania cen masła z przedostatniego tygodnia okresu sprawozdawczego — w \mathcal{Z} za 1 kg w/g Izby Przemysłowo-Handlowej: masło wyborowe 3 50 ÷ 3 60, — deserowe 3 25, — stołowe 3 00, — ośłkowe wiejskie 2 70 ÷ 2 75. Tendencja utrzymana.

JAJA

— Od szeregu miesięcy stosunkowo pomyślna konjunktura na rynku jajczarskim skłaniała sfery zainteresowane do wyciągania optymistycznych wniosków na m. listopad r. b. Nadzieje te zostały częściowo zawiedzione, ponieważ ceny jaj nie wzrosły, a tempo wymiany zagranicznej tym artykułem dość wydatnie osłabło. Spadek obrotów i działalności eksportowej spowodowany został powszechną likwidacją zapasów towaru konserwowanego i ciągłą pogodą, dzięki której postępujący spadek produkcji towaru świeżego mógłby być zahamowany. Eksport produktu polskiego kształtował się w miesiącu sprawozdawczym nieco słabiej z uwagi na rezerwę w zamówieniach odbiorców zagranicznych i chwilowe nasycenie niektórych rynków odbiorczych, jak np. Hiszpanji. Pomimo chwilowego osłabienia tendencji, na rynku panował w listopadzie naogół dobry nastrój i widoki na przyszłość przedstawiały się pomyślnie.

Warszawa. — Płacono w końcu miesiąca — w \mathcal{Z} za skrzynię à 1 440 szt.: tówar pierwszorzędną 160 ÷ 170. Jaja przetrzymane uzyskują ceny niższe.

Lublin. — Ceny z ostatniego tygodnia sprawozdawczego — w \mathcal{Z} za skrzynię à 1 440 szt.: towar eksportowy w zakupie 150 ÷ 160. Tendencja mocna.

Tarnopol. — Notowania w/g firm prywatnych z ostatniego tygodnia — w \mathcal{Z} za skrzynię à 1 440 szt.: jaja niesortowane i niepakowane 150. Tendencja niejednolita, wobec słabego popytu zagranicznego.

Bydgoszcz. — Ceny hurtowe z ostatniego tygodnia — w \mathcal{Z} za skrzynię à 1 440 szt.: jaja świeże, nieprześwietlane 190, — wapnowane 170. Podaż jaj świeżych ograniczona.

TŁUSZCZE I OLEJE

— Zapotrzebowanie na tłuszcze i oleje jest nadal niezbyt wielkie; ceny w okresie ostatnich 10 tygodni ulegały dość znacznym wahaniom.

Toruń. — Ceny orientacyjne — w \mathcal{Z} za 100 kg loco Toruń-Mokre w transportach wagonowych (w nawiasach podane są notowania z II połowy września): olej lniany 110 00 (112 00), pokost 138 00 (137 00), olej słonecznikowy rafinowany 158 00 (150 00), olej kokosowy surowy 95 00 (107 00), — biały 97 00 (110 00), — rafinowany 148 00 (148 00), olej palmkernowy surowy 93 00 (104 00), — biały 95 00 (97 00), olej rzepakowy surowy 135 00 (125 00), — rafinowany 158 00 (152 00), makuchy lniane 23 00 (23 00), — słonecznikowe 16 25 (18 00), — rzepakowe 16 25 (17 00), — kokosowe 20 00, — palmkernowe 17 00 (20 50).

Białystok. — Ceny orientacyjne — w \mathcal{Z} za 100 kg loco stacja Białystok: olej lniany 115 00, — słonecznikowy 120 00, — rzepakowy 100 00, makuchy lniane 19 00, — słonecznikowe 14 00.

NAWOZY SZTUCZNE

Katowice. — Cennik nawozów sztucznych produkcji Państwowej Fabryki Związków Azotowych w Chorzowie (na grudzień) — w \mathcal{Z} : azotniak mielony 20 ÷ 22% za kg azotu 1 50, — granulowany 22 ÷ 23% 1 65, azo niak mielony 15 5% za 100 kg 23 25, — 19% nieolejony 28 50, tomasyna azotniakowa 7 5% azotu (N), 11% fosf. (P₂O₅) za worek 80 kg 18 75, wapnamon 15 5% azotu za 100 kg luzem 21 70, saletrzak i nitrofos 15 5% za 100 kg 27 10, saletra sodowa krajowa 15 5% azotu za 100 kg 32 25. Ceny gantunkowe obowiązują w przesyłkach całowagonowych franco każda stacja odbiorcza kolei normalnotorowej P. K. P., kolei prywatnych pod zarządem P. K. P. i kolei prywatnej Rawicz — Kobylin. Ceny tomasyny azotniakowej należy rozumieć jako ceny loco wagon fabryka, zaś wapnamonu za towar luzem.

Poznań. — Ceny orientacyjne — w \mathcal{Z} za 100 kg loco fabryka: superfosfat 16% 10 56, — 18% 11 88; za worek dolicza się \mathcal{Z} 1 60; tomasówka 14 ÷ 19% rozpuszczalna w kwasie cytrynowym franco wagon Gdynia wraz z workiem, bez kosztów manipulacji celnej za 1 kg % 0 54 ÷ 0 55.

RYNEK AKCYJNY

za okres od 28 listopada do 3 grudnia 1932 r.

— Zainteresowanie akcjami na giełdzie warszawskiej wykazuje w okresie sprawozdawczym nieznaczne zwiększenie; zwiększyła się również ilość notowanych akcji, gros obrotów jednak nadal przypada na akcje Banku Polskiego. Przy tendencji niejednolitej kursy poszczególnych akcji wykazują w porównaniu z ostatnimi notowaniami dość znaczne odchylenia.

W grupie akcji bankowych obracano wyłącznie akcjami Banku Polskiego, które po niewielkich wahanach kursowych poprawiły się o $\text{zł } 100$ na akcji. W grupie przedsiębiorstw chemicznych notowane były akcje S. A. Eksploatacji Soli Potasowych — po kursie niezmiennym, oraz akcje Zakładów Chemicznych L. Spiess i Syn, które w porównaniu z notowaniami z I połowy listopada poprawiły się o $\text{zł } 200$. Grupa akcji przedsiębiorstw metalurgicznych miała tendencję słabszą; tak akcje Lilpopa, jak i Starachowic cenione były o $\text{zł } 100$ niżej, a jedynie akcje Norblina w porównaniu z ostatnimi notowaniami z I połowy października wykazują poprawę o $\text{zł } 800$. Rzadko ukazujące się w obrotach giełdowych akcje Kluczewskiej Fabryki Papieru notowane były po kursie $\text{zł } 25'00$. Z dniem 2 grudnia r. b. akcje Częstocickiego T-wa Fabryk Cukru notowane są bez kuponu za 1930/31 r., wartości $\text{zł } 300$.

Na giełdach prowincjonalnych minął okres sprawozdawczy przy słabym zainteresowaniu akcjami; obroty niewielkie, tendencja dość spokojna.

GIEŁDA WARSZAWSKA

	Wartość nominalna	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Kurs w dn. 3/XII
Bank Polski	$\text{zł } 100$	88'50	87'50	88'00
S. A. Eksploatacji Soli Potasowych	$\text{zł } 100$	75'00	75'00	—
Spiess	$\text{zł } 100$	30'00	30'00	—
Lilpop	$\text{zł } 25$	11'50	11'00	—
Norblin	$\text{zł } 100$	31'00	31'00	—
Starachowice	$\text{zł } 50$	7'00	7'00	—
Kluczewska Fabryka Papieru	$\text{zł } 100$	25'00	25'00	25'00

GIEŁDA KRAKOWSKA

Akcje (maksimum i minimum — w zł ; w nawiasach podane są notowania z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy): Chybie — 15'00 (13'00).

GIEŁDA LWOWSKA

Akcje (jak wyżej): Tesp — 75'00 (75'00).

GIEŁDA POZNANSKA

Akcje (jak wyżej): Bank Polski — 87'50 ÷ 86'50 (87'00 ÷ 86'00).

CŁA ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWN.

CŁO NA BAWELNĘ. — W okresie 1932 r. stosowane było przy imporcie bawełny do Polski cło ulgowe w wysokości $\text{zł } 1$ od 100 kg — niezależnie od tego, czy bawełna była sprowadzana drogą morską czy lądową. Z dniem 1 stycznia 1933 r.

clo ulgowe na bawełnę, sprowadzaną drogą lądową, automatycznie podnosi się do $\text{zł } 6$ od 100 kg, cło ulgowe na bawełnę, sprowadzaną drogą morską, pozostaje bez zmiany.

KOMUNIKACJA I TRANSPORT

POD REDAKCJA MINISTERSTWA KOMUNIKACJI

PRACA POLSKICH KOLEI PAŃSTWOWYCH WE WRZEŚNIU 1932 R. — Przewóz podróżnych we wrześniu r. b. (30 dni) wyniósł ogółem 10 707 423 osób i w porównaniu z sierpniem r. b. (31 dni — 12 292 917 osób) zmniejszył się o 12'9%, a w porównaniu z wrześniem r. ub. (12 485 954 osoby) zmniejszył się o 14'2%.

W początku września ruch pasażerski wykazywał jeszcze dość duże ożywienie ze względu na powrót z letnisk i uzdrowisk, a także w związku z rozpoczęciem roku szkolnego, natomiast w II połowie miesiąca zmniejszył się, jak to bywa zwykle w sezonie jesiennym.

Regularność biegu dalekobieźnych pociągów pasażerskich wynosiła we wrześniu r. b. 98%.

Przewóz towarów we wrześniu r. b. przy 26 dniach roboczych wyniósł 4 490 217 t (oprócz kolejowych gospodarczych) i w porównaniu z sierpniem r. b. (26 dni — 4 146 908 t) zwiększył się o 8'3%, a w porównaniu z wrześniem r. ub. (26 dni — 5 782 634 t) zmniejszył się o 22'3%.

Naładowano we wrześniu r. b. na stacjach linii normalnotowowych P. K. P. i W. M. Gdańska 312 060 wagonów 15-tonnowych, a przyjęto od kolei zagranicznych 31 920 wagonów z ładunkami, adresowanymi do Polski oraz przechodzącymi przez Polskę tranzytem, czyli razem przewieziono 343 980 wagonów ładownych (włącznie z przesyłkami gospodarczymi).

W porównaniu z sierpniem r. b. (345 960 wag.) ogólna praca kolei w zakresie przewozu towarów zmniejszyła się we wrześniu r. b. o 0'6% (liczby wagonów, użytych do przewozu), ładowanie zaś na stacjach P. K. P. i W. M. Gdańska zmniejszyło się o 1% (pozorna niezgodność danych o przewozach we wrześniu w tonnach i w wagonach, mianowicie w tonnach zwiększenie, a w wagonach zmniejszenie w porównaniu z sierpniem — tłumaczy się lepszym wyzyskaniem ładowności wagonów).

W porównaniu z wrześniem r. ub. (450 390 wag.) praca ogólna kolei zmniejszyła się o 23'6%. Zmniejszenie to dotknęło głównie przesyłki węgla (ze 186'5 tys. do 132'5 tys. wagonów) i drzewa (z 24'5 tys. do 20 tys. wagonów 15-tonnowych).

Tabor parowozowy i wagonowy w dn. 1/IX r. b. wynosił: parowozów 5 408, w porównaniu z wrześniem r. ub. (5 375) więcej o 0'61% (w naprawie 12% — mniej niż w tymże miesiącu r. ub. (13'56%) o 1'56%); wagonów osobowych 12 150, więcej niż w r. ub. (12 094) o 0'46% (w naprawie 9'42% — więcej niż w r. ub. (7'63%) o 1'79%); wagonów towarowych 158 374, więcej niż w r. ub. (157 764) o 0'39% (w naprawie 3'4% — mniej niż w r. ub. (3'6%) o 0'2%). Nowego taboru normalnotowego dostarczyły fabryki we wrześniu: parowozów osobowych — 3, towarowych — 2, wagonów osobowych — 5, towarowych — 265.

Na 1/X r. b. liczba wagonów, odstawionych do rezerwy, wynosiła: krytych — 23 718, węglarek — 28 703, platform — 11 725, innych — 530, razem — 64 676 (na 1/IX było w rezerwie 62 532 wag.).

Przebieg pociągów we wrześniu r. b. wyniósł: w ruchu osobowym 5 253 179 poc.-km., w ruchu towarowym 3 208 694 poc.-km., razem 8 461 873 poc.-km. W porównaniu z sierpniem r. b. (8 702 573 poc.-km.) ogólny przebieg pociągów we wrześniu r. b. zmniejszył się o 2'76%, przyczem przebieg pociągów ruchu osobowego zmniejszył się o 5'22%, przebieg zaś pociągów ruchu towarowego zwiększył się o 0'87%, w porównaniu z wrześniem r. ub. (9 978 608 poc.-km.) ogólny przebieg pociągów we wrześniu r. b. zmniejszył się o 15'2%, w tej liczbie pociągów ruchu osobowego o 3'78%, a pociągów ruchu towarowego o 28'99%.

Wpływy P. K. P. we wrześniu r. b. wynosiły (w zł):

Przewóz osób	23 457 792
" bagażu i przesył. ekspresowych	1 029 985
" towarów	58 570 367
Wpływy uboczne	1 138 084

Razem: . . 84 196 228

W porównaniu z wrześniem 1931 r. ($\text{zł } 105 929 626$) wpływy P. K. P. zmniejszyły się w r. b. o 20'5%.

ROZSZERZENIE POLSKO-RUMUŃSKIEJ TARYFY PORTOWEJ. — Z dniem 1 grudnia r. b. wszedł w życie dodatek V do polsko-rumuńskiej taryfy portowej, który wprowadza szereg zniżek i ulg taryfowych. Jako najważniejsze zmiany należy zanotować:

1. — Bardzo znacznej zniżce ulega tar. Nr. 2 na niektóre gatunki zbóż i ziarna. Tak np. stawka na przewóz jęczmienia z portu w Giurgiu do portów w Gdyni i Gdańsku, przy przewozie 15 t, obniżona została z gr 921 na gr 725 za 100 kg.

2. — Bardzo poważna zniżka stawek nastąpiła przy przewozie owoców strączkowych (tar. Nr. 4). Opłata za przewóz 100 kg grochu z Kiszyniowa do Gdańska i Gdyni obniżona została z gr 856 na gr 660. Oprócz tej zniżki, która nie jest przywiązana do żadnych przewozów minimalnych, można uzyskać w czasie 1/XII 1932 r. ÷ 30/XI 1933 r., na podstawie dowodu, że przetransportowano 15 000 t minimum, jeszcze dalszą zniżkę w drodze refakcji w wys. gr 88 i 78 przy ładunkach 10- lub 15-tonnowych.

3. — Znacznej zniżce uległy również stawki tar. Nr. 50 na wyroby młynarskie. Opłata za przewóz mąki pszennej lub żytniej z Brasov do portów w Gdańsku i Gdyni wynosi według nowej taryfy gr 797 zamiast 1 003 za 100 kg.

4. — Na niektórych odcinkach zostały również zmniejszone stawki na otręby (tar. Nr. 51). Np. z Arad do Gdańska i Gdyni opłata za 100 kg wynosi obecnie gr 633 zamiast jak poprzednio gr 644.

5. — Przy przewozie oleju słonecznikowego (tar. Nr. 52 C)

nastąpiło bardzo znaczne obniżenie stawki w drodze refakcji zwrotnej, za okazaniem dowodu na przewiezienie minim. 4 000 t w czasie 1/XII 1932 r. ÷ 30/XI 1933 r., a mianowicie przy ładunkach 10- i 15-tonnowych — z gr 436 na gr 417 za 100 kg.

6. — Duże znaczenie posiada przyznanie refakcji w wysokości gr 22 i 33 od 100 kg dla drzewa obrabionego, klepek i t. d. (tar. Nr. 25 A i B), którą stosuje się przy transporcie minim. 10 000 t lub 15 000 t w ciągu roku. Wielkie ułatwienie stanowi klauzula, że dozwolone jest osiągnięcie wyżej wymienionego przewozu minimalnego przez grupę, złożoną najwyżej z 5 osób lub firm.

7. — Wreszcie, w taryfach 1 A i 1 B (towary różnorodne do wzgl. z Rumunji) przewidziane są znaczne ułatwienia przy uskutecznianiu ładunków zbiorowych (roz. H 2) w odniesieniu do łączenia różnych gatunków towarów. Co się tyczy opłat miejscowych w Gdańsku, to nastąpiło wyrównanie z postanowieniami polskiej taryfy wewnętrznej (część II, zesz. 2).

Reasumując powyższe, można stwierdzić, że przez wprowadzenie w życie dodatku V do taryfy polsko-rumuńskiej został uczyniony wielki krok naprzód w dziedzinie tranzytu rumuńskiego przez porty polskie. Dotychczasowe wysiłki Rady Portu w Gdańsku celem pozyskania jak największej ilości transportów rumuńskich wykazują już obecnie poważne rezultaty, należy zaś mieć nadzieję, że po wprowadzeniu w życie szeregu ulg taryfowych, o których była mowa powyżej, tranzyt rumuński znacznie jeszcze wzrośnie i przyczyni się do rozwoju i pogłębienia znaczenia portów w Gdańsku i Gdyni.

ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE

RYNEK FRACHTOWY. — Rynki frachtowe wykazały poprawę w stawkach powrotnych, zwłaszcza z La Platy na transporty grudniowe. Na rynku tym zakontraktowano ogółem 43 statki o łącznym tonnażu 293 000 t. Z portów górnego biegu rzeki płacono sh 18/3 do Anglii, a sh 17/6 do Antwerpii lub Rotterdamu na grudzień. Na statki większe na grudzień-styczeń i styczeń-luty stawka zasadnicza wynosiła sh 17/- do portów Anglii i Kontynentu, na statki mniejsze — o 6 d więcej.

Rynek Montreal miał tendencję mocną na początku tygodnia sprawozdawczego i widoki były pomyślne dla pozostałych niezafrachtowanych statków. Jednakże obawa wcześniejszego zamknięcia nawigacji skłoniła armatorów do obniżenia stawek, które z 2/6 za qr. spadły na 2/3 ÷ 2/½ za qr. do portów angielskich, z 6¼ cent. za 100 lbs na 6 cent. do Antwerpii lub Rotterdamu.

Rynki Dalekiego Wschodu i australijskie utrzymały mocną tendencję przy stawkach zwiększających wobec braku tonnażu do natychmiastowego załadunku na pokrycie zapotrzebowania frachtujących z Madras oraz z Australji do Szanghaju.

Rynek dunajski wykazywał zmniejszone ożywienie, gdyż kurydza nie miała popytu wobec konkurencji Argentyny, sprzedającej swe produkty poniżej rynkowych cen.

Z portów czarnomorskich Z. S. R. R. zakontraktowano 2 statki pod zboże oraz 20 000 t węgla do Stanów Zjednoczonych po stawce 11/- ÷ 11/½ z portów Mikołajów lub Teodozja.

Na rynku Gdynia/Gdańsk notowano cały szereg kontraktów na węgiel do Francji i Irlandji, przy załadunkach grudzień-luty. Zafrachtowano m. in. 1 100 t do Dublina po sh 8/4½, 2 300 t do Dublina po 6/1½, 1 100 t do Limerick po 9/-, 3 500 t do Rouen po 5/6, 2 000 t do Bordeaux po frs. 33-, 6 500 t do Wenecji/Triestu/Ankony po sh 8/6 i t. d. Notowano zmniejszenie ożywienia w eksporcie zboża do Holandji i Belgji, stawki jednak pozostały bez zmian. Szły partje cukru do Antwerpii oraz do Szczecina. Eksport drzewa był dość ograniczony, częściowe ładunki zabierane b. ty głównie przez linjowce.

ROZSZERZENIE POLSKO-RUMUŃSKIEJ TARYFY PORTOWEJ — p. wyżej.

KRONIKA BIEŻĄCA

PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

O komornikach — rozp. Ministra Sprawiedliwości z dn. 1/XII 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 107, poz. 886).

Warunki sprzedaży nawozów sztucznych — rozp. Ministra Roln. i Ref. Roln. — w porozumieniu z Ministrem Przem. i Han. oraz Ministrem Spraw Wewn. — z dn. 5/IX 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 108, poz. 890).

Ulg w spłacie daniny lasowej — rozp. Ministra Skarbu z dn. 4/XI 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 108, poz. 892).

Określanie stopy procentowej od długów pieniężnych małej własności rolnej — rozp. Ministra Skarbu z dn. 1/XII 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 108, poz. 893).

OBWIESZCZENIE MINISTRA:

Jednolity tekst ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych — obwieszczenie Ministra Spraw Wewn. z dn. 28/IX 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 106, poz. 884).

TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH

15 grudnia:

— „Cukrownia Chybie”, S. A. — o g. 15½ w lok. Akc. B-ku Hipotecznego w Krakowie, Bracka 1.

18 grudnia:

— „Nowo-Wilejska Fabr. Masy Drzewnej i Papieru”, S. A. — o g. 17 w Hot. Georges w Wilnie, Mickiewicza 20.

20 grudnia:

— „Polski Bank Przemysłowy”, S. A. — o g. 11 w lok. B-ku w W-wie, Senatorska 42.

21 grudnia:

— „Bank Budowlany”, S. A. w likw. — o g. 14 w lok. Pol. B-ku Komunalnego w W-wie, pl. Napoleona 7.

— „Zakł. Chemiczne „Grodzisk”, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Chmielna 10.

— „T-wo Schlässerowskiej Przędzalni Bawełny i Tkalni w Ozorkowie”, S. A. — o g. 15 w lok. S-ki w Łodzi, Piotrkowska 165.

- „Fabryki WYROBÓW Ceramicznych Krotoszyn i Przy-sieka”, S. A. — o g. 16 w lok. S-ki w Poznaniu, pl. Wolności 9.
- 22 grudnia:
- „Opatowsko - Sandomierska Rolna S. A. w Ostrow-cu” — o g. 13 w lok. Związku Ziemian w Opatowie.
- „Motor Polski”, S. A. — o g. 11 w lok. S-ki w Żninie.
- „T-wo Solomit”, S. A. — o g. 15 w lok. S-ki w Ka-towicach, Powstańców 46.
- 23 grudnia:
- „R. Barcikowski”, S. A. — o g. 12 w lok. S-ki w Poznaniu, Składowa 13/18.
- 27 grudnia:
- Francuska S. A. „Société Anonyme pour l'Industrie Metallurgique en Pologne — T-wo Akc. Przemysłu Meta-lurgicznego w Polsce” — o g. 9½ w lok. S-ki w Paryżu, Św. Łazarza 91.

- 28 grudnia:
- T-wo Akc. Zakł. Hutniczych „Huta Bankowa”, S. A. — o g. 10½ w Hotelu Komitetu Hut Francji w Paryżu, Rue de Madrid 7.
- „Poznański Bank Ziemian”, S. A. — o g. 12 w lok. Banku w Poznaniu, Marcinkowskiego 13.
- „T-wo Zakładów Metalowych „B. Hantke”, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Srebrna 9.
- „Warsz. Koleje Dojazdowe”, S. A. — o g. 12 w lok. S-ki w W-wie, Marszałkowska 9.
- 29 grudnia:
- „Kolej Lokalna Lwów - Jaworów”, S. A. — o g. 9 we Lwowie (gmach Dyr. Okr. Kolei Państw., IV p., pokój 453).
- 4 stycznia:
- „Syndykat Rolniczy w Hrubieszowie”, S. A. — o g. 10 w lok. S-ki w Hrubieszowie, 3 Maja 10.

SKARBOWOŚĆ I FINANSE

PODATKI I OPŁATY

KALENDARZYK PODATKOWY NA GRUDZIEŃ 1932 R.

- W grudniu r. b. płatne są następujące podatki;
- 1) do dn. 15 grudnia — państwowy podatek przemysłowy od obrotu, osiągniętego w listopadzie r. b., przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kat. i przedsiębiorstwa przemysłowe I ÷ V kat., prowadzące prawidłowe księgi handlowe, oraz przez przedsiębiorstwa sprawozdawcze; w tymże samym terminie uiszczają producenci żarówek elektrycznych opłatę od żarówek elektrycznych w wysokości 20 od żarówki, sprzedanej na rynku wewnętrznym w listopadzie r. b.;
 - 2) do dn. 31 grudnia — opłaty od schowków (safe-s'ów), pobrane przez przedsiębiorstwa, dające w najem schowki, w listopadzie;
 - 3) do dn. 15 grudnia — zryczałtowany podatek przemysłowy od obrotu dla drobnych przedsiębiorstw w wysokości kwot, wymienionych w doręczonych nakazach płatniczych;
 - 4) w ciągu grudnia — nabywanie świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na rok 1933;
 - 5) w 7 dni po dokonaniu potrącenia — podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę;
 - 6) do dn. 15 grudnia — zaliczka miesięczna na poczet nadzwyczajnego podatku od dochodu, osiągniętego przez notariuszy (rejentów), pisarzy hipotecznych i komorników w listopadzie;
 - 7) do 5 grudnia — 1/4 część różnicy w podatku dochodowym od uposażeń służbowych, wynikającej z kumulacji uposażeń, otrzymanych w ciągu poprzedniego roku od różnych służbodawców;
 - 8) do dn. 5 grudnia — podatek od energii elektrycznej, pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w czasie 16 ÷ 30 listopada; do 20 grudnia — tenże podatek, pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w ciągu pierwszych 15 dni grudnia.
- Nadto płatne są w grudniu r. b. zaległości, odroczone na raty z terminem płatności w grudniu, tudzież podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze również z terminem płatności w tym miesiącu.

KREDYT

ZASTRZEŻENIA NA RZECZ SPRZEDAWCY PRZY ZBYCIE TOWARÓW — p. str. 1488.

RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH

GIEŁDA WARSZAWSKA

za okres od 28 listopada do 3 grudnia 1932 r.

— Okres sprawozdawczy minął przy tendencji dla walut niejednorodnej, nącógł nieco słabszej. W porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego znikomo kształtowały

się kursy funtów szterlingów, franków francuskich, belgów, lirów włoskich oraz guldenów gdańskich. Bez zmiany pozostał kurs franków szwajcarskich oraz koron czeskosłowackich, zwykło-wały zaś dolary, floreny holenderskie oraz korony szwedzkie; rzadko ukazującymi się na rynku koronami norweskimi obra-cano po kursie 2 148 50 za 100 koron.

Zainteresowanie dolarami gotówkowymi było w okresie spra-wozdawczym nieco większe; na rynku prywatnym miały one tendencję mocniejszą, osiągając dalszą wyżkę kursu — do poziomu 2 8919 ÷ 8'92 za \$ 1.

Wysokość dziennego zapotrzebowania walut była niewielka, szczególnie w pierwszych dniach okresu sprawozdawczego.

	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Kurs w dn. 3/XII
	w 2		
Dolary St. Zjedn.	\$ 1	8'923	8'912
" " " telegr.	\$ 1	8'927	8'925
Funty szterlingi	£ 1	28'90	28'12
			-28'40
Franki francuskie	100 fr.	34'92	34'88
Franki szwajcarskie	100 fr.	171'65	171'60
Belgi	100 blg.	123'65	123'60
Korony czeskosłowackie	100 kor.	26'41	26'40
Liry włoskie	100 lir.	45'45	45'30
Floreny holenderskie	100 fl.	358'80	358'60
Guldeny gdańskie	100 guld.	173'50	173'40
Korony szwedzkie	100 kor.	156'30	156'30
Korony norweskie	100 kor.	148'50	148'50

Dział papierów lokacyjnych państwowych, szcze-gólnie zaś pożyczek premjowych, miał w okresie sprawozdawczym tendencję dość spokojną; kursy nie ulegały naogół więk-szym wahaniom, w porównaniu zaś z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego wykazują przeważnie niewielkie wyżki, a mianowicie: 4% Pożyczka Dolarowa 2 1'40, 4% Pożyczka In-westycyjna — sztuki 2 0'50, — serie 2 1'20, 6% Pożyczka Dolarowa ok. 1½% oraz 7% Pożyczka Stabilizacyjna ok. ¾%. Zniżki wykazują 5% Pożyczka Konwersyjna — o ¼% oraz 3% Pożyc-zka Budowlana o 5, listy zaś zastawne oraz obligacje bank-ów państwowych pozostały bez zmiany.

Zainteresowanie listami zastawnymi było w okresie sprawozdawczym dość ograniczone. Przy nieco słabszej ten-dencji olbrzymia większość papierów tego działu ceniona była poniżej notowań końcowych okresu poprzedniego; dotyczy to szczególnie listów prowincjonalnych, wśród których niżki do-chodziły do 1½% (8% L. Z. T-wa Kredytowego m. Piotrkowa), listy ziemskie i miejskie wykazują różnice znacznie mniejsze. Z pośród listów zastawnych w walucie obcej obracano nadal tylko 7% L. Z. T-wa Kredytowego Ziemińskiego w Warszawie 1928 — po kursie niższym o 2%.

Dział obligacji był w okresie sprawozdawczym zupeł-nie zaniedbany i pozostał bez notowań.

		Wartość nominalna (waluta)	Kurs naj- wyższy	Kurs naj- niższy	Kurs w dn. 3 XII
w zł					
3%	Pożyczka Budowlana	zł w zł. 50	38 65	38 25	—
4%	" Dolarowa	\$ 5	51 75	50 30	51 75
4%	" Inwestycyjna	zł w zł. 100	99 00	97 75	98 50
4%	" " serje	zł w zł. 100	105 00	102 50	105 00
w % nominalu					
5%	Pożyczka Konwersyjna	zł	41 50	40 50	41 00
5%	" Konwers. Kol.	zł	—	—	—
6%	" Dolarowa	\$	57 00	55 25	57 00
7%	" Stabilizacyjna ¹⁾	\$	54 88	52 72	53 63
-53 75					
-53 50					
-54 75 ²⁾					
-54 63 ³⁾					
10%	" Kolejowa	fr. w zł.	—	—	—
7%	L. Z. Państ. Banku Roln.	zł w zł. 1927	83 25	83 25	83 25
8%	" " " " " "	zł w zł. 1927	94 00	94 00	94 00
7%	L. Z. Banku Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	83 25	83 25	83 25
8%	" " " " " "	zł w zł. 1924	94 00	94 00	94 00
7%	" Bud. " " " "	zł w zł. 1927	83 25	83 25	83 25
8%	" " " " " "	zł w zł. 1924	94 00	94 00	94 00
8%	Obl. Kom. B-ku Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	93 00	93 00	—
4%	L. Z. T-wa Kred. Ziems.	zł	37 00	36 25	36 75
7%	L. Z. T-wa Kred. Ziems. w Warszawie 1928 r.	\$ w zł.	48 50	48 50	—
4%	L. Z. T-wa Kred. m. Warszawy	zł	44 90	43 75	44 00
5%	" " " " " "	zł	47 50	47 50	47 50
8%	" " " " " "	zł	57 00	55 00	55 75
-57 00					
-56 00					
8%	" " " " " Częstoch.	zł	51 00	50 50	—
10%	" " " " " Lublina	zł	56 65	56 65	—
8%	" " " " " Łodzi	zł	53 00	53 00	—
5%	" " " " " Piotrkowa	zł	41 50	41 50	—
8%	" " " " " Radomia	zł	55 00	55 00	—
10%	" " " " " Siedlec	zł	51 50	50 50	—

ZŁOTY ZAGRANICĄ

1932	Gdańsk ¹⁾	Berlin ²⁾	Wiedeń ³⁾	Paryż ³⁾	Zurych ³⁾
28/XI	57 58 ÷ 57 70	47 15 ÷ 47 35	79 31 ÷ 79 79	—	58 30
29/ "	57 59 ÷ 57 71	" " "	" " "	286 50	"
30/ "	57 63 ÷ 57 75	" " "	" " "	"	"
1/XII	57 65 ÷ 57 76	" " "	" " "	287 00	58 20
2/ "	57 66 ÷ 57 78	" " "	" " "	287 50	58 30
3/ "	57 64 ÷ 57 76	" " "	" " "	"	"
1932	Londyn ⁴⁾	Praga ³⁾	New York ³⁾	Amsterdam ³⁾	
28 XI	28 50	377 375 ÷ 379 375	—	—	—
29/ "	28 35	377 90 ÷ 379 90	—	—	—
30/ "	28 56	" " "	—	—	—
1 XII	28 75	377 875 ÷ 379 875	—	—	—
2/ "	28 67	" " "	—	—	—
3/ "	25 37	377 75 ÷ 399 75	—	—	—

POŻYCZKI POLSKIE

NA GIEŁDACH ZAGRANICZNYCH⁵⁾

	14 ÷ 19/XI	21 ÷ 25/XI	28/XI ÷ 3/XII
(maksimum—minimum—ultimo; w nawiasach obroty)			
New-York			
6% dolarowa			
1920	57 ÷ 55 1/8 ÷ 56 (8 000)	56 ÷ 56 ÷ 56 (3 000)	55 1/8 ÷ 53 1/2 ÷ 54 1/2 (24 000)
8% Dillon.			
1925	61 1/2 ÷ 59 1/2 ÷ 59 1/2 (10 000)	59 1/2 ÷ 59 1/2 ÷ 59 1/2 (9 000)	59 1/2 ÷ 57 1/2 ÷ 57 1/2 (126 000)

7% stabilizac.	1927	54 7/8 ÷ 54 ÷ 54 1/2 (99 000)	53 1/2 ÷ 53 1/2 ÷ 53 1/2 (9 000)	53 ÷ 51 1/2 ÷ 52 1/2 (165 000)
7% Warszawy	1928	40 3/4 ÷ 40 ÷ 40 (25 000)	40 1/4 ÷ 40 1/4 ÷ 40 1/2 (6 000)	39 3/4 ÷ 39 ÷ 39 (50 000)
7% śląska	1928	42 5/8 ÷ 42 1/2 ÷ 42 5/8 (8 000)	42 1/8 ÷ 42 1/8 ÷ 42 1/8 (9 000)	42 3/4 ÷ 41 1/2 ÷ 41 (39 000)
Londyn				
7% stabilizac.	1927	78 08 ÷ 74 08 ÷ 77 08	78 24 ÷ 76 24 ÷ 77 24	78 10 ÷ 76 10 ÷ 77 10
Zurych				
7% stabilizac.	1927	54 75 ÷ 54 00 ÷ 54 25	54 50 ÷ 54 00 ÷ 54 00	—
Paryż				
7% stabilizac.	1927	—	—	—
Mediolan				
7% włoska	1924	96 60 ÷ 95 60 ÷ 96 60 (250)	96 20 ÷ 95 60 ÷ 96 20 (175)	95 80 ÷ 95 80 ÷ 95 80 (550)

Z BANKU POLSKIEGO

STAN RACHUNKÓW BANKU POLSKIEGO W DN. 30 LISTOPADA 1932 R. — Sytuacja walutowa Banku Polskiego przedstawiała się w listopadzie w dalszym ciągu bardzo korzystnie. Przypominamy, że przełom w tej sytuacji nastąpił już w lipcu r. b. Gdy przez I półrocze miesięczne bilanse walutowe Banku Polskiego wykazywały poważne i raczej rosnące deficyty — w lipcu następuje odprężenie i deficyt kilkakrotnie zmniejsza się. W sierpniu mamy już nadwyżkę dopływu walut nad ich odpływem, względnie — licząc łącznie z obrotem dewiz z tytułu specjalnych transakcyj kredytowo-pożyczkowych — mamy pełną równowagę bilansu walutowego. We wrześniu i październiku następują dalsze nadwyżki dopływu walut. To samo notujemy w listopadzie, mimo — nota bene — że w tym miesiącu nastąpił dość poważny transfer walut z tytułów specjalnych — spłaty kredytów. Jednocześnie korzystnie kształtuje się sytuacja Banku w zakresie złota: normalny skup złota, dokonywany przez oddziały Banku w kraju — wzmagają się gwałtownie, wynosząc zł 2 2 miljn. w sierpniu, zł 11 6 miljn. we wrześniu, zł 4 7 miljn. w październiku i zł 0 9 miljn. w listopadzie. Ten wzmógłony dopływ złota wiąże się — jak zresztą w dużym stopniu i cała poprawa sytuacji walutowej — z likwidacją nastrojów i procesów tezauryzacyjnych. Spadek dopływu monet złotych znajduje ekwiwalent w innej formie likwidacji tezauryzacji — w silnym wzroście dopływu do Banku banknotów dolarowych. Wzrost ten zaczął się już w październiku; gdy, mianowicie, we wrześniu dopływ banknotów dolarowych do Banku wyniósł jeszcze tylko zł 0 6 miljn., to w październiku podniósł się do zł 5 7 miljn. i w listopadzie wyniósł zł 5 1 miljn.

Ogólny skup walut i dewiz przez Bank Polski w listopadzie podniósł się w stosunku do października o zł 10 miljn., a jednocześnie sprzedaż zmniejszyła się o zł 12 miljn.; to spowodowało silny wzrost nadwyżki skupu, częściowo zużytkowanej na wspomniany wyżej transfer z tytułu specjalnych operacyj kredytowych. Spadek sprzedaży (o zł 22 miljn.) nastąpił w jednej pozycji — zapotrzebowania urzędów (głównie wobec mniejszych w listopadzie sum na obsługę długów zagranicznych), natomiast sprzedaż bankom prywatnym i klientom Banku w listopadzie była nieco większa niż w październiku, choć stanowiła jednocześnie niewiele więcej niż połowę sprzedaży w listopadzie 1931 r.

W konsekwencji takiego kształtowania się obrotów złoto-walutowych Banku Polskiego zapas złota zwiększył się w listopadzie z zł 493 6 miljn. do zł 500 7 miljn., z czego w III dekadzie o zł 0 3 miljn., rezerwy zaś walutowe wzrosły z zł 139 6 miljn. do zł 141 4 miljn., w tem w III dekadzie o zł 0 1 miljn.

Wzrost zapasu złota częściowo nastąpił dzięki wspomnianemu wyżej skupowi złotych monet w kraju, mianowicie, o tę sumę skupu wzrósł zapas złota w skarbcu Banku, osiągając wysokość zł 288 1 miljn. na ultimo listopada, częściowo zaś został spowodowany zakupem (z nadwyżki walutowej) złota zagranicą (za zł 3 6 miljn. w II dekadzie listopada), które tam pozostało, zwiększając zagraniczny zapas złota Banku do zł 212 6 miljn.

1) Z wyłączeniem transzy francuskiej.

2) Dotyczy drobnych odcinków.

3) Za zł 100.

4) Za £ 1.

5) Kursy — w %-ach nominalu; obroty — w jednostkach walutowych danego kraju (we Włoszech — w tysiącach).

W zakresie rezerw walutowych nastąpił w III dekadzie listopada lekki spadek rezerw, wchodzących w skład pokrycia złoto-walutowego obiegu biletów i natychmiast płatnych zobowiązań Banku (z zł 36'6 miljn. do zł 35'6 miljn.), natomiast rezerwy walutowe, niezaliczone do tego pokrycia (a tylko wchodzące — zresztą niecałkowicie — w skład bankowego pokrycia obiegu) lekko zwiększyły się (z zł 104'6 miljn. do zł 105'8 miljn.). W ciągu całego listopada rezerwy, zaliczone do pokrycia złoto-walutowego, wykazały spadek o zł 0'8 miljn., niezaliczone zaś — wzrost o zł 2'5 miljn.

Zmiany w stanie rezerw złoto-walutowych, stanowiących pokrycie obiegu biletów bankowych i natychmiast płatnych zobowiązań Banku, w ciągu listopada r. b. ilustruje następujące zestawienie (w tys. zł):

	31/X	20/XI	30/XI
Złoto	493 551	500 418	500 734
Waluty i dewizy netto	36 372	36 620	35 583
Razem:	529 923	537 038	536 317

W stosunku do sumy obiegu banknotów i natychmiast płatnych zobowiązań powyższe pokrycie złoto-walutowe stanowiło w dn. 30/XI 44'77%, gdy w dn. 20/XI 45'34% i w dn. 31/X 44'42% (pokrycie, przewidziane w statucie — 40%). Pokrycie samem złotem wynosiło: w dn. 30/XI 41'80%, w dn. 20/XI 42'24%, w dn. 31/X 41'37% (pokrycie statutowe — 30%).

Spadek procentu pokrycia w III dekadzie listopada był znacznie silniejszy niż — minimalny zresztą — spadek sumy pokrycia (rezerw złoto-walutowych), a mianowicie dlatego, że jednocześnie nastąpił wzrost sumy obiegu biletów i natychmiast płatnych zobowiązań Banku — z zł 1 184'6 miljn. do zł 1 197'9 miljn. Właściwie wzrósł — jak zwykle w końcu miesiąca — tylko jeden składnik tej sumy — obieg biletów bankowych — z zł 965'6 miljn. do zł 997'1 miljn., podczas gdy drugi składnik — natychmiast płatne zobowiązania — wykazał spadek — z zł 219'0 miljn. do zł 200'8 miljn.

W spadku zobowiązań pewną rolę odegrała pozycja „różne rachunki”, zmniejszając się z zł 17'5 miljn. do zł 12'7 miljn., ale głównie został on spowodowany przez odpływ lokat z rachunków żyrowych, który wyraził się kwotą zł 13'4 miljn. W zakresie rachunków żyrowych spadek lokat wykazują rachunki kas państwowych — z zł 170 miljn. do zł 11'9 miljn., jak i pozostałe rachunki — z zł 184'5 miljn. do zł 176'2 miljn. Poziom, osiągnięty przez lokaty żyrowe na ultimo listopada, był niższy — jeśli chodzi o lokaty kas państwowych — o zł 5'4 miljn. niż na ultimo października i o zł 21'4 miljn. niż na ultimo listopada r. ub., jeśli chodzi zaś o lokaty prywatne — był wyższy niż przed miesiącem aż o zł 72'9 miljn. i niż przed rokiem o zł 32'5 miljn.

Wzrost obiegu biletów bankowych na ultimo listopada o zł 31'5 miljn., t. j. o ok. 3%, a więc w stopniu znacznie mniejszym niż na ultimo poprzednich miesięcy (październik zł 68'8 miljn.,

wrzesień zł 44'6 miljn., sierpień zł 47'6 miljn. i t. d.) — stanowi przede wszystkim odpowiednik wzrostu lokat na rachunkach żyrowych, poza tem zaś wiąże się z lekkim wzrostem działalności kredytowej Banku. Zaznaczyć należy, że obieg banknotów spadł w ciągu listopada o zł 65'4 miljn., a w ciągu roku (od 30/XI 1931 r.) aż o zł 213'8 miljn., t. j. o ok. $\frac{1}{6}$. Jest to wyraz deflacji.

W zakresie kredytów Banku nie nastąpiła w III dekadzie listopada normalna w końcu miesiąca zwyżka portfeli wekslowego. Przeciwnie, portfel weksli krajowych (suma kredytów dyskontowych wykorzystanych) wykazał w dekadzie sprawozdawczej — minimalny coprawda — spadek — o zł 0'5 miljn. (w październiku wzrost o zł 13'1 miljn., we wrześniu o zł 4'8 miljn., w sierpniu o zł 9'5 miljn. i t. d.), wykazując sumę o zł 28'6 miljn. mniejszą niż na ultimo października r. b. i o zł 61'8 miljn. (t. j. o 10%) mniejszą niż na ultimo listopada 1931 r. Jedynie suma pożyczek zastawowych wzrosła w III dekadzie listopada o zł 8'5 miljn., zatrzymując się jednak na poziomie o zł 5'0 miljn. niższym niż w dn. 31/X r. b. i o zł 8'6 miljn. niższym niż w dn. 30/XI 1931 r. Portfel weksli zagranicznych (głównie z tytułu eksportu) zmniejszył się w listopadzie o zł 8'1 miljn., przyczem w III dekadzie wzrósł o zł 3'3 miljn.

Z innych pozycji bankowego pokrycia obiegu nastąpił w ostatniej dekadzie listopada nieznaczny spadek (o zł 1'0 miljn.) zapasu monet srebrnych i bilonu, przejętych przez Bank na własność, oraz nieznaczny wzrost (o zł 0'6 miljn.) zapasu papierów procentowych własnych; dług Skarbu Państwa (kredyt bezrocentowy) pozostał w dalszym ciągu niezmienny.

Całe bankowe pokrycie obiegu przedstawiało się następująco (w tys. zł):

	31/X	20/XI	30/XI
Weksle	602 759	574 657	574 180
Weksle zagraniczne	65 550	54 216	57 473
Polskie monety srebrne i bilon	44 621	44 126	43 155
Pożyczki, zabezpieczone zastawami	111 164	97 738	106 201
Papiery proc. własne	13 123	12 892	13 517
Dług Skarbu Państwa	90 000	90 000	90 000
Razem:	927 218	873 629	884 526

Obieg bilonowy wykazał w III dekadzie listopada wzrost mniej więcej taki sam jak obieg biletów bankowych (o ok. 3%), podnosząc się z zł 282'0 miljn. do zł 291'5 miljn. Na sumę tę składa się: 1) obieg monet srebrnych (10-, 5-, 2- i 1-złotowych) w wys. zł 201'4 miljn. (w dn. 20/XI zł 192'7 miljn.), w tem monet 10-złotowych za zł 73'1 miljn. i 5-złotowych za zł 91'6 miljn., 2) obieg bilonu niklowego i brązowego w wys. zł 90'1 miljn. (w dn. 20/XI zł 89'3 miljn.). W ciągu miesiąca obieg bilonowy zmniejszył się o zł 15'1 miljn.

PRZEGLĄD ZAGRANICZNY

STANY ZJEDNOCZONE I EUROPA

CHCIEĆ w jednym artykule omówić i wyczerpać najbardziej, niewątpliwie, kluczowe zagadnienie w międzynarodowych stosunkach gospodarczych epoki powojennej — równa się zadaniu całkowicie niemal niewykonalnemu. Problem stosunków gospodarczych i finansowych pomiędzy Starym i Nowym Światem jest tak rozległy, tak zahaczający o całość kształt gospodarki światowej wogóle, że można mówić tylko o zarysowaniu go na tem miejscu w konturach. Dlatego też ograniczamy się zgóry do potraktowania zamierzonego tematu raczej szkicowo, pragnąc poruszyć przede wszystkim główne elementy amerykańsko-europejskiego zagadnienia, nie wchodząc w szczegóły uboczne, które przecież w wielu wypadkach odgrywają w niem zupełnie niepoślednią rolę. Staramy się o szkic w najgrubszych liniach,

który właśnie dlatego wypaść winien może niezbyt dokładnie, ale zato wyraziście.

Najprzód — kilkanaście liczb, koniecznych do stworzenia sobie ogólnego chociażby wyobrażenia o stanowisku, jakie w gospodarstwie światowym zajmują Stany Zjednoczone. W 1820 r. Wielka Brytania miała w handlu światowym (wynoszącym podówczas ok. £ 100 miljn.) udział 49%, Francja — 20% i Stany Zjedn. — 10%. W niespełna 100 lat później — w 1913 r. — na £ 8'5 milj. obrotu światowego W. Brytania miała już tylko udział 17'3% (całość Europy — 62'3%), podczas gdy Stany Zjedn. — też same 10'1%, co w 1820 r. Innemi słowy, widać, iż handel Stanów Zjedn. wzrastał proporcjonalnie do całości handlu światowego, nie przewyższając go tempem wzrostu. Dopiero po wojnie, a właściwie, jak zobaczymy, po wysokiej kon-

junkturze 8 lat powojennych, daje się to zauważyć zachwianie równowagi. Udział Europy w handlu światowym kurczy się (53%), udział W. Brytanii w ramach jego kurczy się również (15%), podczas gdy udział Stanów Zjedn. wzrasta w 1928 r. do 17%. I to przy obrotach światowych, wynoszących ok. £ 14 miljard.

Przed 100 laty Stany Zjednoczone, jakkolwiek politycznie niezależne, były jednak gospodarczo kolonią Europy. Co więcej, jeszcze w 1880 r. np. miały one w gruncie rzeczy tenże sam charakter. Na znaczną skądinąd sumę ich ówczesnego wywozu (\$ 854 miljn.) połowę stanowiły produkty spożywcze. W 1929 r. na \$ 5160 miljn. wywozu (wzrost o 500% w ciągu pół wieku) produkty spożywcze stanowią w Stanach Zjedn. tylko niespełna 15%. Wywóz produktów gotowych wzrósł w tymże okresie o 2500%, podczas gdy analogiczny wywóz we Francji wzrósł o 240%, w Niemczech — o 512%, w W. Brytanii — o 212%.

Majątek społeczny Stanów Zjednoczonych oceniono w 1850 r. na \$ 7 miljard., w 1890 r. — na przeszło \$ 63 miljard., t. j. o 25% więcej od majątku W. Brytanii; w 1914 r. majątek Stanów wynosił już \$ 205 miljard., w 1928 r. — według statystyki Dresdner Bank — \$ 440 miljard., t. j. przeszło 1½ raza więcej niż majątek społeczny Francji, W. Brytanii i Niemiec razem. Dochód społeczny Stanów Zjedn. (nominalnie — bez brania pod uwagę spadku siły nabywczej dolara) wzrósł z \$ 7·4 miljard. w 1880 r. na \$ 31·4 miljard. w 1910 r., na \$ 72·4 miljard. w 1920 r. i na \$ 90 miljard. w 1928 r. Jeśli brać pod uwagę zmniejszenie się siły nabywczej pieniądza, to zamiast liczb tych otrzymamy następujące: 6·7 miljard., 32·2 miljard., 37·5 miljard. i 60 miljard.

Tyle mówi kilka zasadniczych liczb. Wskazują one wyraźnie, iż „problem Stanów Zjednoczonych”, o ile go tak nazwać można, zasadza się właściwie w jednym: w niesłychanie szybkim wzroście ich potęgi gospodarczej, która zachwiała równowagę gospodarczą świata. Nie będziemy wdawali się w uzasadnianie przyczyn tego wzrostu, gdyż zaprowadziłoby nas to zbyt daleko, zwrócimy uwagę natomiast na kilka faktów zasadniczych. A więc przedewszystkiem — na okres najwyższego napięcia tempa bogacenia się Stanów. Wbrew powszechnej opinii nie wojna, ale właśnie lata powojenne stały się głównym okresem „prosperity” za oceanem Atlantyckim. Wykazuje to zarówno wzrost udziału Stanów w handlu światowym (opanowanie opuszczonych przez państwa europejskie rynków zamorskich w okresie 1914 ÷ 1918), jak i — przedewszystkiem — tempo wzrostu realnego dochodu społecznego Stanów, który z \$ 37·5 miljard. w 1920 r. nieomal się podwoił w 8 lat później. Jeśli dodamy do tego, iż z dochodu tego ok. \$ 15 miljard. stanowiło przed kryzysem lokaty amerykańskie zagranicą, a długi wojenne sojuszników wobec Stanów ustalone zostały w układach konsolidacyjnych w ogólnej sumie ok. \$ 20·5 miljard., otrzymamy, mniej więcej, obraz następujący:

Kraj o niemal 3·7 miljon. mil² powierzchni i 130 miljon. mieszkańców, o dochodzie społecznym, jakieśmy to powiedzieli, 1½ raza większym od dochodu społecznego 3 największych potęg gospodarczych świata, razem wziętych, opanował 1/6 handlu światowego, 1/5 produkcji węgla, 1/2 przemysłu elektrycznego, 3/5 produkcji maszyn, przeszło 2/5 produkcji stali, tyleż

przeszło produkcji surówki, 68% produkcji ropy naftowej, 55% produkcji bawełny i t. d. i t. d. Jednocześnie w końcu sierpnia 1931 r. posiadał on ok. 3/5 zapasu światowego złota, czyli ok. \$ 5 miljard. oprócz, jak powiedziano, \$ 15 miljard. inwestycji zagranicznych i wierzytelności wojennych w wys. \$ 20·5 miljard. To jest jedna strona problemu,

Tenże kraj, jeśli chodzi o jego stosunek do reszty świata, prowadzi dotąd politykę skrajnego protekcjonizmu gospodarczego. Powiększywszy, jak powiedziano, swój wywóz o 500% w ciągu 50 lat, zmieniając go z pół-rolniczego na wybitnie przemysłowy, utrzymuje wybitnie protekcyjną taryfę celną, uniemożliwiającą wyrównanie powstałej nierówności w podziale bogactwa na kuli ziemskiej w drodze wzmożonego przywozu z zagranicy. Stany Zjedn., ów największy wierzyciel świata, miały od dziesiątków lat bilans handlowy dodatni, który utrzymały w ciągu całego okresu „prosperity” powojennej. „Przed 1914 r. — powiada Prof. Siegfried w swej książce o Stanach Zjednoczonych — handel zagraniczny Stanów wykazywał corocznie wysoką nadwyżkę wywozową: finansowane jeszcze przez stary kontynent płaciły one procenty towarami. Ze zdziwieniem stwierdzono, iż wbrew pełnej zmianie w równowadze wierzytelności i długów ów bilans dodatni przeżył wiele lat po wojnie”. Przywóz Stanów Zjednoczonych, wynoszący ok. \$ 1·8 miljard. w 1913 r., wzrósł do \$ 4·2 miljard. w 1927 r., co jednak nie wyrównało wzrostu wywozu. Co więcej, udział Europy w przywozie tym, wynoszący w 1913 r. \$ 865 miljn. (48%), chociaż wzrósł — bezwzględnie biorąc — do \$ 1.276 miljn. w 1927 r., to jednak w liczbie względnej spadł do 30%. A przecież głównym dłużnikiem Stanów Zjednoczonych jest właśnie Europa. Poza bowiem długami wojennymi, emisje kapitałów w Stanach Zjednoczonych na zagranicę wyniosły w latach 1924 ÷ 1930 \$ 7·3 miljard., z czego na Europę przypadło przeszło \$ 3·2 miljard.

Nie mogło być zresztą inaczej, zważywszy poziom stawek celnych taryfy Fordney-Mac Cumber z 1922 r. (uzupełnionej dodatkowymi podwyżkami z czerwca 1930 r.). Specjalnie silnie clone są, jak wiadomo, w Stanach Zjedn. produkty przemysłowe, a więc główny przedmiot wywozu europejskiego. W rezultacie obliczono przed kryzysem, iż Europa pokrywa zaledwie 3% ogólnej konsumpcji Stanów Zjedn. — i że... nowa polityka celna Waszyngtonu zmierza do tego, aby i te 3% zdobyć dla produkcji rodzimej.

Wynika z tego zupełnie specyficzne położenie Stanów Zjedn. w wymianie światowej. Rozwijając swą ekspansję przemysłową poza swe granice polityczne, kierują one ją jednakowoż ku innym kontynentom, rezerwując dla Europy swe miejsce jako główny dostawca surowców i półproduktów. Przeciwnie biorąc, po wojnie 72% wywozu amerykańskich produktów gotowych szło ku krajom nieeuropejskim (Kanada, Australia, Azja Wschodnia, Ameryka Południowa), podczas gdy Europa odbierała tylko ich 28%. Natomiast 2/5 przywozu amerykańskiego z Europy stanowią produkty gotowe, które uzupełniają braki w produkcji przemysłowej Stanów. Ponieważ jednak braki te są względnie niewielkie, więc i cały przywóz europejski ograniczany jest przez Stany Zjedn. specjalnie skrupulatnie, czego dowodem jest chociażby, iż, jak wskazano, wzrósł od 1913 r. do 1927 r. zaledwie o 50%, mimo tego, iż ogólny przywóz Sta-

nów wzrósł w tym okresie o przeszło 130%. Owe 70% swego przywozu, które Stany Zjedn. przyjmują z krajów pozaeuropejskich, stanowią surowce dla przemysłu amerykańskiego. Dość powiedzieć, iż normalnie przywóz kanadyjski do Stanów zawierał ok. 10% produktów gotowych, przywóz azjatycki (z uwagi na Japonię) — 17%, a przywóz południowo-amerykański i afrykański — po 1%... Krótko mówiąc, obrót zagraniczny Stanów Zjedn. rozkłada się w ten sposób, iż są one wobec Europy w dalszym ciągu „hinterlandem” rolniczo-surowcowym z tem jednak, iż nie odbierają, jak przedtem, od Europy odpowiednich ilości produktów gotowych. W stosunku zaś do krajów pozaeuropejskich grają one rolę coraz to potężniejszego dostawcy produktów gotowych, przywożąc wzamian za to surowce i produkty rolnicze — takie, których same nie posiadają.

Odrzucając widać, w czem leży zasadnicza trudność właściwego uregulowania stosunków gospodarczych pomiędzy Stanami Zjedn. i Europą. Podwójna rola, jaką w równowadze gospodarczej kontyngentów grają Stany, pozwala im na pełną niemal niezależność gospodarczą od Europy, podczas gdy — naodwrot — są one dla niej źródłem bardzo wielu niezbędnych surowców. Ujemny bilans handlowy Stany Zjednoczone posiadają z reguły (nie mówimy o anormalnym okresie kryzysowym) z Ameryką Południową, Azją i Afryką, t. j. ze swymi źródłami surowców, nie mogącymi jeszcze wchłaniać odpowiednio wysokich ilości amerykańskiego wywozu. Z Europą ma się rzecz przeciwnie. To ona potrzebuje przywozu ze Stanów, podczas gdy same Stany doskonale bez przemysłowego wywozu europejskiego obyć się mogą... i obywają.

Opierając się na tego rodzaju położeniu faktycznym, Stany Zjedn. prowadziły przez cały ciąg swej powojennej „prosperity” politykę światowej ekspansji wysokokapitalistycznej. Głównym ich przeciwnikiem była, oczywiście, Europa, która jednakowoż po wojnie światowej przedstawiała o wiele słabszy opór, niż to mogłoby być poprzednio. Posiadając wobec krajów europejskich tak wybitnie dodatnie saldo obrotu handlowego, tego rodzaju wierzytelności polityczne i — po pewnym czasie — tego rozmiaru wierzytelności prywatne, Stany jedn. miały pozycję o wiele silniejszą od „starego kontynentu”. To też skutki nie dawały na siebie czekać. Z jednej strony nie pozwalając Europie spłacać swego zadłużenia wobec siebie w towarzystwie Stanów Zjedn. z konieczności stawały coraz to silniejszą stopą w życiu gospodarczym Europy, z drugiej — całkowite wyeliminowanie europejskiej konkurencji na własnym rynku pozwalało im, przy wysokim poziomie cen wewnętrznych, praktykować silny dumping eksportowy w krajach pozaeuropejskich i wypierać z nich w dalszym ciągu (początek tej akcji położony został przecież w okresie wojny) wywóz europejski. Stąd legenda, która zresztą w tym wypadku bynajmniej nie była daleka od prawdy, o zamiarze Stanów Zjednoczonych „zapanowania nad światem”.

Kryzys światowy, niewątpliwie, pokrzyżował te ambitne plany. Stany Zjedn. napotkały z jednej strony niesłychanie silny spadek spożycia w krajach kolonialnych i wogóle pozaeuropejskich, z drugiej zaś — widmo bankructwa Europy. Wiadomo, jak na to zareagowały. W obliczu nieuniknionego podówczas krachu niemieckiego nastąpiła w czerwcu

1931 r. znana interwencja Prezydenta Hoovera na rzecz jednorocznego moratorium dla spłat zobowiązań, mających swe źródło w wojnie światowej. Chodziło o ratowanie kredytów krótkoterminowych amerykańskich w Niemczech, które zostały zagrożone w I połowie 1931 r. olbrzymim odpływem tych kredytów z Niemiec, wynoszącym (na ogólną ich sumę ok. RM 10 mld.) ok. RM 2'9 mld. w ciągu pierwszych 7 miesięcy 1931 r. Moratorium Hoovera dotknęło zarówno długi międzysojusznicze, jak i odszkodowania niemieckie, czyniąc pomiędzy owymi dwoma rodzajami politycznych zobowiązań międzynarodowych faktyczne „iunctim”. Naskutek stałego pogarszania się sytuacji międzynarodowej (spadek funta we wrześniu 1931 r. i jego konsekwencje pośrednie i bezpośrednie) stawało się coraz to bardziej widocznym, iż w każdym razie Niemcy odszkodowań swych płacić nie są w stanie, co potwierdził urzędowo raport rzeczoznawców, obradujący w Bazylei w grudniu 1931 r. zgodnie ze stipulacjami moratoryjnymi planu Younga. W raporcie tym powiedziano m. in., iż „przystosowanie całokształtu dłużeń międzyrządowych (odszkodowań i innych długów wojennych) do obecnej pełnej zamieszania sytuacji światowej jest jedynym czynem trwałym, który zdolny byłby odbudować zaufanie, będące głównym warunkiem stałości gospodarczej i prawdziwego pokoju”. Jeszcze przedtem — w październiku 1931 r. — w komunikacie o waszyngtońskich rozmowach Prezydenta Hoovera z ówczesnym Premierem francuskim P. Lavalem znalazło się zdanie, mówiące, iż „przed zakończeniem się roku projektu hooverowskiego mogłoby stać się konieczne porozumienie na okres depresji gospodarczej w sprawie zobowiązań między państwowych”. Wszystko wskazywało zatem, iż — z uwagi na fakt wejścia kryzysu w jego najostrejszą fazę, a mianowicie w kryzys monetarny i finansowy — wysuwane jest jako słowne „remedium” przeciwko wstrząsowi, jakiego doznało zaufanie międzynarodowe — anulowanie wzgl. silne zredukowanie zobowiązań finansowych politycznych, istniejących pomiędzy państwami, a złączonych pod wspólnym dachem jednorocznego hooverowskiego moratorium.

Niewątpliwie, wprowadzenie w czyn tych projektów w znacznej mierze podniosłoby sytuację Europy wobec Stanów Zjednoczonych, jakkolwiek bynajmniej nie rozwiązałoby ostatecznie tego problemu nierówności, jakiego powodem stał się niebываły wzrost potęgi gospodarczej i finansowej Stanów w latach ostatnich. Pod tym względem warto zapoznać się w najogólniejszych chociażby rysach z normalnym bilansem płatniczym Stanów Zjednoczonych. Weźmy np. bilans ten za rok 1925. Po stronie wierzytelności mamy 2 główne pozycje: saldo dodatnie bilansu handlowego (\$ 666 miljn.) i kredyty zagraniczne Stanów (\$ 590 miljn.). Razem strona czynna bilansu daje \$ 1256 miljn. wpływu. Po stronie biernej mamy: wydatki turystów amerykańskich zagranicą (\$ 560 miljn.), przesyłki pieniężne emigrantów (\$ 310 miljn.), przewozy, zlecenia i t. d. (\$ 63 miljn.). Innymi słowy, napływ kapitałów do Stanów Zjedn. wynika przedewszystkiem z ich dodatniego bilansu handlowego, albowiem długi międzysojusznicze tworzyły w ramach pozycji wierzytelności amerykańskich zagranicą sumę zaledwie \$ 160 miljn. Gdyby ją zatem usunąć, to, teoretycznie biorąc, przyływ kapitałów do Stanów Zjedn. wyniósłby w 1925 r. nie

\$ 323 miljn., jak w istocie, ale połowę tego. Dalsze bogacenie się wierzyciela za oceanem szłoby w tempie wolniejszym, ale niemniej jednak posuwałyby się dalej.

Obecnie sytuacja przedstawia się, niewątpliwie, nieco inaczej. Przedewszystkiem minęły czasy wielkiego amerykańskiego salda dodatniego w bilansie handlowym. Jeszcze w 1929 r. wynosiło ono \$ 818 miljn. Ale już w 1930 r. spadło do \$ 662 miljn., a w 1931 r. — do \$ 273 miljn. Za pierwsze 5 miesięcy r. b. było jeszcze dodatnie, obecnie jest już lekko ujemne.

Kredyty zagraniczne Stanów również nie przynoszą tyle, co poprzednio. Znaczna ich część została „zamrożona” — bądź w Niemczech, bądź w Ameryce Południowej, bądź w innych niewypłacalnych krajach zamorskich. Inna rzecz, że po stronie biernej bilansu brak obecnie olbrzymiej pozycji wydatkowej turystów amerykańskich, a i przekazy emigrantów do swych krajów rodzinnych musiały ulec wobec kryzysu i bezrobocia w Stanach poważnej niższe. Niewiadomo, oczywiście, jak wyglądać będzie bilans płatniczy Stanów za r. b., ale pewne jest, iż będzie on bardzo skurczony po obu swych stronach.

Fakt ten podnosi bardzo wydatnie znaczenie, jakie zniesienie długów międzysojuszniczych mogłoby mieć dla wyrównania — częściowego przynajmniej — równowagi gospodarczej pomiędzy Europą i Stanami Zjednoczonymi. Ale z drugiej strony, właśnie dlatego, nabiera problem ten dla polityków gospodarczych za oceanem szczególnej ostrości. Bądź co bądź anuitet, należny Stanom Zjednoczonym w dn. 1 lipca r. ub., wynosił \$ 1845 miljn. procentów i \$ 516 miljn. amortyzacji, razem powyżej \$ 236 miljn. — z 18 skonsolidowanych wierzytelności. Bądź co bądź na moratorium Hoovera straciły Stany Zjedn. już \$ 536 miljn. Anulowanie w tych warunkach długów jest dla Stanów Zjedn. bynajmniej nie zachęcające.

Ze zwycięstwem demokratów i wyborem Roosevelta na Prezydenta Stanów łączy się częstokroć w prasie nadzieje na obniżenie taryfy celnej Stanów. Niewątpliwie, zamiary takie w programie gospodarczym stronnictwa demokratycznego istnieją, ale nie należy sobie bynajmniej ich tłumaczyć jako chęć autonomicznego wyrównania sytuacji gospodarczej świata przez Stany Zjednoczone. Jeśli Stany Zjednoczone zdecydują się na uczynienie ze swej taryfy przedmiotu rokowań, to niewątpliwie tylko w tym celu, aby ratować swój własny wywóz. Albowiem — z kolei — jeśli przeszły one z długoletniego dodatniego bilansu handlowego na ujemny, to tylko dlatego, iż wywóz ich spadał szybciej niż przywóz (od stycznia 1930 r. do stycznia 1932 r. wywóz spadł o 64%, podczas gdy przywóz — o 58%). Innymi słowy, nowa polityka gospodarcza Stanów, o ile miałaby w swym programie wciągnięcie taryfy celnej w dyskusję międzynarodową, to tylko dla uzyskania odpowiednich ekwiwalentów w dziedzinie wywozu, przyczem ciężar gatunkowy Stanów jako negocjatora wyłącza zgóry wszelkie rachuby na poprawę dotychczasowego stosunku przywozu ze Stanów do ich wywozu — zwłaszcza na korzyść Europy.

W chwili, gdy piszemy te uwagi, tak daleko wogóle jeszcze nie zaszło. O wyrównaniu nierówności europejsko-amerykańskiej w dziedzinie obrotu towarowego jeszcze wcale się nie mówi. Punkt ciężkości leży w tej chwili w sferze pieniężnej, gdyż tutaj

właśnie kryzys posiada swój ośrodek szczególnie niewąlgiczny. Termin dn. 15 grudnia r. b., w którym po raz pierwszy od czasu ogłoszenia moratorium Hoovera (przedłużonego doraźnie, jeśli chodzi o Europę, na konferencji lozańskiej i na okres jej trwania) zapadają przedewszystkiem 2 zasadnicze raty długów europejskich wobec Stanów, a mianowicie brytyjska — w wysokości \$ 95½ miljn. i francuska w wys. \$ 19 miljn., co staje się w obecnej chwili niesłychanego zwięzienia finansowych możliwości państw Scyllą i Charybdą w dziedzinie wypłacalności Europy. Możemy śmiało powtórzyć za Prof. Condliffem, iż spłaty długów w okresie 1924 ÷ 1929 poważnie podważyły międzynarodowe bilanse płatnicze, zwłaszcza od chwili, kiedy transfery towarowe, które stały się naskutek spłat długów niezbędnymi, zostały ścieśnione przez wzrastające ograniczenia celne. Ale jeszcze do 1928/29 r. przychodziły tutaj w pomoc wielkie ruchy kapitałów, powodujące, iż w znacznej mierze długi płacone były z kredytów zagranicznych. Z chwilą, kiedy owe ruchy kapitałów stały się rzadszemi, a następnie ustały zupełnie niemal — odbiło się to na specjalnych trudnościach transferowych, powodujących spadek cen i krach handlu międzynarodowego. A że z kolei spadek cen jeszcze silniej utrudnił spłaty długów, możemy śmiało również podpisać się pod ostatecznym wnioskiem Prof. Condliffa („La situation économique mondiale 1931/32”, wydana przez Ligę Narodów), iż „oczywistem się stało, że przystosowanie długów międzynarodowych narzucało się samo przez się”. W okresie wysokiej konjunktury obsługa długów rządowych wewnętrznych i zagranicznych wynosiła w takiej Belgii (1925 r.) 28,7% całości wydatków publicznych, we Włoszech (1925/26) — 22,6%, w W. Brytanii (1925/26) — 35,4%. Cóż dopiero w tej chwili, kiedy deflacja budżetowa jest wykonywana we wszystkich krajach z największą skrupulatnością?

Państwa europejskie żądają zdecydowanie rewizji długów wojennych wobec Stanów Zjednoczonych i — do czasu zakończenia w tej mierze rokowań — przedłużenia moratorium spłat. Jak dotychczas, opinia amerykańska wypowiada się całkowicie nie tylko przeciwko dyskusji o długach, ale nawet przeciwko moratorium, wykazując — istotnie — niewielkie zrozumienie sytuacji. Na wiadomość o nieprzejeźdzeniu amerykańskiem grozi opinia europejska wstrzymaniem spłat bez porozumienia. Konsekwencje tego rodzaju sytuacji nie dają się wogóle dotychczas przewidzieć.

Gdyby jednak nawet — powtarzamy — udało się w drodze kompromisu osiągnąć od Stanów Zjedn. zmniejszenie czy nawet anulowanie długów międzysojuszniczych, zagadnienie europejsko-amerykańskie nie zostałoby przez to rozwiązane. Mowy niema o nieodpłatnem zrzeczeniu się przez Stany swych wierzytelności, albowiem nawet najdalej idący w kompromisie Amerykanie (np. demokrata Smith) projektują ewentualne zrzeczenie się wierzytelności amerykańskich wobec Europy wzamian za specjalne ułatwienia dla amerykańskiego wywozu. Powraca tutaj koncepcja rokowań taryfowych, opartych o wzajemność, z tą różnicą, iż w tym wypadku taryfa Stanów nie byłaby przedmiotem dyskusji, a w grę wchodziłyby tylko wierzytelności wojenne Stanów. I ta koncepcja zatem nie rozwiązuje sytuacji, bo otwarcie granic europejskich dla wywozu amerykań-

skiego doprowadziłoby w krótkim czasie do takich samych trudności transferowych, do jakich obecnie doprowadza żądanie spłaty długów.

Rozwiązanie, o ile jest wogóle możliwe, leżeć musi gdzieś na wypadkowej z całego szeregu czynników: taryfy, długi, wydatki rozbrojeniowe (które dyplomacja amerykańska pragnie zmniejszyć . . . w Europie) i t. d. i t. d. Czy uda się uchwycić właściwe miejsce w tym splocie zagadnień? Sprawa nie jest wprawdzie beznadziejna, ale w każdym razie wysoce trudna. Pierwszym warunkiem jednak powodzenia takiego rozwiązania jest względnie dobra wola opinii Stanów. Tutaj właśnie mamy największe wątpliwości. Przypomnijmy tylko, co kilka lat temu pisał o stanowisku moralnym Stanów Zjednoczonych wobec Europy Prof. Siegfried w swoich „Etats-Unis d'aujourd'hui”:

„Niebezpieczeństwem jest, iż wszystko Ameryce wolno: może ona nie oszczędzać niczego i nikogo. Może — jeśli się jej spodoba, zachowywać się arbitral-

nie: dusić rządy i ludzi, pomagać im na warunkach przez siebie samą wybranych, kontrolować ich, a wreszcie — rzecz, którą lubi najbardziej — sądzić ich z wysokości swej przewagi moralnej i dawać im nauki... Suwerenna niezależność Amerykanów odzwyczaja ich coraz bardziej od przyjmowania jakichkolwiek zobowiązań międzynarodowych. Przyzwyczajenie, iż zawsze się jest proszony, jak bogaci proszeni są przez biednych... niszczy w nich coraz silniej ten szacunek dla rozmówcy, który rodzi się z wolnej wymiany na stopie równości.”

Czy w takich warunkach można przewidywać wybrnięcie z zawikłanego splotu zagadnień w zakresie długów? Bardzo wątpliwe. A — jeśli nie? Wówczas „bankructwo Europy” byłoby jednak może tem radykalnym przecięciem wrzodu, jaki na organizmie gospodarczym świata stworzył bezprzykładny wzrost jednego kontynentu na niekorzyść innych.

Dr. T. Ł.

KRONIKA ZAGRANICZNA

M. IN. NA PODSTAWIE RAPORTÓW I DONIESIĘŃ POLSKICH PLACÓWEK ZAGRANICZNYCH

OGÓLNE

BUDOWNICTWO OKRĘTOWE W III KWARTALE 1932 R.)

Według statystyki Lloyd's Register na stocznich światowych w dn. 30/IX r. b. znajdowało się w budowie 192 statki handlowe o tonnażu powyżej 100 brt, liczących razem 901.067 brt.

W porównaniu ze stanem z dn. 30/VI r. b. nastąpiło dalsze zmniejszenie się, wynoszące 32 jednostki o 208.706 brt, w porównaniu zaś ze stanem z przed roku zmniejszenie się o 98 jednostek i 630.053 brt.

Gdy się zważy, że w połowie 1913 r. ilość budowanego tonnażu wynosiła około 3'5 miljn. brt, obraz katastrofalnego położenia światowych stoczni okrętowych wystąpił w całej pełni.

W dn. 30/IX r. b. na stocznich poszczególnych krajów znajdowały się w budowie następujące ilości tonnażu:

	Ilość statków	Tonnaż
Belgia	3	4.860
Brazylja	1	125
Dania	8	19.063
Dominja bryt.	3	1.487
Estonja	1	120
Francja	22	109.285
Gdańsk	1	240
Japonja	15	46.441
Hiszpanja	7	2.412
Holandja	14	40.349
Litwa	2	950
Niemcy	13	80.770
Norwegja	4	10.980
Portugalia	1	400
Stany Zjedn. Am.	13	124.703
W. Brytania	58	238.433
Włochy	11	127.969
Razem:	192	901.067

Co się tyczy nowych zamówień, to w III kwartale r. b. stocznice angielskie otrzymały ich tylko na 10.837 t, stocznice zaś innych krajów na 32.532 t (o 27.087 t mniej, niż w ciągu kwartału poprzedniego).

1) Dane za II kwartał 1932 r. — p. zesz. 34/1932, str. 1005.

Spuszczono na wodę: w W. Brytanji 16 jednostek o 47.884 t, w innych krajach 37 jednostek o 140.324 t.

S. K.

FRANCJA

HANDEL ZAGRANICZNY.— Kurczenie obrotów handlowych Francji z zagranicą odbywało się bardzo równomiernie od 1930 r. Ostatnich kilka miesięcy przynosi jednak pewną stabilizację w tej dziedzinie, wywóz kształtuje się bowiem począwszy od maja na przeciętnej wysokości 1 500 miljn. fr., przywóz zaś na przeciętnej ok. 2 400 miljn. fr. Ta pewna stabilizacja obrotów handlowych jest spowodowana w pierwszym rzędzie tem, iż obecny poziom wymiany z zagranicą odpowiada istotnym potrzebom francuskiego życia gospodarczego w dobie kryzysowej. Natomiast rozpiętość między cenami wyrobów krajowych i importowanych jest mimo pewnej niżki cen wewnętrznych, jaka nastąpiła w ostatnich miesiącach, ciągle jeszcze znaczna, gdyż wskaźnik cen produktów krajowych wynosił w październiku 444, a produktów importowanych 298. Sytuację handlu zagranicznego Francji w ciągu 10 miesięcy r. b. w porównaniu z analogicznym okresem r. ub. ilustrują następujące liczby (w miljn. fr.):

	1932	1931
Przywóz		
Artykuły żywność	8 929	12 048
Surowce	10 913	16 720
Wyroby fabryczne	4 751	7 723
Razem:	24 593	36 491
Wywóz		
Artykuły żywność	2 358	3 652
Surowce	3 771	6 074
Wyroby fabryczne	10 136	16 275
Razem:	16 265	25 911
Deficyt	8 328	10 580

Spadek przywozu w ciągu pierwszych 10 miesięcy r. b. wyniósł w porównaniu z analogicznym okresem r. ub. 11 898 miljn. fr., a wywozu 9 646 miljn. fr. Ponieważ przywóz obniżył się znacznie

silniej aniżeli wywóz, przeto deficyt bilansu handlowego wyniósł w odnośnym okresie r. b. 8 328 miljn. fr. wobec 10 580 miljn. w tym samym okresie r. ub. i przypuszczalnie dla całego roku nie przekroczy 10 milj., podczas gdy w r. ub. wyniósł 11'8 mil d. fr.

Ostatnio coraz częściej dają się słyszeć we Francji głosy, wskazujące na fakt, iż polityka kontyngentowania przywozu nie dała oczekiwanych rezultatów, gdyż, zmniejszając przywóz, równocześnie spowodowała znaczny spadek wywozu, nie pozwoliła przeto okupić ujemnego efektu kurczenia się obrotów handlowych z zagranicą ich zrównoważeniem. W związku z tem podobno rozpatrywane są projekty reformy obecnego systemu reglamentacji przywozu, w kierunku zastąpienia systemu kontyngentowania w odniesieniu do wyrobów fabrycznych i półproduktów wysokimi stawkami celnymi, a zatrzymania systemu kontyngentowego jedynie w odniesieniu do artykułów rolniczych.

Dr. B. Rm.

CZECOSŁOWACJA

REGULACJA STOPY PROCENTOWEJ.— Jak wiadomo, w Czechosłowacji nie istnieje reglamentacja ustawowa stopy procentowej. Regulacja wysokości tej stopy odbywa się na podstawie uchwał Komisji Doradczej dla Spraw Pieniężnych, istniejącej przy Banku Narodowym w Pradze. Na posiedzeniu w dn. 26/IX 1932 r. powzięła Komisja uchwały, wprowadzające zmiany w wysokości stopy procentowej, obowiązującej instytucje finansowe Czechosłowacji.

Komisja stanęła na stanowisku, że, aczkolwiek ze względu na panujące na rynku pieniężnym stosunki całkowite przeprowadzenie obniżenia oprocentowania nie będzie możliwe do wykonania, to jednak, biorąc pod uwagę całokształt życia gospodarczego, akcja w kierunku potaniaenia pieniądza jest konieczna.

Za punkt wyjścia uważa Komisja obniżenie oprocentowania wkładów oszczędnościowych w instytucjach finansowych

i równomierne z tem potanie kredytów, udzielanych klienteli przez te instytucje. I tak — po porozumieniu się z głównymi instytucjami finansowymi — uchwaliła Komisja następujące stawki:

1) oprocentowanie wkładów w kasach oszczędności, wynoszące dotychczas 4½%, zostaje obniżone o ½%, a zatem do 3¾%; w kasach zaliczkowych i kasach reiffeisenowskich wynosić ono może 4%;

2) przy wkładach za wypowiedzeniem oprocentowanie może być wyższe, jednak jedynie do 4¾% w kasach oszczędności, a do 5% w kasach zaliczkowych i reiffeisenowskich;

3) banki krajowe obniżają stopę procentową do 4% dla banków komercyjnych wnoszą ona 4½%.

Komisja uważa oprocentowanie wkładów, przewyższające 5%, za niezdrowe i stojące w sprzeczności z dobrmi obyczajami rynku pieniężnego. Stwierdzenie to wynika z pewnej z dobrowolnego, umownego charakteru całej operacji obniżenia oprocentowania wkładów w instytucjach finansowych Czechosłowacji i ma na celu wywarcie silniejszego na nie nacisku w kierunku ściślego podporządkowania się uchwałom Komisji.

W dalszym ciągu uznała Komisja za wskazane obniżenie oprocentowania wkładów na rachunkach bieżących o ½% z tem, że procent, płacony od rachunków bieżących przez banki krajowe, winien być o ¼% niższy od oprocentowania takich samych pozycji w bankach komercyjnych.

Wejście w życie zmian w oprocentowaniu Komisja ustaliła przy nowych wkładach na 1/XI r. b. przy dotychczasowych zaś — na 1/I 1933 r.

Komisja uznała za potrzebne obniżenie przez Pocztową Kasę Oszczędności oprocentowania książeczek oszczędnościowych do 2½%.

Komisja stwierdziła wyraźnie, że wszystkie powyższe posunięcia mają na celu potanie udzielanych przez instytucje finansowe kredytów, i że dlatego oprocentowanie wszystkich operacji debetowych winno być obniżone w takim samym stosunku.

S. Ż.

JUGOSŁAWJA

USTAWA O OCHRONIE ROLNIKA.

Rząd przedłożył Skupsztynie projekt nowej ustawy o ochronie rolnika, którego główne zasady są następujące: 1) na rok od wydania ustawy otrzymują rolnicy ułatwienia w regulowaniu swych długów, powstałych przed 20/IV 1932 r.; 2) za rolnika — w myśl ustawy — uważany jest ten, kto uprawia ziemię o obszarze mniej niż 50 ha przy zadrugach do 100 ha i którego dochód opodatkowany pochodzi głównie z pracy na roli; 3) przez czas trwania ustawy rolnicy płacić będą tytułem procentu od swych długów maksymalnie 8%, tytułem spłaty długu 2% dłużnej sumy, przy pożyczkach amortyzacyjnych annuitety wynosić mogą maksymalnie 1%, a procent maks. 9%; jeśli umówione zostały mniejsze wpłaty lub procent, one obowiązują; połowę sumy, przypadającej do płatania w najbliższym roku, rolnik ma zapłacić do 31/XI r. b., drugą połowę — do 30/X 1933 r.; 4) jeżeli zapłata, dokonana przez rolnika po 20/IV b. r., jest wyższa od przewidzianej ustawą (dotyczy to procentów), to o sumę procentów zmniejsza się sam dług; 5) przy długach wekslowych winny być weksle wymienione na nowe, odpowiednio do

przewidzianych ustawą terminów płatności; 6) jeżeli wierzyciel nie zechce przyjąć zapłaty takiej, jaką przewiduje ustawa, wierzyciel będzie karany aresztem do 6 miesięcy i grzywną do 5 000 dinarów; 8) na czas trwania ustawy odraczają się wszelkie przymusowe sprzedaże nieruchomości i ruchomej własności rolnika, sekwestracje i t. d.; 9) zaświadczenie o tem, czy ktoś jest rolnikiem — wydaje urząd gminny, od którego decyzji przysługuje odwołanie do urzędu banowińskiego; 10) ustawa o ochronie rolnika nie dotyczy długów, zaciągniętych po 20/IV 1932 r., należności służby i robotników, należności, wynikłych na podstawie ustawy karnej, czynszu, należności lekarzy i apteki, oraz należności rzemieślników za prace, dokonane w okresie rocznym rzędu wejściem w życie ustawy; 11) jako długi nowe nie będą uważane długi stare, a tylko wznowione po 20/IV r. b.; 12) rolnicy, których długi wynoszą więcej niż 70% wartości posiadanej przez nich własności nieruchomości i ruchomej, mogą w przeciągu 3 miesięcy od chwili wejścia w życie ustawy żądać zmniejszenia długu; prośbę o zmniejszenie długu przedkłada się najbliższemu sądowi powiatowemu, przyczem podane być muszą wszelkie dowody; od czasu przedłożenia prośby o znizenie długu nie wolno rolnikowi obciążać dalej posiadanej własności nieruchomości; w przeciwnym wypadku prośba o zmniejszenie długu traci ważność; sąd w przeciągu miesiąca — po sprawdzeniu wierzycieli — stwierdzi, czy wysokość zadłużenia przewyższa 70% wartości nieruchomości, w wypadku takim sąd wyda orzeczenie, zniżające dług do wysokości 70% wartości nieruchomości zadłużonego rolnika; 13) od orzeczenia sądu powiatowego przysługuje odwołanie do sądu okręgowego; 14) jeżeli jakiś bank z powodu moratorium długów rolnictwa popadnie w trudności, może otrzymać na podstawie specjalnego zezwolenia Rady Ministrów prawo wstrzymania wypłat, o ile wykaze się, że aktywa jego są większe od pasywów; 15) przez czas trwania wstrzymania wypłat bank nie może dawać żadnych dywidend, jak również wypłacać tantiemy.

Projekt rządowy wywołał żywy sprzeciw, szczególnie ze strony banków jugosłowiańskich oraz spółdzielni, prawdopodobnie więc ulegnie wielkim zmianom przy uchwaleniu przez Skupsztinę.

HOLANDJA

POPIERANIE STOSUNKÓW HANDLOWYCH Z NIEMCAMI.

W Holandji powstał ostatnio centralny instytut dla popierania stosunków handlowych z Niemcami, mający na celu scentralizowanie obrotów kompensacyjnych niemiecko-holenderskich. Prace instytutu opierają się na założeniu, że w związku z obecną polityką handlową Niemiec, normalne stosunki handlowe pomiędzy temi krajami są w tej chwili niemożliwe. Pomimo to że Holandia jest jednym z najpoważniejszych odbiorców towarów niemieckich, obejmujących około 10% całkowitego eksportu niemieckiego, Niemcy, zwłaszcza w ostatnich kilku miesiącach, utrudniają Holandji eksport, a również drogą specyficznych posunięć organizacyjnych starają się odebrać Holandji korzyści, ciągnięte przez nią dotąd z tranzytu towarów zachodnio-niemieckich, kierujących się na porty holenderskie.

W tych więc warunkach podtrzymanie obrotów towarowych przybierać musi formy transakcji kompensacyjnych, co jakoby jest w pełni uznawane przez holenderskie sfery rządowe, udzielające zamierzeniom instytutu swego poparcia. Narazie instytut znajduje się w stadium organizacji i opracowuje plan działalności, który ma być zatwierdzony przez władze. Równoległe z pracami na terenie Holandji instytut prowadzi prace na terenie Niemiec, zamierzając założenie filii w Dusseldorfie. Niezależnie od inicjowania i przeprowadzania transakcji kompensacyjnych, instytut zamierza przeciwdziałać tendencjom bojkotowym Holandji i jednocześnie prowadzi akcje reklamową i propagandową w Niemczech.

NORWEGJA

SYTUACJA FLOTY HANDLOWEJ. — Na dz. 1/VIII r. b. norweska flota handlowa składała się z 1544 statków, o ogólnej pojemności 4 163 836 brt, z czego 1136 statków odbywa stałe rejsy między Norwegią a portami innych krajów, 183 — to statki tankowe, i 225 statków stanowi flotę dla połowu wielorybów.

Flota norweska stoi na czwartym miejscu co do wysokości tonnażu, a na pierwszym co do swej nowoczesności, gdyż 32,4% stanowią statki, liczące poniżej 5 lat. Pod tym względem po Norwegii idą: Holandia (23,3%), Danja (21,2%) i W. Brytania (20,1%).

Mniej pomyślnie natomiast przedstawia się dla Norwegii kwestja bezrobocia jej floty handlowej. Ze statystyki wynika bowiem, że 20% floty norweskiej stoi bezczynnie. Stanowi to pokazną liczbę 843 tys. t. Pod tym względem Norwegia zajmuje także czwarte miejsce, po Niemczech (33%), Francji (28%) i Stanach Zjednoczonych Am. (24%).

Z. S. R. R.

KSZTAŁTOWANIE SIĘ HANDLU ZAGRANICZNEGO W 1932 R.

Wykonanie planu pięcioletniego wymagało ołbrzymiego przywozu do Z. S. R. R. maszyn i surowców i kolei prowadziło do odpowiedniego wywozu artykułów krajowych — wobec braku zapasów waluty oraz nieotrzymywania przez Rząd sowiecki długoterminowych pożyczek zagranicznych. To też obrót z zagranicą wzrastał z roku na rok, i dopiero w 1931 r. bilans handlowy po raz pierwszy wykazuje spadek wartości wywozu przy jednoczesnym niewielkim wzroście ilości. Mianowicie, w 1930 r. wywieziono 21 486 tys. t wartości 1 036 371 tys. rubli; w 1931 — 21 779 tys. t wartości 811 210 tys. rubli. Rozmach, z jakim rozbudowywano przemysł sowiecki, nie pozwolił na równoczesne zahamowanie przywozu, który zwiększył się zarówno pod względem ilości, jak wartości; mianowicie, w 1930 r. przywieziono 2 856 tys. t wartości 1 058 825 tys. rubli, w 1931 r. zaś 3 564 tys. t wartości 1 105 034 tys. rub. Stąd powstało wysokie saldo ujemne bilansu handlowego za 1931 r. — 293 824 tys. rubli. Władze robiły wszystko możliwe, aby zwiększyć odpowiednio eksport, ogołacały kraj z artykułów eksportowych, nawet z tak niezbędnych dla rynku wewnętrznego, jak pszenica, lecz tem doprowadziły tylko do zmniejszenia obszaru zasiewów, przez co podcięły podstawy eksportu na rok następny.

Wobec takiej sytuacji już w końcu 1931 r. rozpoczęto energiczną kampanję w sprawie ograniczenia przywozu. W. S. N. Ch. (Wyższa Rada Gospodarstwa Narodowego) poleciła wszystkim przedsiębiorstwom przemysłowym ograniczyć do minimum przywóz zagranicznych środków produkcji i zastąpić je krajowymi, które miały być wyrabiane w przyspieszonym tempie. Oczywiście, taka dyrektywa była niewykonalna, i dlatego choć import w r. b. zmniejszył się znacznie w porównaniu z poprzednimi, to jednak nie mógł podążyć za spadkiem eksportu, wobec czego każdy miesiąc przynosił nowy deficyt. Ilustruje to następujące zestawienie (w tys. rubli):

1932	Wywóz	Przywóz	Saldo
Styczeń . . .	58 945	80 150	— 21 205
Luty . . .	40 086	52 544	— 12 458
Marzec . . .	45 505	59 429	— 13 924

Główny spadek eksportu przypada na rachunek zmniejszenia wywozu artykułów rolnych, co stoi w związku z kryzysem żywnościowym wewnątrz kraju. Co się tyczy eksportu przemysłowego, to wobec panującej obecnie na świecie polityki celnej coraz trudniej jest Sowietom umieszczać swe towary na rynkach zagranicznych; mogą to robić tylko kosztem stosowania dumpingu, doprowadzonego do ostatecznych granic. To też przy zwiększonym nieco wywozie ilościowym w ciągu pierwszych 3 miesięcy 1932 r. w stosunku do tego samego okresu r. ub. (2 637 tys. t w 1932 r. i 2 564 tys. t w 1931 r.) wartość spadła o 17% (z 105 123 tys. rub. w 1931 r. do 87 028 tys. rub. w 1932 r.).

Jeżeli chodzi o pozycję importu, to w 1932 r. po raz pierwszy od wielu lat zmniejszony został przywóz artykułów dla potrzeb przemysłu. Ilustruje to następujące zestawienie:

	Pierwsze 3 miesiące:			
	1931		1932	
	tys. tonn	tys. rub.	tys. tonn	tys. rub.
Artyk. żywnościowe . . .	62	16 308	61	15 696
Surowiec i półfabrykaty . . .	478	76 361	189	40 789
Zwierzęta . . .	9	1 729	11	1 814
Wyroby gotowe	193	156 827	160	133 821

Jak widać z powyższej tablicy, najbardziej zmniejszył się przywóz surowców i półfabrykatów. Oczywiście, powyższego zjawiska nie można wytłumaczyć odpowiednim wzrostem produkcji krajowej; należy raczej przypuszczać, że mamy tu do czynienia ze świadomym ograniczeniem ruchu przemysłowego przez Rząd sowiecki, który—wobec wysokiego ujemnego salda bilansu handlowego—nie chce doprowadzać zadłużenia zagranicznego do niepożądanego poziomu. To zmniejszenie ruchu przemysłowego nie może pozostać bez wpływu na całokształt życia ekonomicznego Z. S. R. R. i niewątpliwie wyłoni nowe problemy, których rozwiązanie może sprawić Rządowi sowieckiemu większe trudności.

Z. K.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

— Od dn. 6 b. m. Rumunia skontyngentowała przywóz artykułów, stanowiących 58% ogólnego importu. Kontyngenty objęły m. in.: przędzę bawełnianą, wełnianą i z jedwabiu sztucznego, rury walcowane, obuwie gumowe, węgiel, koks, płótno, worki jutowe, tkaniny bawełniane, maszyny włókiennicze, pługi, siewniki, ołów, cynk nieprzerobiony, biel cynkowa, blachę żelazną, skóry wyprawione, rękawiczki, ultramarynę i inne towary eksportowane z Polski (w następnym zeszycie tygodnika podane będą szczegóły, dotyczące procedury wydawania pozwoleń).

— W Szwecji pojawiają się pesymistyczne poglądy co do rezultatów rozpoczynających się negocjacji z Anglią, która ma jakoby podwyższyć ochronę celną na papier. Wysuwane są sugestje, by Szwecja porzuciła związek swej waluty z funtem szterlingiem; uważa to jednak trzeba za krok taktyczny.

— Na Węgrzech utworzono centralną instytucję dla handlu kompensacyjnego. Przedsiębiorstwa, dotychczas w tej dziedzinie pracujące, będą utrzymywane.

— Eksporterzy szwedzcy, zwłaszcza drzewni, zaprzestali fakturowania w funtach szterlingach.

— W Grecji zamierzone jest jednorazowe spłacenie kredytów z amrozonnych z okresu przed wydaniem nowego prawa monetarnego i mających być płaconymi w dewizach po 10% półrocznie. Spłata byłaby uiszczona w drachmach wedle kursu oficjalnego, a sumy odnośnie zatrzymane w Grecji i użyte na potrzeby importu.

— W Portugalii ukaże się w tych dniach dekret, zobowiązujący instytucje państwowe, samorządowe i mających do zakupywania towarów krajowych, o ile nie będą one droższe od importowanych więcej niż o 10%.

SPRAWY CELNE ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWN. W PAŃSTW. ZAGR.

WĘGRY. — Reglamentacja przywozu. — Rozporządzeniem rządowym z dn. 6/XI r. b. zostały wprowadzone dalsze zakazy przywozu na szereg artykułów.

Interesy eksportu polskiego zostały przez te zakazy bezpośrednio dotknięte, mianowicie przez zakaz importu nasion buraczanych i liptoponu.

W związku z rozszerzeniem zakazów przywozu został częściowo uproszczony tryb postępowania przy uzyskiwaniu dewiz. Ministerstwo Handlu, mianowicie, udzieliło ogólnego pozwolenia na zaciągnięcie kredytu towarowego odnośnie zamówień wszystkich tych towarów, na których przywóz zezwala. Wskutek tego importerzy nie są więcej obowiązani ubiegać się przy takich zamówieniach o specjalne pozwolenie na zaciągnięcie kredytu towarowego. Takie pozwolenie przywozu będzie zaopatrywało Ministerstwo Handlu klauzulą, według której wymaganego przy imporcie pozwolenia na zaciągnięcie kredytu towarowego udzielił Bank Narodowy, jednak z ograniczeniem, w myśl którego Bank Narodowy nie ręczy za termin i sposób przyznania dewiz. Przy towarach, nie podlegających ograniczeniu przywozowemu, obowiązuje nadal dotychczasowy tryb postępowania.

PRZEDRUK DOZWOLONY, LEOZ Z PODANIEM ŹRÓDŁA

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:

ELEKTORALNA 2 (parter)

Telefony: 412-66 (Red.), 412-73 i 335-35 (Adm.), 11-92-68 (Druk.).

Biura czynne od godziny 9 do 3 po południu.

KONTO CZEKOWE P. K. O. 701

PRENUMERATA W KRAJU: kwartalnie— zł 15, półrocznie — zł 30, rocznie — zł 60; **ZAGRANICĄ:** kwartalnie — zł 25, półrocznie — zł 50, rocznie — zł 100.

CENY OGŁOSZEŃ HANDLOWYCH (przed tekstem) w zeszytach zwykłych: IV str. okładki zł 1 200; II i III str. okł. — zł 900; $\frac{1}{2}$ str. okł. — zł 500; str. zwyczaj.: 1 str. — zł 600, $\frac{1}{2}$ str. — 350, $\frac{1}{4}$ str. — zł 200, $\frac{1}{8}$ str. — zł 110. Przy ogłoszeniach kombinacyjnych, petitowych oraz tabelarycznych do cen powyższych dolicza się 30%.

CENY OBWIESZCZEŃ SPÓŁEK AKCYJNYCH (za tekstem): 1 str. — zł 200, $\frac{1}{2}$ str. — zł 110, $\frac{1}{3}$ str. — zł 80, $\frac{1}{4}$ str. — zł 70, $\frac{1}{6}$ str. — zł 55, $\frac{1}{8}$ str. — zł 40, $\frac{1}{16}$ str. — zł 20. Za ogłoszenia liczbowe, tabelaryczne, bilanse i t. p. do cen powyższych dolicza się 50%.

Redaktor Naczelny: **CZESŁAW PECHE**

Redaktor: **WACŁAW SZURIG**

Sekretarz Redakcji: **BOHDAN WITWICKI**

Redaktor działu finansowo-skarbowego:
PAWEŁ NICHALSKI

Redaktor działu rolniczego:
LEONARD KRAWULSKI

Redaktor działu komunikacyjnego:
JÓZEF GIEYSZTOR

Wydawca: **MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU**

WPISY DO REJESTRU HANDLOWEGO

SĄDU OKRĘGOWEGO W WARSZAWIE

A. — FIRMY JEDNOOSOBOWE, SPÓŁKI FIRMOWE I KOMANDYTOWE

R. H. A XXXVI 172: „Felixsa Kwiatkowska“ w Warszawie, Ząbkowska 35/37. Handel win, wódek i towarów kolonialnych. Istnieje od 1924 r. Właścicielka Felixsa Melanja Kwiatkowska z Warszawy.

R. H. A XXXVI 173: „Aleksander-Jan Rodkiewicz Inżynier“ w Warszawie, Piękna 22. Biuro handlowe. Istnieje od 1932 r. Właściciel Aleksander-Jan Rodkiewicz z Warszawy.

R. H. A XXXVI 174: „Stanisław Urban“ w Warszawie, Chmielna 29. Detaliczna sprzedaż obuwia. Istnieje od 1932 r. Właściciel Stanisław Urban z Warszawy.

R. H. A XXXVI 175: „Zofja Trefler“ w Warszawie, Bagno 6. Sklep nr. 92. Drobną sprzedaż mebli używanych. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Zofja Trefler z Warszawy.

R. H. A XXXVI 176: „Josef Gelleder“ w Warszawie, Królewska 47. Sprzedaż szyb. Istnieje od 1932 r. Właściciel Josef Gelleder z Warszawy.

R. H. A XXXVI 177: „Jan Szymański“ w Warszawie, Podwale 16. Zakład rymarski. Istnieje od 1922 r. Właściciel Jan Szymański z Warszawy.

R. H. A XXXVI 178: „Smyrna“ Sara Gutensztajn“ w Warszawie, Żelazna 69a. Fabryka chałwy. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Sara-Malka Gutensztajn z Warszawy.

R. H. A XXXVI 179: „Izydor Flancreich“ w Warszawie, Ptasia 2. Sprzedaż owoców. Istnieje od 1932 r. Właściciel Izydor Flancreich z Warszawy.

R. H. A XXXVI 180: „Wolf Pines“ w Warszawie, Nalewki 34. Sprzedaż papieru i tektury. Istnieje od 1932 r. Właściciel Wolf Pines z Warszawy.

R. H. A XXXVI 181: „Matys Westencwajg“ w Warszawie, Bonifratska 4. Pracownia trykotaży. Istnieje od 1929 r. Właściciel Matys Westencwajg z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Etą z domu Szprechner nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 29 stycznia 1930 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 182: „Materiały Kolejowe i Techniczne A. Stak“ w Warszawie, Twarda 26. Istnieje od 1904 r. Właściciel Abram Stak z Warszawy.

R. H. A XXXVI 183: „Dom Handlowy Romuald Dworzecki“ w Warszawie, Poznańska 15. Przedstawicielstwo fabryk wyrobów gumowych. Istnieje od 1932 r. Właściciel Romuald-Rafał Dworzecki z Warszawy.

R. H. A XXXVI 184: „Femina“ Boruch Rybier“ w Warszawie, Marszałkowska 73. Sprzedaż pończoch, trykotaży i galanterji. Ist-

nieje od 1932 r. Właściciel Boruch Rybier z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Frajdą vel Franciszką z domu Gutgisser nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 13 października 1920 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 185: „Walerja Puchalska i Spółka“ w Warszawie, Marszałkowska 65. Wytwarzanie i sprzedaż artykułów z metali półszlachetnych do celów dekoracyjnych i użytku domowego. Wspólnicy: Prosper-Stanisław Szulc vel Szczygielski, Walerja-Juljanna Puchalska, Aleksander Graczyk, Józef Ignaczak wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 3 września 1932 r. Do zastępowania spółki i podpisywania firmy pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach upoważniony jest Prosper-Stanisław Szulc vel Szczygielski.

R. H. A XXXVI 186: „Obrazorama“ H. Romanowski i J. Grąbczewski“ w Warszawie, Chłodna 14. Wytwórnia listew i ram, oraz sprzedaż obrazów. Wspólnicy: Ignacy Grąbczewski, Hieronim Romanowski, obaj z Jablonny Legionowej. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 20 sierpnia 1932 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są obaj wspólnicy. Wszelkie zobowiązania podpisują obaj wspólnicy łącznie pod stemplem firmy.

R. H. A XXXVI 187: „Biuro Techniczne dla Urzędzeń Mechanicznych i Zdrowotnych L. Cebulak i J. Żiżka“ w Warszawie, Mianowskiego 24 w lokalu L. Cebulaka. Wykonywanie centralnych ogrzewań wszelkich systemów, wentylacji mechanicznej i samoczynnej, wodociągów, kanalizacji, urządzeń gazowych, pralni, kuchni, oraz robót ślusarskich. Wspólnicy: Leon Cebulak, Jan Żiżka, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 12 września 1932 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są obaj wspólnicy. Weksle i czeki podpisują obaj wspólnicy łącznie. Korespondencję handlową, oferty, kosztorysy, umowy na roboty, upoważnienia do odbioru pieniędzy oraz pokwitowania z odbioru wszelkiej należności podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXXVI 188: „Henryk Zaremba i S-ka“ w Warszawie, Chmielna 21 m. 3. Prowadzenie robót i interesów budowlanych na rachunek własny i obcy. Wspólnicy: Henryk Zaremba, Eustachy Szmilewski, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 2 lipca 1931 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Weksle, czeki, żyra, umowy, pełnomocnictwa, prokury i wszelkie wogóle zobowiązania podpisują obaj wspólnicy łącznie. Rachunki, korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji nie wyłączając pieniężnej i wartościowej, przesyłek, przekazów i towarów podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXXVI 189: „Chil Lewkowicz i Spółka“ w Żyrardowie, Fabryczna 9. Sprzedaż towarów kolonialnych i cukru. Wspólnicy: Chil Lewkowicz i Chaim Lewkowicz, obaj z Żyrardowa. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 10 lipca 1932 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Wszelkie zobowiązania, umowy, weksle i pełnomocnictwa podpisują obaj wspólnicy łącznie. Indosy, czeki i żyra podpisuje Chaim Lewkowicz samodzielnie. Pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji nie wyłączając pieniężnej i wartościowej, ładunków, towarów i przekazów pieniężnych podpisuje jeden ze wspólników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiedzy Chaimem Lewkowiczem a małżonką jego Ruchłą z domu Lewkowicz nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 29 sierpnia 1932 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 193: „Nowości Manufakturowe Jakób Grinbaum“ w Warszawie, Wielopole 353. Drobną sprzedaż towarów łokcio-

wych. Istnieje od 1932 r. Właściciel Jakób Grinbaum z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Elką z domu Rubinowicz nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 3 marca 1932 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 194: „Wytwórnia Listew na Ramy i do Tapet Wiesław Złotnicki i Spółka” w Warszawie, Żelazna 69/A. Uruchowienie i prowadzenie wytwórni listew na ramy i do tapet. Wspólnicy: Julian Złotnicki, Wiesław Złotnicki obaj z Warszawy i Brunon-Edward Faust z Grodziska Mazowieckiego. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 1 sierpnia 1932 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są: Wiesław Złotnicki i Brunon Faust, którzy łącznie podpisują firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach, wekslach, akceptach, indosach, czekach, umowach, pełnomocnictwach i wszelkich dokumentach. Pokwitowania z odbioru korespondencji poleconej, wartościowej i przekazów pocztowych podpisuje jeden ze współników upoważnionych do reprezentowania spółki.

R. H. A XXXVI 195: „Hersz Martyn i S-ka” w Warszawie, pl. Kercelego budka nr. 644. Handel ubraniami gotowemi. Wspólnicy: Hersz Martyn, Sura-Krajndla Szwarczalc, oboje z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 5 września 1932 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób i podpisywania firmy pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach upoważniony jest Hersz Martyn.

R. H. A XXXVI 196: „Rojza Zancberg „Eris” w Warszawie, Franciszkańska 12. Detaliczna sprzedaż obuwia. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Rojza Zancberg z Warszawy. Pomiędzy Elją Zancbergiem a małżonką jego Rojzą z domu Goldman, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 5 sierpnia 1932 r. ustalający wyłączność majątku.

R. H. A XXXVI 197: „Sura-Fajga Gujska” w Otwocku, Joselewicza 28. Skład materiałów budowlanych. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Sura-Fajga Gujska z Otwocka. Pomiędzy Dawidem Gujskim a małżonką jego Surą-Fajgą z domu Rozenberg, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 17 sierpnia 1932 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 198: „Bracia E. i C. Zelechowscy i L. Bialer” w Łowiczu. Handel w kraju i zagranicą zbożem, paszą, nasionami, przetworami zbożowymi i innymi artykułami rolniczymi i spożywczymi, jak również przemiał zboża we młynie M. L. Zelechowskiego w Łowiczu. Wspólnicy: Lejb Bialer, Eljasz Zelechowski i Cael Zelechowski, wszyscy z Łowicza. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 11 lipca 1932 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są wszyscy współnicy. Weksle, akcepty, czeki, umowy, pełnomocnictwa, pokwitowania, zobowiązania, żyra i dokumenty podpisuje każdy ze współników samodzielnie pod stemplem firmy. Umowy o nabywanie i zbywanie nieruchomości oraz rzeczy nie wchodzących w zakres czynności handlowych firmy, jak również umowy o dzierżawę młyna lub innych obiektów podpisują wszyscy współnicy łącznie. Pomiędzy Lejbą Bialerem a małżonką jego Marjem z domu Zelechowską nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 9 grudnia 1915 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku. Pomiędzy Eljaszem Zelechowskim a małżonką jego Ruchlą z domu Marber, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 16 listopada 1926 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 199: „Berysz Hercek” w Warszawie, Nalewki 14. Sprzedaż manufaktury (materiały dekoracyjne). Istnieje od 1931 r. Właściciel Berysz Hercek z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Esterą-Fajgą z domu Litmanowicz, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 23 stycznia 1931 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 200: „Lejb Gelman” w Warszawie, Skórzana 10. Drobną sprzedaż wyrobów cukierniczych. Istnieje od 1929 r. Właściciel Lejb Gelman z Warszawy.

R. H. A XXXVI 201: „Izaak Hanftwurcel” w Warszawie, Bonifraterska 29. Detaliczna sprzedaż smarów, olejów i akcesoriów. Istnieje

od 1932 r. Właściciel Izaak Hanftwurcel z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Dwojrą vel Dorą z domu Polakiewicz nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 24 marca 1926 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 202: „Jakób Finkelsztein” w Warszawie, Waliarów 14. Sprzedaż tłuszczów roślinnych. Istnieje od 1932 r. Właściciel Jakób Finkelsztein z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Rozalją z domu Rykosińską nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 30 grudnia 1920 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 203: „Majer Garbarz” w Warszawie, Pokorna 2. Drobną sprzedaż skór twardych. Istnieje od 1932 r. Właściciel Majer Garbarz z Warszawy.

R. H. A XXXVI 204: „Ludwik Zalewski Cukiernia” we Lwowie, Akademicka 22. Oddział w Warszawie, Nowy-Swiat 57. Wspólnicy: Ludwik Zalewski, Władysław Zalewski, obaj ze Lwowa. Do reprezentowania spółki i podpisywania firmy pod jej stemplem upoważniony jest każdy ze współników samodzielnie. Spółka zarejestrowana we Lwowie dnia 24 września 1910 r. A I 241.

R. H. A XXXVI 205: „Fajga Tuchwerger” w Warszawie, Nalewki 13. Drobną sprzedaż galanterji. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Fajga-Mindla Tuchwerger z Warszawy.

R. H. A XXXVI 206: „Pakownia Herbaty, Kawy, Kakao i Czekolady „Colombo Tea” Icko Waksman” w Warszawie, Leszno 28. Istnieje od 1932 r. Właściciel Icko Waksman z Warszawy.

R. H. A XXXVI 207: „Bronisław Żelwietz” w Warszawie, Sosnowa 12. Handel win, wódek i towarów kolonialnych. Istnieje od 1931 r. Właściciel Bronisław Żelwietz z Warszawy.

R. H. A XXXVI 208: „Garos-Ernełi” J. Garbar i L. Rozenberg” w Warszawie, Al. Jerozolimska 18 m. 9. Sprzedaż artykułów dentystycznych, oraz drogerijno-perfumeryjnych. Wspólnicy: Kelman-Leon Rozenberg i Jakób Garbar, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 1 września 1932 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj współnicy. Wszelkie transakcje handlowe, kupno i sprzedaż towarów, zobowiązania, czeki, weksle, traty, pokwitowania z odbioru pieniędzy, korespondencje, akty urzędowe i pełnomocnictwa podpisują obaj współnicy łącznie. Pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, przekazów, przesyłek i towarów podpisuje jeden ze współników. Podpisy winny być kładzone pod stemplem firmy. Pomiędzy Kelmanem-Leonem Rozenbergiem a małżonką jego Marją z domu Goldberg nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 29 marca 1930 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku. Pomiędzy Jakóbem Garbarem a małżonką jego Lubą z domu Kaplan, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 19 grudnia 1928 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 209: „Wnętrze” Lejzor Tjomkin” w Warszawie, Marszałkowska 151. Komisowa sprzedaż wszelkich artykułów. Istnieje od 1932 r. Właściciel Lejzor-Mordko Tjomkin z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Chaną z domu Lipszyc, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 24 marca 1922 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 210: „Opos” Chaim-Szyja Fiszman” w Warszawie, Wielka 10. Pracownia kuśnierska. Istnieje od 1932 r. Właściciel Chaim-Szyja Fiszman z Warszawy.

R. H. A XXXVI 211: „Młyn Rozlazłów — Dzierżawca Szaja-Motel Rozenblum” w Sochaczewie, Przedmieście Rozlazłów. Istnieje od 1932 r. Właściciel Szaja Motel Rozenblum z Sochaczewa. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Chawą z domu Zajac nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 7 maja 1930 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 213: „Fotar“ Kazimierz Kieruzalski“ w Warszawie, Krucza 48. Drobna sprzedaż artykułów fotograficznych. Istnieje od 1932 r. Właściciel Kazimierz-Wincenty Kieruzalski z Warszawy.

R. H. A XXXVI 214: „Szymon-Szaja Welt“ w Warszawie, Twarda 28. Skup szmat. Istnieje od 1927 r. Właściciel Szaja-Ber vel Szymon Welt z Warszawy.

R. H. A XXXVI 215: „Kazimierz Jerzmanowski“ w Warszawie, Miedziana 12 róg Siennej. Apteka. Istnieje od 1930 r. Wspólnicy: Kazimierz i Zofja małżonkowie Jerzmanowscy z Warszawy. Firmę pod jej stemplem podpisuje Kazimierz Jerzmanowski samodzielnie.

R. H. A XXXVI 216: „Henocho Lichtenberg“ w Warszawie, Bonifraterska 2. Drobna sprzedaż wyrobów tytoniowych. Istnieje od 1931 r. Właściciel Henocho Lichtenberg z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Ruchlą z domu Hendles, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 9 czerwca 1931 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 217: „Władysław Mierzejewski“ w Warszawie, Bednarska 22. Fabryka wód mineralnych, napojów chłodzących i soków. Istnieje od 1919 r. Właściciel Władysław Mierzejewski z Warszawy.

R. H. A XXXVI 218: „J. Borensztajn“ w Warszawie, Miła 44. Drobna sprzedaż artykułów spożywczych. Istnieje od 1910 r. Właściciel Izrael-Jankiel Borensztajn z Warszawy.

R. H. A XXXVI 220: „Rachil Wysocka“ w Warszawie, Elekoralna 53. Drobna sprzedaż wyrobów tytoniowych. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Rachil-Lija Wysocka z Warszawy. Pomiędzy Izaakiem Wysockim a małżonką jego Rachil-Liją z domu Kancyper, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 11 marca 1926 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 221: „Teatr Kameralny Irena Grynbaum“ w Warszawie, Senatorska 29. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Irena Grynbaum z Warszawy.

R. H. A XXXVI 223: „Mordchel Lipsztejn“ w Warszawie, Gęsia 1. Przedstawicielstwo fabryki wyrobów włókienniczych „Hirszbarg i Grynbaum“ w Łodzi, oraz handel manufakturą na własny rachunek. Istnieje od 1932 r. Właściciel Mordchel Lipsztejn z Warszawy.

R. H. A XXXVI 224: „Adam Słucki i Synowie Inżynierowie“ w Warszawie, Przyokopowa 21. Wykonywanie i montaż urządzeń maszynowych, kotłowych i chłodniczych. Wspólnicy: inżynier Adam Słucki, inżynier Teodor Słucki i inżynier Jan Słucki, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 17 września 1932 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są wszyscy trzej wspólnicy. Czeki, weksle, indosy, umowy, zobowiązania, pokwitowania z odbioru pieniędzy, podpisuje samodzielnie wspólnik Adam Słucki, lub wspólnicy Teodor Słucki i Jan Słucki łącznie pod stemplem firmy. Pokwitowania z odbioru korespondencji wartościowej i polecanej, oraz korespondencję bieżącą podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Pomiędzy Adamem Słuckim a małżonką jego Fryderyką z domu Frumkin, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 23 listopada 1897 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 225: „Josek Kacap“ w Nasielsku, Kościuszki 6. Skup zboża. Istnieje od 1932 r. Właściciel Josek Kacap z Nasielska. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Bajlą-Genendłą z domu Chmielarz, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 14 maja 1932 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 227: „Pracownia Futer „Lafayette“ Majer Szpryngier“ w Warszawie, Marszałkowska 120. Istnieje od 1932 r. Właściciel Majer Szpryngier z Warszawy.

R. H. A XXXVI 228: „Małka Berson“ w Warszawie, Targowa 48. Mydlarnia. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Małka Berson z Warszawy.

R. H. A XXXVI 229: „Stefanja Redke“ w Warszawie, Czerniakowska 187. Handel win, wódek oraz towarów kolonialnych. Istnieje od 1923 r. Właścicielka Stefanja Redke z Warszawy.

R. H. A XXXVI 230: „Sprzedaż Wyrobów Tytoniowych „Sfinks“ Szapsa Rozensztrauch“ w Warszawie, Krak.-Przedm. 51. Istnieje od 1932 r. Właściciel Szapsa Rozensztrauch z Warszawy.

R. H. A XXXVI 231: „Biuro Inżynierskie inż. Ignacy Gotfryd“ w Warszawie, Kujawska 3. Istnieje od 1932 r. Właściciel Ignacy Gotfryd z Warszawy.

R. H. A XXXVI 235: „Stanisław Moszczyński“ w Warszawie, Chłodna 50. Drobna sprzedaż artykułów zegarmistrzowskich i jubilerskich. Istnieje od 1912 r. Właściciel Stanisław Moszczyński z Warszawy.

R. H. A XXXVI 236: „Wytwórnia Bielizny Męskiej „Gezet“ Gerszon Zysman“ w Warszawie, Przejazd 9. Istnieje od 1931 r. Właściciel Gerszon Zysman z Warszawy.

R. H. A XXXVI 237: „Apteka Mag. Farm. Antoni Kurkowski“ w Warszawie, Belwederska 10. Istnieje od 1932 r. Właściciel Antoni Kurkowski z Warszawy.

R. H. A XXXVI 238: „Władysław Kalicki“ w Warszawie, Puławska 11. Apteka. Istnieje od 1910 r. Właściciel Władysław-Antoni Kalicki z Warszawy.

R. H. A XXXVI 239: „Biuro Techniczno-Handlowe Józef Jarecki“ w Warszawie, Hoża 37. Istnieje od 1928 r. Właściciel Józef Jarecki z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Bertą z domu Sielubską-Stolowicką, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 3 listopada 1928 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 242: „Marceli Konarzewski i S-ka“ w Warszawie, Grochowska 119. Garbarnia. Wspólnicy: Marceli Konarzewski, Szmul Lachowicki, Mowsza Szawzin, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 1 lipca 1932 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są wszyscy wspólnicy. Weksle, zobowiązania, umowy, indosy, czeki i pełnomocnictwa podpisują pod stemplem firmy wszyscy trzej wspólnicy łącznie. Korespondencję zwyczajną, pokwitowania z odbioru pieniędzy, towarów, korespondencję zwyczajnej polecanej, pieniężnej i wartościowej, przekazów, prześylek i ładunków podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie.

R. H. A XXXVI 258: „Naftali Adelberg“ w Warszawie, Nowolipki 16. Ekspedycja różnych towarów. Istnieje od 1932 r. Właściciel Naftali Adelberg z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Rywą z domu Choroszcz nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 11 marca 1921 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIV 6: „Apteka i Laboratorium Chemiczno-Farmaceutyczne „Pod Gwiazdą“ Mag. Farm. Moszka-Chaima Zylberfadena i Fiszla Rozenmana“ w Warszawie, Twarda 46. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 8 czerwca 1932 r. za nr. 2331 resztujący szacunek za aptekę w su-

mie zł. 20 000 wraz z należnymi procentami został Wandzie Szle-gielowej, Zofji Schoeneichowej i Irenie Terczyńskiej przez Fiszela Rozenmana i Moszka-Chaima Zylberfadena zapłacony.

R. H. A XXXIV 186: „Szlama Gutgold“ w Warszawie, Gęsia 1. Siedziba firmy mieści się obecnie przy ul. Gęziej 4.

R. H. A XXX 183: „Lionel Reid“ w Warszawie, Wilcza 1. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXX 343: „Werchowski i Lipsztein“ w Warszawie, Długa 39. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXX 378: „Gerszon Lederman“ w Warszawie, Żelazna-Brama 11. Mojsze Gerszon Lederman zamieszkuje obecnie przy ul. Leszno 6. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Esterą-Małą z domu Rowińską nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 20 maja 1932 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVIII 154: „Zakład Mechaniczno-Slusarski B-cia Miedzianowsy“ w Warszawie, Targowa 39. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXVIII 234: „Zakłady Przemysłowe L. Didier i S. Wojciechowski“ w Warszawie, Konopacka 19. Siedziba przedsiębiorstwa mieści się obecnie przy ul. Ogrodowej 62. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa przemysłowego wyrobów żelaznych i skórzano-rymarskich.

R. H. A XXVII 156: „Aleksander“ Aleksander Stachniewski“ w Warszawie, Nowy-Swiat 41. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 27 maja 1932 r. upadłość firmy została ukończona.

R. H. A XXXVI 278: „Oszer Awol“ w Warszawie, Podwale 44 m. 1. Kupno i sprzedaż biżuterji. Istnieje od 1932 r. Właściciel Oszer Awol z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Łają z domu Bursztyn nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 1 września 1932 r. ustalający wyłączność majątku.

R. H. A XXXII 248: „Bon Appetit“ S. Drążek i M. Wercchajzer“ w Warszawie, Zamenhofska 20. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXV 301: „Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe „Ardora“ L. Dobrowolski i S-ka, Spółka Firmowo-Komandytowa“ w Warszawie, Bracka 16. Wspólnik Lucjan Dobrowolski zamieszkuje obecnie w majątku Pamiętna gm. Skierniewka pow. i poczta Skierniewice.

R. H. A XXIII 192: „Pinkus E. Monk“ w Warszawie, Rynkowa 3. Pinkus Ela Monk zmarł. Spadkobiercami jego są: wdowa Ruchla Monk, Sura-Dyna Widderszal, obie z Warszawy. Marjem Monk ze wsi Płochocin, gm. Radzików. Współwłasność niepodzielna z tytułu spadku po zmarłym Pinkusie-Eli Monku. Do reprezentowania i podpisywania firmy pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach upoważniona jest Ruchla Monk.

R. H. B XVIII 463: „Przemysł Drzewny Szmul Kowartowski“ w Warszawie, Chłodna 8. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Marjem z domu Sztetling, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 15 czerwca 1911 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XIII 17: „Robert Ziegler“ w Warszawie, Trębacka 10. Siedziba przedsiębiorstwa mieści się obecnie przy ul. Królewskiej 31.

R. H. A IX 61: „Zakłady Graficzne Eugenjusza i d-ra Kazimierza Koziańskich dawniej S. Orgelbranda Synów w Warszawie“, Krakowskie Przedm. 66. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 5 sierpnia 1932 r. odroczenie wypłat przedłużone zostało do dnia 6 listopada 1932 r.

R. H. A IX 67: „Janina Morawska-Malanowska, Magazyn Wyrobów Galanteryjnych i Norymberskich“ w Warszawie, Mokotowska 37. Spadkobiercy zmarłej Janiny-Cecylji Malanowskiej: nieletnie: Marja-Pelagja Malanowska, Elżbieta-Hanna Malanowska. Marji Cesarskiej z Warszawy udzielono prokury. Janina-Cecylja Malanowska zmarła. Przedsiębiorstwo zaś w drodze spadku przeszło na wyłączną własność jej dzieci Marji-Pelagji i Elżbiety-Hanny Malanowskich. Uchwałą Rady Familijnej z dnia 28 kwietnia 1932 r. za-protokołowaną przez Sąd Grodzki w Warszawie Oddział 19, pełnomocniczką do prowadzenia przedsiębiorstwa spadkowego mianowana została Marja Cesarska.

R. H. A V 6: „F. Venulet Spadkobiercy“ w Warszawie, Senatorska 8. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

B. — SPÓŁKI AKCYJNE I Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

WPISY GŁÓWNE

R. H. B LVII 8262: „Centroopai“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Żyrardowie, 1-go Maja 11. Celem spółki jest prowadzenie handlu hurtowego i detalicznego artykułami opałowymi i pokrewnymi, oraz mąką i cukrem. Kapitał zakładowy zł. 4 000, podzielony na 40 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządca Menachem-Dawid Landau z Żyrardowa zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Bachańskim w Żyrardowie dnia 31 sierpnia 1932 r. za nr. 768 i dnia 16 września 1932 r. za nr. 822 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 23 września 1932 r.

R. H. B LVII 8263: „Sapodor“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Wolność 2. Celem spółki jest prowadzenie fabryki wyrobów branży perfumeryjnej, mydlarskiej i kosmetycznej. Kapitał zakładowy zł. 20 000, podzielony na 200 udziałów, na pokrycie kapitału zakładowego wniesiono zł. 10 100 gotowizną, na pozostałe zł. 9 900 oceniono wkład rzeczowy. Zarządcami są: Majer Rubinsztein, Jankiel-Rubin Lamsztein, Lejb-Ber vel Bernard Goldsztein i Icko-Ajzyk Goldsztein, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, umowy, weksle, czeki, żyra, pełnomocnicwa i prokury podpisuje Lejba-Ber vel Bernard Goldsztein, lub Icko-Ajzyk Goldsztein wraz z jednym z pozostałych zarządców łącznie. Korespondencje niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru pism, przesyłek wartościowych i pieniężnych oraz towarów podpisuje każdy zarządca samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Szymańskim w Warszawie dnia 14 września 1932 r. za nr. 1720 na czas do dnia 14 września 1934 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy o ile żaden ze wspólników na trzy miesiące przed upływem terminu nie zawiadomi notarialnie pozostałych o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 23 września 1932 r.

R. H. B LVII 8264: „Zakłady Przemysłowe „Standard-Gips“, Spółka Akcyjna“. Po francusku: „Etablissements Standard-Gips S. A. (Plâtre-Standard)“, po niemiecku: „Standard-Gips Industrie A. G.“. Siedziba spółki w Warszawie, Warecka 11. Celem spółki jest eksploatacja kopalni gipsu własnej lub dzierżawionej, wypalanie gipsu, produkowanie wyrobów pochodnych i ubocznych, pozostających lub powstających przy tej fabrykacji, oraz wszelkich wyrobów wchodzących w zakres przemysłu techniczno-budowlanego, branie udziału we wszelkiej formie w przedsiębiorstwach w rodzaju

podanych powyżej, oraz handel temi artykułami. Kapitał zakładowy zł. 300 000, podzielony na 3 000 akcji na okaziciela. Na poczet kapitału zakładowego wpłacono zł. 150 000. Zarząd stanowią: Edmund Dutlinger, inż. Zygmunt Fenigstein, Ignacy-Jan Szper, wszyscy z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, indosy, kontrakty, umowy, pełnomocnictwa, prokury i akty urzędowe oraz wszelką korespondencję podpisuje dwóch członków zarządu łącznie, lub jeden członek zarządu łącznie z prokurentem. Pokwitowania z odbioru pieniędzy, towarów, ładunków, przesyłek pieniężnych i pocztowych podpisuje jeden członek zarządu lub prokurent. Inż. Henrykowi Meyerowi z Warszawy udzielono łącznej prokury. Statut Spółki Akcyjnej oraz jej akt organizacyjny zeznane zostały przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 20 września 1932 r. nr. rep. 3300 i 3301.

Wciągnięto w dn. 24 września 1932 r.

R. H. B LVII 8265: „Przedsiębiorstwo Robót Budowlanych Kazimierz Wędrowski i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Nowowiejska 36. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa budowlanego. Kapitał zakładowy zł. 5 000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządca Kazimierz Wędrowski z Warszawy zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Straszewiczem w Warszawie dnia 15 września 1932 r. za nr. 1531 na czas do dnia 1 sierpnia 1934 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze dwuletnie okresy o ile na miesiąc przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi notarialnie pozostałego o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 24 września 1932 r.

R. H. B LVII 8266: „Przedsiębiorstwo Inżynierskie, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Piękna 47a. Celem spółki jest normalizacja przemysłowa i rozpowszechnianie norm, udzielanie pomocy technicznej, wykonywanie projektów maszyn i budowli i handel artykułami technicznymi. Kapitał zakładowy zł. 2 000, podzielony na pięć udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Wacław Łabanowski i Stefan Zagodziński, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, akty notarialne i hipoteczne, weksle, czeki, umowy, pełnomocnictwa podpisują pod stemplem firmy obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru sum, listów, przekazów i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Glassem w Warszawie dnia 10 września 1932 r. za nr. 1054 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 24 września 1932 r.

R. H. B LVII 8267: „Handlowa Spółka Włókiennicza, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Bielańska 2. Celem spółki jest prowadzenie kupna i sprzedaży materiałów włókienniczych. Kapitał zakładowy zł. 4 000, podzielony na 40 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Ryszard Zaliwski i Teofila Wilczyńska oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, żyra, przekazy, umowy, zamówienia, pełnomocnictwa, prokury i wszelkie dokumenty o charakterze zobowiązań podpisują pod stemplem firmy obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań faktury, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, przesyłek, listów i przekazów pieniężnych i inkaso pieniędzy podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Sleszyńskim w Warszawie dn. 1 lipca 1932 r. za nr. 941 na czas do dnia 31 grudnia 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze okresy roczne o ile żaden ze współników na trzy miesiące przed upływem terminu nie zażąda notarialnie rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 25 września 1932 r.

R. H. B LVII 8268: „Pol-Pal”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Bracka 18 m. 27. Celem spółki jest prowadzenie interesów importowych i eksportowych

dla handlu między Polską a Bliskim i Dalekim Wschodem, organizowanie w Polsce i na Wschodzie odpowiednich placówek przemysłowych i handlowych oraz prowadzenie innych interesów w związku z temi zadaniami spółki. Kapitał zakładowy zł. 4 800, podzielony na 48 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Stefan Benzeł, Jerzy Iwanowski i Samuel Sapiro, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania podpisują dwaj którykolwiek zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru wszelkich przesyłek podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 12 września 1932 r. za nr. 3442 na czas do dnia 31 grudnia 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalszy okres trzech lat o ile żaden ze współników na trzy miesiące przed upływem terminu nie zawiadomi pozostałych listem poleconym o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 26 września 1932 r.

R. H. B LVII 8269: „R. Sopoćko, Apteka we Włochach, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki we Włochach pod Warszawą. Celem spółki jest prowadzenie apteki, czyli wyrobu i sprzedaży aptecznych środków lekarskich, oraz specyfików farmaceutycznych. Kapitał zakładowy zł. 10 000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie wniesiony aportem rzeczowym. Zarządcami są: Ryszard Sopoćko i Władysław Rzymiski, obaj z osiedla Włochy pod Warszawą. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie kontrakty, umowy, weksle, żyra, przekazy, prokury, pełnomocnictwa, weksle, czeki i wszelkie zobowiązania pożyczkowe, oraz pokwitowania z odbioru pieniędzy podpisują pod stemplem firmy obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru wszelkich przesyłek towarów, przekazów, korespondencji i depesz podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Pliszczyńskim w Warszawie dnia 5 sierpnia 1932 r. za nr. 1167 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 21 września 1932 r.

R. H. B LVII 8270: „Radjodynamika”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Rembertowie pod Warszawą. Celem spółki jest wytwarzanie aparatów elektromierniczych, oraz innych przyrządów z zakresu elektrotechniki i mechaniki, jak również sprzedaż tychże. Kapitał zakładowy zł. 10 000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządca Antoni Bielak z Rembertowa starego, zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów zeznanych przed p. o. notariusza Prażmowskiem w Warszawie dnia 11 sierpnia 1932 r. za nr. 271 i dnia 12 września 1932 r. za nr. 366 na lat pięć, licząc od daty wpisania spółki do rejestru handlowego z, warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze pięcioletnie okresy o ile jeden ze współników na trzy miesiące przed upływem terminu nie zawiadomi listem poleconym pozostałego o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 26 września 1932 r.

R. H. B LVII 8271: „Pol-Ton-Film”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Marszałkowska 113. Celem spółki jest realizacja i eksploatacja filmu polskiego pod tytułem tymczasowym: „Pod Twoją Obroną”. Kapitał zakładowy zł. 5 000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Majer Libkow i Naftula Sigal, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, umowy, pełnomocnictwa, weksle, indosy, przekazy, akcepty i czeki oraz pokwitowania z odbioru przesyłek wartościowych i pieniężnych podpisują obaj zarządcy łącznie, lub zarządca Majer Libkow łącznie z prokurentem. Korespondencję zwykłą, pokwitowania z odbioru korespondencji poleconej i przesyłek towarowych podpisuje każdy z zarządców lub prokurent samodzielnie. Podpisy winny być kładzone pod stemplem firmy. Icchokowi Szafirowi z Warszawy udzielono łącznej prokury z prawem podpisywania łącznie z zarządcą Majerem Libkowem. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jasińskim w Warszawie dnia 10 września 1932 r. za nr. 1641 na czas do dnia 10 września 1935 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze okresy roczne o ile

żaden ze współników na trzy miesiące przed upływem terminu nie zawiadomi pozostałych listem poleconym o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 27 września 1932 r.

R. H. B LVII 8272: „Koszicki i Lieber, Fabryka Papy Dachowej i Wyrobów Asfaltowych, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Żąbkowska 50. Celem spółki jest fabrykacja i sprzedaż papy dachowej, wyrobów asfaltowych i smołowcowych. Kapitał zakładowy zł. 5 000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Józef Lieber, Eljasz Koszicki, Abraham-Jakób Rozner, wszyscy z Oświęcimia. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, umowy, weksle, plenipotencje, czeki, żyra na wekslach i pokwitowania podpisują Abraham-Jakób Rozner łącznie z Eljaszem Koszickim lub z Józefem Lieberem, lub Józef Lieber łącznie z Eljaszem Koszickim lub też jeden z zarządców łącznie z prokurentem. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Bulharowskim w Warszawie dnia 7 września 1932 r. za nr. 1390 na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 27 września 1932 r.

R. H. B LVII 8273: „Składnica Papieru i Materiałów Piśmiennych K. Orzechowski i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Nowy-Świat 69. Celem spółki jest handel papierem i materiałami piśmiennymi. Kapitał zakładowy zł. 18 000, podzielony na 36 udziałów. Na pokrycie kapitału zakładowego wpłacono gotowizną zł. 12 122,50, na pozostałe zł. 5 877,50 oszacowano wkład rzeczowy. Zarządcami są: Kamilla Orzechowska, Marja-Henryka Guttowa, Adam Kuźnicki, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, żyra, czeki, umowy, pełnomocnictwa, kontrakty, prokury, akty notarialne i hipoteczne podpisuje Adam Kuźnicki łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Dokumenty niezawierające zobowiązań pokwitowania z odbioru należności, towarów, przesyłek, przekazów i korespondencji zwykłej, poleconej i wartościowej podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed p. o. notariusza Zaorskim w Warszawie dnia 20 września 1932 r. za nr. 1532 na czas do dnia 31 grudnia 1935 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze trzyletnie okresy o ile na sześć miesięcy przed upływem terminu żaden ze współników nie zawiadomi pozostałych o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 27 września 1932 r.

R. H. B LVII 8274: „Huta Szklana A. Sawicki i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Goławku pod Warszawą. Celem spółki jest prowadzenie i eksploatacja hut szklanych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Kapitał zakładowy zł. 3 000, podzielony na 60 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Alfons Sawicki i Bertold-Józef Tichaczek obaj z Goławka pod Warszawą. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, indosy, pełnomocnictwa i prokury, oraz akty notarialne i hipoteczne podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru pieniędzy, przesyłek, towarów, korespondencji zwyczajnej, poleconej i pieniężnej podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingem w Warszawie dnia 17 września 1932 r. za nr. 3553 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 28 września 1932 r.

R. H. B LVII 8275: „Fotoprodukt”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Marszałkowska 143. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa sprzedaży artykułów fotograficznych i laboratorium fotograficznego. Kapitał zakładowy zł. 3 000, podzielony na 100 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządca Lejb Leneman z Warszawy zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Nowickim w Warszawie dnia 17 września 1932 r. za nr. 1397 na czas do dnia 15 września 1933 roku z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze okresy roczne o ile na trzy

miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi notarialnie pozostałego o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 28 września 1932 r.

R. H. B LVII 8276: „Skład Skór „Wired”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Senatorska 4. Celem spółki jest sprzedaż skór, przyborów szweskich i wyrobów skórzanych. Kapitał zakładowy zł. 6 000, podzielony na 60 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Witold-Przemysław-Brunon Redo, Zyskind Perelsztadt, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, umowy, akty, pełnomocnictwa, prokury, weksle, czeki, żyra, korespondencję niezawierającą zobowiązania podpisują pod stemplem firmy obaj zarządcy łącznie. Pokwitowania z odbioru należności pieniężnych, przekazów, korespondencji i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jamonttem w Warszawie dnia 15 września 1932 r. za nr. 2340 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 28 września 1932 r.

R. H. B LVII 8277: „Wydawnictwo Zbiorowe Dziel Marszałka Józefa Piłsudskiego, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Leszno 18. Celem spółki jest prowadzenie wydawnictwa dzieł Marszałka Józefa Piłsudskiego. Kapitał zakładowy zł. 2 000, podzielony na 50 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządca Leon Kaczyński z Warszawy zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Tyborowskim w Warszawie dnia 15 września 1932 r. za nr. 2539 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 30 września 1932 r.

R. H. B LVII 8279: „R. Jerolimski i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Nowym Dworze, Zakroczyńska 8. Celem spółki jest założenie i prowadzenie przedsiębiorstwa detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych. Kapitał zakładowy zł. 2 000, podzielony na 20 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządca Rachmil Jerolimski z Nowego Dworu, zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Kosteckim w Warszawie dnia 22 września 1932 r. za nr. 2451 na czas do dnia 31 grudnia 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze okresy roczne o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze współników nie zawiadomi pozostałych o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 3 października 1932 r.

R. H. B LVII 8280: „Zakład Położniczo-Ginekologiczny „Życie”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Zamenhoffa 38. Celem spółki jest prowadzenie zakładu położniczo-ginekologicznego. Kapitał zakładowy zł. 2 400, podzielony na 24 udziały, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Dr. Bernard Erlich, dr. Henryk Fajnzylber, dr. Leon Kadysiewicz, dr. Henryk Kerner, dr. Salomon Mejlachowicz, dr. Arnold Cejtin vel Ceytin, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, umowy, weksle, indosy, czeki i pełnomocnictwa, podpisują dwaj zarządcy łącznie. Korespondencję, pokwitowania z odbioru pieniędzy, towarów, wszelkiego rodzaju korespondencji, nie wyłączając pieniężnej i wartościowej, przekazów pieniężnych, zaliczeń i przesyłek, podpisuje każdy z zarządców samodzielnie, również jeden z zarządców może wykonywać wszelkie formalności celne. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jamonttem w Warszawie dnia 13 sierpnia 1932 r. za nr. 1972 i dnia 1 września 1932 r. za nr. 2149 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 3 października 1932 r.

R. H. B LVII 8282: „American Union”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie”. Siedziba spółki w Warszawie, Senatorska 10. Celem spółki jest sprowadzanie i sprzedaż picców marki „American Union” oraz prowadzenie interesów handlowych

wszelkiego rodzaju na rachunek własny i komisowy. Kapitał zakładowy zł. 2 000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Jan Krukowski i Herman Unger, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, indosy, akty nabycia lub zbycia nieruchomości, dokumenty oddania towarów w zastaw, prokury i pełnomocnictwa podpisują obaj zarządcy łącznie. Wszelkie inne dokumenty oraz pokwitowania z odbioru pieniędzy, przesyłek, korespondencji zwyczajnej, poleconej, wartościowej i pieniężnej podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 20 września 1932 r. za nr. 3283 na czas do dnia 20 września 1937 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na czas nieograniczony, o ile na sześć miesięcy przed upływem terminu wspólnicy reprezentujący co najmniej połowę kapitału zakładowego nie wypowiedzą notarialnie swego udziału w spółce.

Wciągnięto w dn. 3 października 1932 r.

R. H. B LVIII 8283: „H. Kowalewska i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Mazowiecka 2. Celem spółki jest handel futrami oraz wyrobami futrzanymi. Kapitał zakładowy zł. 2 000, podzielony na 20 udziałów, całkowicie wpłacony. Zarządcami są: Halina Kowalewska i Sosi Dektor. Zastępcą Sosi Dektor jest Abram Frajman, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie kontrakty, zobowiązania, zamówienia, weksle, umowy, przekazy, czeki, zlecenia bankowe, akty, pełnomocnictwa oraz wszelkie pokwitowania pieniężne i pokwitowania z odbioru przesyłek wartościowych, pieniężnych i przekazów podpisują obie zarządczyni łącznie lub Halina Kowalewska łącznie z zastępcą Sosi Dektor — Abramem Frajmanem. Korespondencję bieżącą, pokwitowania z odbioru towarów, korespondencję pocztową, telegraficzną, zwyczajną, poleconą i przesyłek niewartościowych podpisuje każda z zarządczyń samodzielnie lub zastępcą Sosi Dektor Abram Frajman. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 9 września 1932 r. za nr. 3137 na czas do dnia 1 września 1933 roku.

Wciągnięto w dn. 3 października 1932 r.

R. H. B LVIII 8284: „Towarzystwo Eksploatacji Kamieniołomów „Tek”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, al. Trzeciego Maja 5 m. 62/63. Celem spółki jest eksploatacja kamieniołomów i handel wyrobami górniczymi. Kapitał zakładowy zł. 2 000, podzielony na 20 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Ignacy-Stanisław Dębicki i Jakób Frydman, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Zobowiązania, czeki, weksle, żyra na wekslach i czekach, umowy, pełnomocnictwa i prokury, podpisują pod stemplem firmy obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru korespondencji zwykłej, poleconej, pieniężnej i wartościowej, oraz przekazów, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 14 września 1932 r. za nr. 381 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 3 października 1932 r.

R. H. B LVIII 8285: „Beck, Kuligowski i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, al. Jerolimskie 45. Celem spółki jest prowadzenie przedstawicielstwa Towarzystwa Starachowieckich Zakładów Górniczych Spółki Akcyjnej, oraz wszelkiego rodzaju przedstawicielstw z zakresu branży metalowej. Kapitał zakładowy zł. 20 000, podzielony na 20 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Józef Beck, Kazimierz Kuligowski i Jerzy Loth, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, indosy i zobowiązania podpisują dwaj którykolwiek zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań oraz pokwitowania z odbioru pieniędzy, korespondencji, towarów i przesyłek podpisuje każdy zarządca samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Zaborowskim w Warszawie dnia 31 sierpnia 1932 r. za nr. 1539 na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 3 października 1932 r.

R. H. B LVIII 8286: „Ryszard Karwowski, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Zienna 35. Celem spółki jest przedstawicielstwo krajowych i zagranicznych fabryk szmerglowych, środków szlifierskich i polerowniczych. Kapitał zakładowy zł. 2 000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Jan Karwowski i Ryszard Wiśniewski, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, żyra, czeki, umowy, pełnomocnictwa prokury, pokwitowania z odbioru pieniędzy i wszelkie zobowiązania podpisuje pod stemplem firmy każdy z zarządców samodzielnie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Łódziewskim w Warszawie dnia 11 lipca 1932 r. za nr. 910 na czas do dnia 1 lipca 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze okresy roczne o ile jeden ze wspólników nie zawiadomi pozostałych listem poleconym na miesiąc przed upływem terminu o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w un. 3 października 1932 r.

R. H. B LVIII 8287: „Towarzystwo Handlowo-Komisowe „Elkabe”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Żelazna 75a. Celem spółki jest prowadzenie na własny i komisowy rachunek handlu wszelkiego rodzaju wyrobami nożowniczymi. Kapitał zakładowy zł. 5 000, podzielony na 50 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Girsz Klocman, Zofja Gotlibówna, Michel Frydman, Lejb Frydman i Owsiej vel Gowsiej Klocman, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, żyra, umowy prywatne, notarialne i hipoteczne, prokury, pełnomocnictwa i korespondencję zawierającą zobowiązania podpisują pod stemplem firmy dwaj którykolwiek zarządcy łącznie. Czeki podpisuje pod stemplem firmy Girsz Klocman, Michel Frydman i Zofja Gotlibówna łącznie, lub Owsiej Klocman, Lejb Frydman i Zofja Gotlibówna łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru pieniędzy, wszelkiej korespondencji i przesyłek podpisują każdy z zarządców samodzielnie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Landau w Warszawie dnia 19 września 1932 r. za nr. 930 na czas do dnia 19 września 1935 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze okresy trzyletnie o ile na sześć miesięcy przed upływem terminu żaden ze wspólników nie zawiadomi listem poleconym pozostałych wspólników o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 5 października 1932 r.

R. H. B LVIII 8288: „Przedsiębiorstwo Robót Budowlano-izolacyjnych „Abizol”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Grójecka 56. Celem spółki jest prowadzenie robót budowlano-izolacyjnych wszelkiego rodzaju, oraz reprezentacja, sprzedaż i produkcja artykułów izolacyjnych fabryki Zjednoczonych Zakładów Chemicznych Zagożdżon Spółki Akcyjnej i innych fabryk. Kapitał zakładowy zł. 10 000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Edward Wójcicki, Tadeusz Ciągłiński, Mieczysław Szydłowski i Tadeusz Radliński, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, indosy, umowy, pełnomocnictwa, akty notarialne i zobowiązania podpisują zarządcy Tadeusz Ciągłiński lub Edward Wójcicki łącznie z zarządcami Czesławem Szydłowskim lub Tadeuszem Radlińskim. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru korespondencji listów wartościowych, pieniędzy, przesyłek i towarów, podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Zaborowskim w Warszawie dnia 24 września 1932 r. za nr. 1690 na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 5 października 1932 r.

R. H. B LVIII 8294: „Wyrób i Sprzedaż Materiałów Drzewnych i Budowlanych „Wolkres”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Marij-Kazimiery 9. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa wyrobu i sprzedaży materiałów drzewnych i budowlanych. Kapitał zakładowy zł. 3 000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Mowsza Breski i Chaim Cybularz, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Zobowiązania, czeki, weksle, żyra, prokury i pełnomocnictwa, podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję i pokwitowania z odbioru towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowie-

działnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Kosteckim w Warszawie dnia 26 sierpnia 1932 r. za nr. 2145 na czas do dnia 26 sierpnia 1934 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy o ile na I miesiąc przed upływem terminu jeden ze wspólników nie zawiadomi listem poleconym pozostałych o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 6 października 1932 r.

R. H. B LVIII 8295: „Asterfilm“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Marszałkowska 112. Celem spółki jest prowadzenie wszelkich spraw, związanych z produkcją i rozpowszechnianiem filmów, oraz przyborów związanych z filmem. Kapitał zakładowy zł. 2 000, podzielony na 20 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządca Józef Mańkowski z Warszawy zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Sułowskim w Warszawie dnia 16 sierpnia 1932 r. za nr. 1921 na czas do dnia 1 stycznia 1934 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze okresy roczne o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze wspólników nie zawiadomi notarialnie pozostałych o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 6 października 1932 r.

R. H. B LVIII 8296: „Cukiernia Nowoczesna, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Marszałkowska 120. Celem spółki jest prowadzenie wytwórni i sprzedaży wyrobów gastronomiczno-cukierniczych. Kapitał zakładowy zł. 2 700, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Marjan Lober i Jan Kolski, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie umowy, zobowiązania, akty notarialne i hipoteczne, pełnomocnictwa prokury, weksle, żyra, czeki i dokumenty podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowaną z odbioru pieniędzy, korespondencji, przesyłek, ładunków i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Janinie Kubickiej z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z zarządcą Janem Kolskim. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jelnickim w Warszawie dnia 24 sierpnia 1932 r. za nr. 1473 i dnia 22 września 1932 r. za nr. 1621 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 6 października 1932 r.

R. H. B LVII 8297: „Jutro, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Spiska 2. Celem spółki jest wszelka działalność wydawnicza. Kapitał zakładowy zł. 15 000, podzielony na 100 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Teodor Toeplitz, Tadeusz Galecki, Marjan Nowicki, Antoni Zdanowski i Adam Próchnik, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, umowy notarialne i hipoteczne, weksle, indosy, czeki, prokury i pełnomocnictwa podpisują dwaj zarządcy łącznie. Korespondencję zwykłą, pokwitowania z odbioru korespondencji, pieniędzy, kwitów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Nowickim w Warszawie dnia 19 sierpnia 1932 r. za nr. 1277 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 6 października 1932 r.

R. H. B LVIII 8299: „Stanisław Riedel i Spółka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Łowiczu, Rynek Kościuszki 13. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa rzeźniczo-masarskiego. Kapitał zakładowy zł. 3 000, podzielony na 6 udziałów, na pokrycie kapitału zakładowego wniesiono zł. 2 300 gotowizną, pozostałe zł. 700 oszacowano wkład rzeczowy. Zarządcami są: Stanisław Riedel, Michał Kamedulski, obaj z Łowicza i Władysława Riedel ze Skierniewic. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, kontrakty, umowy, nie wyłączając hipotecznych i wekslowych, oraz czeki i żyra podpisują trzej zarządcy łącznie. Korespondencję handlową, pokwitowania z odbioru korespondencji poleconej, przesyłek pieniężnych i wartościowych podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Pinakiewiczem w Łowiczu dnia 27 maja 1932 r. za nr. 309 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 7 października 1932 r.

R. H. B LVIII 8314: „Centrala Kwasu Octowego, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Chmielna 10. Celem spółki jest handel i produkcja przetworów chemicznych, w szczególności kwasu octowego. Kapitał zakładowy zł. 20 000, podzielony na 40 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Stanisław Müller z Konstancina, Józef Zawadzki z Warszawy i Stanisław Mrowec z Kwaczały. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Zobowiązania podpisuje dwóch zarządców łącznie lub jeden zarządca łącznie z prokurentem. Korespondencję zwykłą i pokwitowania podpisuje jeden zarządca lub prokurent samodzielnie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingierem w Warszawie dnia 13 września 1932 r. za nr. 3475, na czas do dnia 31 grudnia 1937 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze okresy roczne, o ile jeden ze wspólników na pół roku przed upływem terminu nie zawiadomi pozostałych listem poleconym o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 13 października 1932 r.

R. H. B LVIII 8326: „Księżanka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Łowiczu, Kilińskiego 3. Celem spółki jest prowadzenie wód gazowych i lemoniad. Kapitał zakładowy zł. 8 000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Edward Bursa i Mieczysław Bursa obaj z Łowicza. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Zobowiązania, kontrakty, umowy, nie wyłączając hipotecznych i wekslowych, czeki i żyra podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję, pokwitowania z odbioru korespondencji poleconej, przesyłek pieniężnych i wartościowych podpisuje jeden z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Pinakiewiczem w Łowiczu dnia 16 lutego 1932 r. za nr. 108 na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 15 października 1932 r.

WPISY DODATKOWE

R. H. B XLVI 6643: „Zakłady Kauczukowe „Piastów“, Spółka Akcyjna“. Henryk Müller z zarządu wystąpił. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 23 września 1932 r. zaprotokołowanej przez notariusza Paszkowskiego w Warszawie nr. rep. 1755.

R. H. B XLVI 6644: „Dom Handlowy „Vitama“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“ w Warszawie. Siedziba spółki mieści się w Warszawie, przy ul. Wierzbowej 9 m. 21. Likwidatorami są: Leonid Gogol, Genowefa Wolska, oboje z Warszawy. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 30 lipca 1932 r. spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B XLVII 6723: „Warszawska Spółka Handlu Towarami Aptecznymi, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Stefanowi Baumowi i Dominikowi Dutkiewiczowi, obydwom z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania przez każdego z nich łącznie z jednym z zarządców.

R. H. B XLVII 6825: „Cukrownia i Rafineria Sokolów, Spółka Akcyjna“. Na Walnem Zgromadzeniu akcjonariuszów w dniu 13 kwietnia 1932 r. zarząd ukonstytuował się w następującym składzie: Józef Dangel, Henryk Żelichowski obaj z Warszawy. Władysław Żelichowski z Łodzi. Na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 6 maja 1931 r. zaprotokołowanej przez notariusza Grymińskiego w Warszawie za nr. 901 zmieniony został par. 24 statutu.

R. H. B XLVII 6828: „Kino-Teatry Warszawskie, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Narbutta 2.

R. H. B XLVIII 6932: „Wytwórnia Aparatów Projekcyjnych oraz Przechrocy Filmowych Henry F. Mins i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Firma obecnie brzmi: „Ornak”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Wytwórnia Aparatów Projekcyjnych i Mikroprojekcyjnych oraz Przechrocy Filmowych”. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Szymańskim w Warszawie dnia 6 września 1932 r. za nr. 1661.

R. H. B XLIX 6973: „Zjednoczony Bank Ziemiański, Spółka Akcyjna”. Emil Hupert przestał być naczelnym dyrektorem. Naczelnym dyrektorem mianowany został Tadeusz Szubartowicz z Warszawy. Prokura Jana-Wacława HERNICZKA za Centralę ustala. Wpisano na mocy uchwały Rady z dnia 5 sierpnia 1932 r.

R. H. B XLIX 6990: „Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe „Antracyt”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Radomiu z dnia 18 maja 1932 r. imię zarządcy Mieczysława vel Mendla Kirszenberga sprostowano na „Mieczysław”.

R. H. B XLIX 7003: „Hurtoszkło, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Spółka została rozwiązana i przedsiębiorstwo zlikwidowane.

R. H. B LVII 8185: „Zakład Rentgenologiczny Dr. Tadeusz Stefanowski i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Dr. Tadeusz Stefanowski przestał być zarządcą. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed p. o. notariusza Zaorskim w Warszawie dnia 14 września 1932 r. za nr. 1473.

R. H. B XLIX 7013: „Karol Kubalski Konfekcja Męska, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 8 lipca 1932 r. odroczenie wyplat przedłużone zostało do dnia 8 października 1932 r. Decyzją zaś tegoż Sądu z dnia 22 lipca 1932 r. zarządzane zostało otwarcie postępowania układowego między firmą: „Karol Kubalski Konfekcja Męska, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” a jej wierzycielami.

R. H. B XLIX 7032: „Warszawsko-Śląskie Towarzystwo Drzewne, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Wszelkie zobowiązania, umowy, weksle, indosy, pełnomocnictwa, prokury, pokwitowania z odbioru pieniędzy, korespondencję zawierającą zobowiązania podpisuje Szmul Morogowski łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Czeki podpisują dwaj którykolwiek zarządcy. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, przekazów pieniężnych za zaliczenia, przesyłek i towarów podpisuje jeden z zarządców, również jeden z zarządców załatwia formalności przewozowe i celne. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jamonttem w Warszawie dnia 8 lutego 1932 r. za nr. 423.

R. H. B L 7112: „Techno-Guma”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Firma obecnie brzmi: „Technoprzemysł”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Likwidatorem mianowany został Samuel Gurewicz z Warszawy, który podpisuje firmę pod jej stemplem z dodatkiem „w likwidacji”. Zmiana brzmienia firmy nastąpiła na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Tyborowskim w Warszawie dnia 12 czerwca 1931 r. za nr. 2331 na mocy zaś aktu zeznanego przed tymże notariuszem dnia 31 sierpnia 1932 r. za nr. 2385 spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B LI 7254: „Towarzystwo Handlowe Orient Tea Co, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Otwarto Oddziały we Lwowie przy ul. Romanowicza 10 i Wilnie przy ul. Słowackiego 19.

R. H. B LI 7329: „Składnica Papieru i Materiałów Piśmiennych Władysławy Tomaszewskiej i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Baranieckim w Warszawie dnia 19 września 1932 r. za nr. 2546 całe przedsiębiorstwo z aktywami i pasywami przeszło na wyłączną własność Adama Kuźnickiego. Na mocy zaś aktu zezna-

nego przed p. o. notariusza Zaorskim w Warszawie dnia 20 września 1932 r. za nr. 1532 w celu dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa zawarta została spółka pod firmą: „Składnica Papieru i Materiałów Piśmiennych K. Orzechowska i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”.

R. H. B LI 7333: „A. Nowakowski, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Zarządcą obecnie jest Wojciech Nowakowski z Warszawy. Zarządcą zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 17 czerwca 1932 r. za nr. 2647.

R. H. B LI 7360: „A. Rolland i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Karmelickiej 23.

R. H. B LI 7368: „Dom Handlowy Herman Meyer Spółka Akcyjna” w Warszawie. Prokura Adalberto Utermarka i Nikodema Brabandera ustala. Romanowi Troszczyńskiemu z Katowic udzielono samodzielnej prokury dla Oddziału w Katowicach.

R. H. B LI 7382: „Mikado”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Zarządcą Bertold Wilderman z Warszawy zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 7 września 1932 r. za nr. 3681.

R. H. B LII 7425: „Pierwsza Janowska Fabryka Kafli, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Śniadeckich 6 m. 9.

R. H. B LII 7440: „Chemja”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Marszałkowskiej 136 m. 14.

R. H. B LII 7453: „Zakłady Mechaniczne „Ursus”, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Teatralnej 34/36.

R. H. B LII 7509: „Hydrotechnika, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Bielańskiej 9.

R. H. B LIII 7523: „Powszechne Towarzystwo Agenturowo-Handlowe „Solidarja”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Zarządcą Isak Brender z Warszawy, zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Wpisano na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 18 sierpnia 1932 r. za nr. rep. 2898.

R. H. B LIII 7544: „Krajowy Przemysł Żelazny, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Czesław Wierciński, kuratorem zaś adwokat Józef Kliński z Warszawy, który obecnie jest syndykiem tymczasowym. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 2 września 1932 r. firmom: Krajowy Przemysł Żelazny” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” i „Fabryka Budowy Mostów na Pelcowiznie, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”, oraz Karolinie Zbikowskiej, ogłoszona została upadłość a majątek firm upadłych, oraz Karoliny Zbikowskiej oddany został pod dozór zarządu masy upadłości Romana Zbikowskiego.

R. H. B LIII 7566: „Dom Tekstylny „Toga”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 6 lipca 1932 r. za nr. 2891, spółka została rozwiązana i przedsiębiorstwo zlikwidowane.

R. H. B LIII 7655: „Towarzystwo Handlowe Zjednoczonych Eksporterów Cieląt Bitych i Mięsa „Vecal“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Chmielnej 57. Na likwidatora wybrany został Dawid Leibaum z Warszawy, który podpisuje firmę spółki pod jej stemplem z dodatkiem „w likwidacji”. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 3 września 1932 r. za nr. 3631 spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B LIII 7661 „Synthesa” Zakłady Chemiczne Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 54 000, podzielony na 48 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Podwyższenie kapitału zakładowego o zł. 27 000 czyli łącznie do sumy zł. 54 000 nastąpiło na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Tyborowskim w Warszawie dnia 10 czerwca 1932 r. za nr. 1703.

R. H. B LIII 7676: „Towarzystwo dla Eksportu i Importu „Bestan”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Stanisław Brzostowski przestał być zarządcą.

R. H. B LIV 7758: „Hermetic”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Dr. Mieczysław-Maksymilian Stamiński przestał być zarządcą. Na zarządcę wybrana została Józefina Waldmüller z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 27 czerwca 1932 r. za nr. 2312.

R. H. B LIV 7774: „M. Wender, Sprzedaż Obuwia Gumowego, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Nalewki 31.

R. H. B LIV 7777: „Cezet”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Mojsze Berlewi przestał być zarządcą. Na zarządcę wybrany został Joel Grynszpan z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 12 sierpnia 1932 r. za nr. 3350.

R. H. B LIV 7791: „Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe „Wisa”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Zarządcami obecnie są: Waclaw Sadowski, Wiesław Krakowiecki, obaj z Warszawy. Weksle, czeki, żyra, pełnomocnictwa prokury, akty notarialne i hipoteczne oraz wszelkie zobowiązania podpisują dwaj zarządcy łącznie, lub jeden zarządca łącznie z prokurentem. Prokura Konstantego Wieczorka ustala. Janowi Grabińskiemu z Warszawy udzielono łącznej prokury. Wpisano na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 2 maja 1932 r. za nr. 1830 i w dniu 27 sierpnia 1932 r. za nr. 3236.

R. H. B LIV 7802: „Wytwórnia Szydłów Artystycznych i Laboratorium Neonowe „Feb”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Zygmunt Nowacki z Warszawy jako jedyny zarządca zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jasińskim dnia 15 września 1932 r. za nr. 1705.

R. H. B LV 7848: „Towarzystwo Dentystyczne Atlantic Dental Company, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Czackiego 16. Weksle własne i kaucyjne, dokumenty zastawów, prokury, bilanse, akty zbycia lub nabycia majątku nieruchomości spółki oraz akty i umowy przystępowania i występowania jako współników innych firm podpisują obaj zarządcy łącznie. Żyra na wekslach, pełnomocnictwa zwykle, pocztowe, kolejowe, pokwitowania z odbioru pieniędzy, wszelkiej korespondencji i towarów, oraz wszelkie wogóle dokumenty, oprócz wyżej wymienionych, może podpisywać każdy z zarządców, względnie prokurentów samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Tyborowskim w Warszawie dnia 5 stycznia 1932 r. za nr. 52.

R. H. B LV 7860: „Fabryka Pudelek i Kartonaży T. Olejnickowski i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Firma obecnie brzmi: „Fabryka Pudelek i Kartonaży „Pudelko”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Obecnie jedynym zarządcą jest Zdzisław Korwin-Kossakowski z Warszawy, który zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Borkowskim w Warszawie dnia 19 września 1932 r. za nr. 992.

R. H. B LV 7884: „Zakłady Przemysłowe „Piudy” Wislocki Ilowiecki, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Firma obecnie brzmi: „Zakłady Przemysłowe „Piudy”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Jan-Witold Wislocki z Milanówka, zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Romanem w Warszawie dnia 9 maja 1932 r. za nr. 713.

R. H. B LV 7917: „Fabryczne Składy Papieru „Pniowiec”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Otwarto Oddział w Poznaniu. Wpis powyższy w dniu 19 września 1932 r. uzupełniony został dopełnieniem: Udzielono prokury dla Oddziału w Poznaniu: Symforjanowi Melińskiemu, Maurycemu Rozenbergowi i Janowi Kwiatkowskiemu, wszystkim z Poznania z prawem podpisywania przez każdego z nich łącznie z drugim prokurentem.

R. H. B LV 7962: „Pierwsza Spółka Mechaników Samochodowych, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Kapitał zakładowy wynosi obecnie zł. 20 000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami obecnie są: Wiktorjan Olechowski z Ząbek, Dyonizy-Bohdan Rykaczewski z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jamonttem w Warszawie dnia 30 kwietnia 1932 r. za nr. 1021.

R. H. B LVI 8071: „Towarzystwo Przemysłowo-Leśne „Wuber”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Na zarządcę wybrany został Oskar Berezowski-Zeleźniak z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Akty notarialne i hipoteczne, umowy, weksle, czeki, indosy, kwity, prokury, pełnomocnictwa i wszelkiego rodzaju zobowiązania podpisuje Oskar Berezowski-Zeleźniak łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Korespondencję niezawierającą zobowiązań podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 12 września 1932 r. za nr. 3165.

R. H. B LVII 8171: „Fabryka Wyrobów Metalowych „Sztancmet”, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się przy ul. Dobrej 58.

R. H. B LVII 8227: „Warszawska Fabryka Listew na Ramy Zdzisław Pruski i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Wszelkie zobowiązania, umowy, weksle, żyra, czeki, pełnomocnictwa, prokury, akty notarialne i hipoteczne podpisują: Zdzisław Pruski i Władysław Szlagowski łącznie lub też jeden z nich łącznie z Bolesławem Kotulskim lub z Waclawem Kamińskim. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru należności, towarów, przesyłek, przekazów i korespondencji polecanej i wartościowej podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed p. o. notariusza Zaorskim w Warszawie dnia 2 września 1932 r. za nr. 1399.

R. H. B VI 850: „Cegielnia Rościszewo, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Zarządca Szmul Zanjewel Mędrzycki zmarł. Na jego miejsce na zarządcę wybrana została Dwojra Mędrzycka z Warszawy, z takimi uprawnieniami jakie przysługiwały zmarłemu. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia współników z dnia 16 sierpnia 1932 r.

R. H. B XXIV 4174: „Towarzystwo Akcyjne Wydawnicze Świat” w Warszawie. Komisję Likwidacyjną stanowią: Waclaw

Gliński, Witold Giełżyński, Stanisław Krzywoszewski, wszyscy z Warszawy. Firmę spółki pod jej stemplem z dodatkiem „w likwidacji” podpisują dwaj członkowie Komisji Likwidacyjnej łącznie. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 9 sierpnia 1932 r. zaprotokołowanej przez notariusza Nowickiego w Warszawie nr. rep. 1236, spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B XXV 4380: „Fabryka Cukrów i Czekolady „Alfa”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się przy ul. Zygmuntowskiej 8.

R. H. B XXV 4361: „Wilkinson, Orzech i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. B XXVI 4444 (B XL 5991): „Towarzystwo Przedsiębiorstw Górniczych „Tepege”, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Szpitalnej 12 m. 25. Na Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszów w dniu 29 maja 1932 r. Zarząd ukonstytuował się w następującym składzie: inż. Marjan Szydłowski, Waław Przeorski, obaj z Warszawy, dr. Tadeusz Górski, inż. Jan Naturski obaj z Krakowa.

R. H. B XXVII 4487: „Restauracja „Pod Sokołem”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Kurmanem w Warszawie dnia 2 czerwca 1932 r. za nr. 667, spółka została rozwiązana, przedsiębiorstwo zaś przeszło na wyłączną własność Ignacego Walentowicza, który nadal prowadzi takowe jednoosobowo pod firmą „Kawiarnia Gastronomiczna „Pod Sokołem” Ignacy Walentowicz.

R. H. B XXVII 4586: „Kąpiele Nowoczesne „Łaźnia i Wanny”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 10 września 1932 r. spółka została rozwiązana, przedsiębiorstwo zlikwidowane.

R. H. B XXVIII 4607: „Hurtownia Firanek, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Sto-Jerskiej 10. Likwidatorami są: Antoni Zubrewicz, Emil Behring, obaj z Warszawy. Likwidatorowie zastępują spółkę wobec władz i osób każdy samodzielnie. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Kurmanem w Warszawie dnia 23 grudnia 1931 r. za nr. 1681, spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B XXVIII 4604: „Megohm”, Zakłady Radjotechniczne, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Zygmunt Bałbaszewski przestał być zarządcą.

R. H. B XXX 4804: „Dom Handlowy Daniel Kraushar, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Akcje są na okaziciela. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelką korespondencję w imieniu spółki podpisuje jeden członek zarządu. Umowy, zarówno prywatne jak i notarialne, wnioski hipoteczne, weksle, czeki, pełnomocnictwa i wogóle wszelkie inne dokumenty podpisują dwaj członkowie zarządu, względnie jeden członek zarządu łącznie z prokurentem, względnie dwaj prokurenci łącznie. Do odbierania z poczty pieniędzy, przesyłek i dokumentów dostateczny jest podpis jednego członka zarządu lub prokurenta. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. 39/28 poz. 383) opublikowane zostało w Nr. 293 Monitora Polskiego z dnia 21 grudnia 1931 r.

R. H. B XXX 4834: „Galicyjska Fabryka Papieru, Spółka Akcyjna przedtem Bracia Fiałkowscy” w Warszawie. Dr. Aleksander Kielski z zarządu wystąpił. Na członka zarządu wybrany został Markus Weiss z Warszawy. Firmę spółki pod jej stemplem podpisuje dwóch członków zarządu łącznie, lub jeden członek zarządu łącznie z prokurentem, lub dwaj prokurenci łącznie. Na mocy

uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów do podpisywania spółki może być upoważniony jeden z członków zarządu. Uchwałą Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 25 sierpnia 1932 r. do samodzielnego podpisywania spółki upoważniony został członek zarządu dr. Hugo Kapper. Arturowi Lauterbachowi z Czańca w Małopolsce i Marcelemu Szpilrajnowi z Warszawy udzielono łącznej prokury. Uchwałą Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 25 sierpnia 1932 r. zaprotokołowaną przez notariusza Siennickiego w Warszawie nr. rep. 2959 zmieniony został par. 4 statutu spółki.

R. H. B XXXI 4930: „Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe „Uranus”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Zarządcami obecnie są: Gustaw-Marjan Wojciechowski, Anna Bierzyńska, oboje z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Weksle, czeki, żyra, umowy, pełnomocnictwa, prokury i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, rachunki, pokwitowania z odbioru wszelkich należności, korespondencji przesyłek towarowych podpisuje jeden zarządca. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Grymińskim w Warszawie dnia 1 lipca 1932 r. za nr. 1425.

R. H. B XXXII 5045: „T. Röhr i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Sekocińskiej 31.

R. H. B XXXII 5075: „Biuro Techniczno-Handlowe „Avia” inż. M. Kościński i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Louis Janoir przestał być zarządcą. Do zarządu wybrani zostali: na zarządcę Włodzimierz Szomański, na zastępcę Waław Kościński obaj z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 18 czerwca 1932 r. za nr. 2164.

R. H. B XXXV 5280: „Florjan Juchnikowski i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Biernackim w Warszawie dnia 7 września 1932 r. za nr. 1477, całe przedsiębiorstwo z aktywami i pasywami przeszło na wyłączną własność Florjana Juchnikowskiego który nadal prowadzi takowe jednoosobowo pod firmą: „Florjan Juchnikowski”.

R. H. B XXXVI 5471: „Polski Bank Przemysłowy, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Dr. Zdzisław Stuszkiewicz i Aleksander Znamięcki przestali być członkami zarządu. Na członka zarządu wybrany został Tadeusz Sułowski z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały Rady Nadzorczej z dnia 25 sierpnia 1932 r.

R. H. B XXXVIII 5644: „Polski Lloyd, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Prokurenci Roman Dobronoki, Stanisław Dudzic i Wolfgang Römer podpisują we dwóch łącznie.

R. H. B XXXVIII 5684: „Energja Elektryczna, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Siedziba Komisji Likwidacyjnej mieści się przy ul. Targowej 59 m. 2 w mieszkaniu Wiktora Küchelbeckera. Komisję Likwidacyjną stanowią: Wiktor Küchelbecker, inż. Ludwik Tołłoczko, Leopold Skulski, wszyscy trzej z Warszawy, inż. Edward Ulman z Łodzi. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 17 września 1932 r. zaprotokołowanej przez notariusza Siennickiego w Warszawie nr. rep. 3241 spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B XXXIX 5828: „Hurtownia Ceramiczna, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Likwidatorem mianowany został Mieczysław Smerling z Warszawy, który podpisuje firmę pod jej stemplem z dodatkiem „w likwidacji”. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jelnickim w Warszawie dnia 31 grudnia 1930 r. za nr. 2367, spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B XXXIX 5830: „Państwowe Zakłady Inżynierji” w Warszawie. Siedziba przedsiębiorstwa mieści się obecnie przy ul. Te-respolskiej 34/36.

R. H. B XI 5873: „Sprzedaż Hurtowo-Komisowa Wyrobów Pań-stwowego Monopolu Spirytusowego, z Koncesji Stanisławy-Zofji Zahorskiej, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warsza-wie. Likwidatorem mianowany został Moszko Ubfał z Warszawy. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 15 lipca 1932 r. spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B XLI 6020: „Bain and Sons, Spółka z ograniczoną odpo-wiedzialnością” w Warszawie. Na zarządców wybrani zostali: Al-berst-Ernest Bain i Alfred Harry Boyce, obaj z Londynu. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 10 czerwca 1932 r.

R. H. B XLI 6061: „Towarzystwo Handlowe „Svea”, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Prokura inż. Benedykta Hausmana ustała.

R. H. B XLI 6083: „Rafinerja Nafty Iwonicz, Spółka z ograni-czoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Szpitalnej 12 m. 25.

R. H. B XLI 6100: „Triola” Wytwórnia Chemiczna, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Prokura Henryka Ossowieckiego ustała.

R. H. B XLII 6235: „Fabryka Mebli Giętych „Rembertowski Przemysł Drzewny”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Rembertowie. Zarządcami obecnie są: Chaim Brandis, Karol-Jan Zipser, obaj z Warszawy. Stefan-Zygmunt Zipser, Tobjusz Fuchs, obaj z Zamościa. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Indosy wekslowe, zobowiązania pieniężne i pełnomocnictwa podpisuje dwóch zarządców łącznie z tem, że jeden z tych podpisów musi być Brandisa lub Fuchsa, weksle pod-pisuje w zasadzie trzech zarządców łącznie, przyczem obecnie aż do odwołania do podpisywania weksli upoważnieni są dwaj za-rządcy łącznie z tem, że jeden z tych podpisów należy być do Brandisa lub Fuchsa. Akty dotyczące obciążenia nieruchomości umowy podpisują wszyscy zarządcy łącznie, rachunki na sprzedany towar, pokwitowania z odbioru należności i korespondencji podpi-suje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stem-plem firmy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 22 marca 1929 r. za nr. 1377.

SZANUJESZ ZDROWIE CZAS
I PIENIĄDZE, PODRÓŻUJĄC,
WYSYLAJĄC
LISTY I TOWARY
SAMOLOTAMI

Informacje i bilety: Tel. 547-60, 808-50
i biura podróży

AMERYKA

JEST NAJWIĘKSZYM
RYNKIEM NA ŚWIECIE

AMERYKAŃSKO-POLSKA

IZBA HANDLOWA

W STANACH ZJEDNOCZONYCH

149 East 67th Street New York City

POŚREDNICZY W NAWIĄZYWANIU
STOSUNKÓW HANDLOWYCH
POMIĘDZY AMERYKĄ A POLSKĄ

KUPCZE I PRZEMYSŁOWCZE POLSKII
po przybyciu do Nowego Yorku
UDAJ SIĘ ZARAZ DO IZBY

ROZMÓWISZ SIĘ TAM PO POLSKU, OTRZYMASZ
WSKAZÓWKI I POMOC BIUROWĄ Z ADARMO!
KORESPONDENCJA W JĘZYKU POLSKIM

W POLSCE

załatwiał swe sprawy przez

Polsko - Amerykańską Izbę Handlową
Warszawa, Nowy Świat 72, tel. 26-62

GOSPODARKA NARODOWA

NIEZALEŻNY DWUTYGODNIK GOSPODARCZY

Drugi rok
wydawnictwa

Redakcja
i Administracja:
Warszawa,
Chmielna 23 m. 5

Prenumerata
kwartalna zł 4.50

Zeszyt
pojedynczy gr 90

Komitet Redakcyjny:
Kazimierz Sokołowski (redaktor),
Aleksander K. Ivánka, Bohdan
Łączkowski, Tadeusz Łychowski
i Józef Poniatowski

Do nabycia w większych
księgarniach i Administracji pisma

OBWIESZCZENIA SPÓŁEK AKCYJNYCH

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Polskie Zakłady Siemens, S. A.”

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

XII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 20 grudnia 1932 r. o godz. 16 w biurze Zarządu w Warszawie przy ul. Foksal 18, z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór Przewodniczącego i Sekretarza. 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, Bilansu oraz Rachunku Zysków i Strat za rok operacyjny 1931/32. 3) Powzięcie uchwały o pokryciu strat. 4) Pokwitowanie Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej z czynności. 5) Wybór członków Rady Nadzorczej, Zarządu i Komisji Rewizyjnej. 6) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej. 7) Upoważnienie Rady Nadzorczej do upoważnienia ze swej strony Zarządu do korzystania w razie potrzeby z kredytów. 8) Wolne wnioski Akcjonariuszów.

Pp. Akcjonariusze, zyczący sobie uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni przynajmniej na 7 dni przed datą Walnego Zgromadzenia złożyć w Zarządzie Spółki swe akcje lub też zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza lub w Banku Handlowym w Warszawie, Powszechnym Banku Kredytowym w Warszawie, lub innej odpowiedniej instytucji kredytowej krajowej; Zentraleuropäische Länderbank w Wiedniu, Wiener Bankverein w Wiedniu; Schweizerische Kreditanstalt w Zurychu; Deutsche Bank u. Diskonto-Gesellschaft w Berlinie — zarówno w centralach, jak i w filjach tychże banków.

W zaświadczeniu należy wymienić ilość oraz numery akcji, jak również stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Nowo-Wilejskiej Fabryki Masy Drzewnej i Papieru, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 18 grudnia 1932 r. o godz. 5 po poł. w lokalu Hotelu Georges w Wilnie przy ul. Mickiewicza nr. 20, odbędzie się

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Zmiany Statutu; a) nadanie § 8 brzmienia następującego: „Dla ważności uchwał Walnego Zgromadzenia a w tem i wyborów członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej wymagana jest większość co najmniej siedemdziesięciu procent oddanych głosów, zaś dla spraw wymienionych w ustępie drugim artykułu 68 Rozporządzenia p. Prezydenta z dnia 22 marca 1928 roku, wymagana jest większość co najmniej $\frac{3}{4}$ oddanych głosów; prowadzenie interesów Spółki należy do Zarządu, złożonego z czterech lub sześciu członków”, b) nadanie § 12 brzmienia następującego: „Komisja Rewizyjna składa się z czterech członków”; 3) Wybory Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 4) Wolne wnioski.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Sp. z ogr. odp.

Bracia Lilpop, Szulc & S-ka, Poznań, ul. św. Marcina 43

zawiadamia, że na Walnym Zebraniu udziałowców w dniu 22/XI uchwalono obniżyć kapitał zakładowy Spółki do sumy zł 250 000.

Wierzycieli spółki wzywa się do zgłaszania swych pretensji w biurze św. Marcina 43 w terminie 30-stodniowym.

II OGŁOSZENIE

WALNE ZEBRANIE AKCJONARIJUSZY
SPÓŁKI AKCYJNEJ

R. BARCIKOWSKI W POZNANIU

odbędzie się dn. 23 grudnia r. b. o godz. 12 w lokalu firmy przy ul. Składowej 13/18. Porządek obrad: 1) Zagajenie; 2) Przedłożenie bilansu i rachunku zysków i strat oraz sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za rok obrachunkowy 1931/32; 3) Zatwierdzenie bilansu, rachunku zysków i strat za rok obrachunkowy 1931/32 oraz udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej. 4) Podział zysków; 5) Uzupełnianie wybór Rady Nadzorczej; 6) Wolne głosy.

Akcjonariusze, chcący w zebraniu wziąć udział winni złożyć akcje względnie kwity bankowe przynajmniej 3 dni przed terminem zebrania w biurze firmy przy ul. Składowej 13/18.

Przes Rady Nadzorczej: (—) J. Czepczyński

II OGŁOSZENIE

ZARZĄD

Polskiego Banku Przemysłowego, S. A.

zwołuje niniejszem

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZÓW

na dz. 20 grudnia 1932 r., które odbędzie się o godz. 11 przed poł., w gmachu Banku w Warszawie, przy ul. Senatorskiej Nr. 42, z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór Przewodniczącego; 2) Zatwierdzenie kooptacji sześciu Członków Rady z ramienia wierzycieli, oraz kooptacji jednego Członka Rady dokonanej w dniu 23 czerwca 1932 r.; 3) Uchwalenie likwidacji Banku z równoczesnym upoważnieniem Zarządu do przeprowadzenia tej likwidacji w charakterze Komitetu likwidacyjnego i ustalenie sposobu likwidacji; 4) Obniżenie marek obecności Członków Rady; 5) Wnioski.

Dla uczestnictwa w Zgromadzeniu należy złożyć na siedm (7) dni przed Zgromadzeniem akcje w Banku lub też świadectwa depozytowe, wydane przez notariusza lub instytucję kredytową, upoważnioną do tego przez Ministerstwo Skarbu.

Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej $\frac{1}{10}$ część kapitału akcyjnego, mogą na 14 dni przed Walnym Zgromadzeniem zgłosić Zarządowi na piśmie wnioski konkretne, dotyczące uzupełnienia porządku dziennego, składając jednocześnie dowód posiadania przepisanej ilości akcji.

II OGŁOSZENIE

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIJUSZÓW

Poznańskiego Banku Ziemiań, S. A. w Poznaniu

odbędzie się dn. 28 grudnia 1932 r. o godz. 12 w poł. w gmachu własnym w Poznaniu, Aleja Marcinkowskiego 13.

Porządek obrad:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Zmiana § 8. ust. 1. zdanie 1. statutu, który brzmi dotychczas jak następuje: „Zarząd składa się z dwóch lub więcej dyrektorów wedle postanowienia Rady Nadzorczej”, a który ma otrzymać następujące brzmienie: „Zarząd składa się z jednego lub więcej dyrektorów wedle postanowienia Rady Nadzorczej”; 3) Wolne wnioski akcjonariuszów. Zwraca się uwagę na możliwość zgłoszenia przez akcjonariuszów dodatkowych spraw na porządek dzienny które zamieszczone będą w ostatnim ogłoszeniu (art. 57 ust. 2 prawa o spółkach akcyjnych).

Poznań, dnia 24. listopada 1932 r.

Zarząd: Zakrzewski, Zalisz

Koło myjskie Koleje Lokalne, S. A.

Zarząd Koło myjskich Kolei Lokalnych S. A. zawiadamia że **XXXIX ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE** odbędzie się we Lwowie dn. 20 grudnia 1932 r., o godz. 12 w lokalu Powszechnego Banku Kredytowego ul. Jagiellońska 5-7, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia; 2) Rozpatrzenie sprawozdania Zarządu z czynności za okres 1931/32 i przedłożenie rachunku eksploatacyjnego za 1931/32 r. oraz sprawozdanie Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków za okres od 1 kwietnia 1931 do 31 marca 1932 i uchwała co do udzielenia absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 3) Zmiany § 42, jako też uzupełnienie § 5 statutu Spółki po mwłsi reskryptu Ministerstwa Komunikacji z dn. 27 maja 1932 r Nr. F. B. VII. 86/9; 4) Ustalenie wysokości wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej; 5) Ustalenie wartości znaczków obecności za wzięcie udziału w posiedzeniach Rady Nadzorczej; 6) Sprawa przeprowadzenia radykalnych oszczędności wzgl. ograniczenie i zastosowanie ruchu do najkonieczniejszych potrzeb; 7) Wnioski, zgłoszone przez PP. Akcjonariuszów — stosownie do art. 54 Rozp. Prez. R. P. o spółkach akcyjnych.

Warunki prawa do głosowania na Walnem Zgromadzeniu określa § 20 statutu Spółki.

Lwów w grudniu 1932.

ZARZĄD

II OGŁOSZENIE

Kolej Żelazna Lwów—Bełzec, S. A.

Zarząd Kolei Żelaznej Lwów — Bełzec S. A. zawiadamia niniejszem PP. Akcjonariuszów Spółki, że

XLII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się we Lwowie, dn. 20 grudnia 1932 r., o godz. 11 w lokalu Powszechnego Banku Kredytowego, ul. Jagiellońska 5-7, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia. 2) Rozpatrzenie sprawozdania Rady Nadzorczej i Zarządu z czynności za 1931 r., oraz sprawozdanie Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków za 1931 r. i udzielenie absolutorjum Radzie Nadzorczej i Zarządowi; 3) Powzięcie uchwały o rozdziale zysku względnie pokryciu strat. 4) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej; 5) Ustalenie wysokości znaczków obecności dla członków Rady Nadzorczej. 6) Oznaczenie pisma codziennego dla obowiązkowych ogłoszeń Spółki; 7) Omówienie sprawy planu amortyzacyjnego kapitału akcyjnego. 8) Wnioski zgłoszone przez PP. Akcjonariuszów — stosownie do art. 54 Rozp. Prez. R. P. o Spółkach akcyjnych.

Warunki prawa do głosowania na Walnem Zgromadzeniu określa § 19 statutu Spółki.

Lwów w grudniu 1932.

ZARZĄD

II OGŁOSZENIE

Fabryki Wyrobów Ceramicznych Krotoszyn i Przysieka

Zarząd w Poznaniu, Plac Wolności Nr. 9

niniejszem zawiadamia swych Akcjonariuszów, że **NADZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE TOWARZYSTWA** odbędzie się dn. 21 grudnia r. b. o godz. 16 w biurze Zarządu w Poznaniu, Plac Wolności 9.

Porządek obrad: 1) Sprawozdanie f-y „Powiernik” z rewizji ksiąg; 2) Wybór członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących; 3) Wolne wnioski.

Udział w Walnem Zebraniu mają wszyscy Akcjonariusze, którzy złożą swe akcje najpóźniej do dnia 20 grudnia r. b. w jakimkolwiek banku i wykażą się odpowiednim poświadczeniem na Zebraniu.

W razie niedojścia do skutku w oznaczonym terminie zapowiedzianego zebrania, następne odbędzie się w pół godziny później, t. j. o godz. 16-tej i pół i będzie prawomocne bez względu na ilość akcjonariuszów.

Prezes Rady Nadzorczej: (—) Jan hr. Żółtowski

Zarząd: (—) M. Czubek, (—) J. hr. Lubieniecki

Zarząd Spółki Akcyjnej

Concordia, Drukarnia i Wydawnictwo w Poznaniu

zawiadamia niniejszem PP. Akcjonariuszów, że w dn. 21 grudnia 1932 r. przed poł. o godz. 11.15. odbędzie się w naszym gmachu w Poznaniu przy ul. Zwierzynieckiej nr. 6

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Porządek dzienny:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za ubiegły rok sprawozdawczy 1931/32. 2) Uchwała co do pokrycia strat. 3) Udzielenie absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej. 4) Wybory do Rady Nadzorczej. 5) Podwyższenie kapitału zakładowego oraz zmiana statutu.

Kapitał zakładowy ma być podwyższony o sumę zł 125 000 00 przez wydanie 250 sztuk nowych akcji imiennych po nom. zł 500 00, każda po cenie zł 600 00 bez uprawnień szczególnych i z prawem dotychczasowych akcjonariuszów do poboru Zarząd ustali termin otwarcia i zamknięcia subskrypcji.

Zmiana statutu: Pierwsze zdanie § 4 dotychczas brzmi: „Kapitał zakładowy wynosi zł 425 000 00, podzielonych na 850 akcji, zaopatrzonych w bieżące numery od 1 do 850, z nominalną wartością zł 500 00 każda”.

Zdanie to ma być zmienione jak następuje: „Kapitał zakładowy wynosi zł 550 000 00 podzielonych na 1 100 akcji, zaopatrzonych w bieżące numery od 1 do 1100, z nominalną wartością zł 500 00 każda”.

Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej 1/10 część kapitału akcyjnego, mają prawo zgłosić piśmiennie do Zarządu dodatkowe sprawy na porządek dzienny nie później jak na czternaście dni przed terminem Walnego Zgromadzenia, przy jednoczesnym podaniu konkretnych wniosków.

Poznań, dnia 24 listopada 1932 r.

Zarząd:

Naumann, Kirchhoff, Scholz

I OGŁOSZENIE

Zarząd

Towarzystwa Handlowego „Żelazo”, S. A. w Pabjanicach

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW odbędzie się w dn. 4 stycznia 1933 r. o godz. 18 w lokalu Banku Ludowego w Pabjanicach.

Porządek dzienny: 1) Wybór przewodniczącego; 2) Odczytanie i zatwierdzenie protokołu ostatniego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów; 3) Zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu, rachunku zysków i strat za 1931/32 r. i pokwitowanie Zarządu z działalności; 4) Zatwierdzenie budżetu wydatków na 1932/33 r.; 5) Wybór 1 członka Zarządu i 5 członków Komisji Rewizyjnej, oraz sprawa wynagrodzenia władz Spółki.

Wnioski mogą być składane zgodnie z art. 54 prawa o spółkach akcyjnych.

ZARZĄD

Towarzystwa Budowy i Eksploatacji Teatrów, S. A.

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że dn. 15 grudnia 1932 r. o godz. 17-iej w gmachu Towarzystwa przy ul. Słowackiego Nr. 2, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW z następującym porządkiem obrad:

1) Wybór przewodniczącego Zebrania; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu, rachunku zysków i strat za rok 1931/32, oraz budżetu na rok 1932/33; 3) Wybory członków Zarządu na miejsce ustępujących i Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze, którzy pragną uczestniczyć w tem zebraniu, winni złożyć swoje akcje najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia, t. j. do dnia 8 grudnia 1932 r. do depozytu Zarządu w gmachu Teatru Polskiego, ul. Słowackiego Nr. 2 codziennie od godz. 13-iej do 14-iej.

I OGŁOSZENIE

Zarząd T-wa Zakładów Żyrardowskich, S. A.

zawiadamia niniejszym PP. Akcjonariuszów, że ponieważ do-
roczne Zwyczajne Walne Zgromadzenie zwołane na dzień 30
listopada 1932 r. nie mogło się odbyć z powodu nieukazania
się na czas ogłoszenia w „Polsce Gospodarczej”, zwołuje ni-
niejszym

DOROCZNE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

za okres gospodarczy 1931/32 na dz. 5 stycznia 1933 roku, na
godzinę 5-tą popołudniu w Gmachu Stowarzyszenia Techników
w Warszawie, przy ul. Czackiego 35, z następującym porząd-
kiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór Przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie
sprawozdania Zarządu i bilansu za okres gospodarczy 1931/32;
3) Rozpatrzenie rachunku zysków i strat; 4) Rozpatrzenie spra-
wozdania Rady Nadzorczej; 5) Zatwierdzenie sprawozdania Za-
rządu, bilansu, rachunku zysków i strat sprawozdania Rady
Nadzorczej i udzielenie Zarządowi pokwitowania; 6) Wniosek
w przedmiocie obowiązku składania wyłącznie nowych akcji
T-wa Zakładów Żyrardowskich celem brania udziału w Wal-
nych Zgromadzeniach, poczynając od Zwyczajnego Walnego
Zgromadzenia 1933 r.; 7) Wybór nowych członków Zarządu na
miejsce ustępujących; 8) Wybór członków Rady Nadzorczej
i określenie ich wynagrodzenia; 9) Ewentualne wnioski akcjo-
narjuszy, jeżeli będą złożone Zarządowi T-wa nie później
jak do dnia 21 grudnia 1932 r. zgodnie z § statutu Spółki

PP. Akcjonariusze mają prawo uczestniczenia w Zwyczajnym
Walnym Zgromadzeniu jeżeli, zgodnie z § 39 statutu, najpóź-
niej do dnia 28 grudnia r. b. włącznie do godz. 5-ej popołudniu,
złożą w biurze Zarządu w Warszawie przy ul. Traugutta 8
swoje akcje, względnie zaświadczenia depozytowe lub zasta-
wowe instytucji kredytowych państwowych lub akcyjnych oraz
następujących banków zagranicznych z wymienieniem imienia,
nazwiska i adresu akcjonarjusza, ilości i numerów akcji: Ban-
que de France à Paris et Succursales, Banque Morgan Harges
à Paris, 14 Place Vendôme, Banque Nationale pour le Com-
merce et l'Industrie, Paris, Boulevard des Italiens, Crédit Com-
mercial de France Paris, 21 Boulevard Malesherbes, Société de
Crédit Foncier Colonial et de Banque, Paris, rue d'Antin, Hope
et C-ie, Amsterdam. Zarząd informuje PP. Akcjonariuszów, dla
uniknięcia nieporozumień że zgodnie z prawem akcyjnym
i z §§ 5 i 41 statutu, akcje Towarzystwa Zakładów Żyrardow-
skich mają wartość zł 100 nominalnie każda i każda z nich
daje prawo do jednego głosu. Ponieważ nie wszyscy PP. Akcjo-
narjusze dokonali jeszcze wymiany dawnych akcji rublowych
i markowych T-wa Zakładów Żyrardowskich nominalnej war-
tości zł 20 każda, na nowe akcje stużłotowe, przeto Zarząd
będzie przyjmował jeszcze w tym roku na Zwyczajnym Walnym
Zgromadzeniu oprócz nowych akcji stużłotowych także i daw-
ne akcje, w stosunku pięciu dawnych akcji rublowych lub mar-
kowych na jedną nową stużłotową, czyli w ten sposób jedna
nowa akcja lub pięć dawnych akcji rublowych lub markowych
będzie dawało prawo do jednego głosu na Walnym Zgroma-
dzeniu.

II OGŁOSZENIE

Kolej Lokalna Lwów—Podhajce, S. A.

XIV ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się dn. 20 grudnia 1932 r., o godz. 10 przedpoł. w lo-
kalu Biura Małopolskich Kolei Lokalnych (gmach Dyrekcji
Okręgowej Kolei Państwowych IV p. drzwi 453) we Lwowie,
z następującym porządkiem dziennym:

1) Rozpatrzenie sprawozdania Zarządu z czynności oraz Ra-
dy Nadzorczej o zamknięciu rachunków za okres od 1 kwietnia
1931 do 31 marca 1932 r. i uchwała co do udzielenia absolu-
torjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 2) Przyjęcie do wiado-
mości rozporządzenia Ministerstwa Komunikacji z dnia 24 X
1932 Nr. O. K. I/84 oraz ustawy z dnia 28 I 1932 (Dz. U. R.
P. Nr. 16 poz. 92) o skupie kolei lokalnej i udzielenie dwóm
członkom Zarządu pełnomocnictwa do podpisania deklaracji,
zezwalającej na przeniesienie prawa własności kolei lokalnej
Lwów — Podhajce na Skarb Państwa.

Warunki prawa do głosu na Walnym Zgromadzeniu określa
§ 20 statutu Spółki.

Lwów, dnia 25 listopada 1932.

ZARZĄD

Zarząd Warszawskiej Spółki Akcyjnej Budowy Parowozów

zawiadamia, że od dn. 15 grudnia 1932 r. rozpoczyna wypłatę
dywidendy za rok 1931/32 w wysokości zł 6 000 od akcji war-
tości nominalnej zł 100 00 i zł 150 akcji wartości nominalnej
zł 25 00 za zwrotem kuponu Nr. 12.

Dywidendę wypłacać będą: Kasa Spółki przy ulicy Kolejo-
wej Nr. 57 od godz. 9-ej do 12-ej i od 15-ej do 16-ej; Bank
Dyskontowy Warszawski w Warszawie przy ul. Fredry 8, oraz
jego oddziały i filje: Polski Bank Komercyjny w Warszawie,
Al. Jerozolimska 36, pozatem zagranicą Trust Metallurgique
Belge-Français w Brukseli 168 rue Royale.

Zarząd Sp. Akcyjnej Wielkich Pierów i Zakładów Ostrowieckich

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że uchwalona na
45-tym Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów
Spółki dywidenda za rok 1931/32 w wysokości zł 3 50 (trzy zł
50 gr.) od akcji wypłacana będzie przez następujące instytucje:

1) Bank Handlowy w Warszawie, ul. Traugutta 9 (okienko
Nr. 7) w godzinach od 9 do 13½; 2) Polski Bank Komercyjny,
Al. Jerozolimskie 36 (w godzinach 9 — 15); 3) Trust Metal-
lurgique Belge-Français, Bruksela (168, rue Royale); 4) Ban-
que de Bruxelles, Bruksela (2, rue de la Régence), poczynszy
od dnia 3 grudnia 1932 r. przy złożeniu kuponu Nr. 7 od akcji
złotowych.

Zarząd Syndykatu Rolniczego w Hrubieszowie, S. A.

zawiadamia, że

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE SPÓŁKI AKCYJNEJ

odbędzie się dn. 4 stycznia 1933 r. t. j. w środę o godz. 10
przed poł. w Hrubieszowie, w domu własnym, przy ul. 3 Maja
Nr. 10.

Porządek dzienny: 1) Wybór Przewodniczącego zebrania;
2) Sprawozdanie Zarządu za rok bieżący; 3) Sprawa zabezpie-
czenia gwarantów; 4) Wnioski akcjonariuszy zgłoszone w ter-
minie ustawowym.

Właściciele akcji bezimiennych winni na dni 7 przed termi-
nem Walnego Zgromadzenia, złożyć w biurze Zarządu. Zamiast
akcji, mogą być złożone świadectwa depozytowe lub zastawo-
we polskich instytucji kredytowych, rządowych lub prywat-
nych

Akcjonariusze, którzy akcje bezimiennych nie odebrali, winni
na dni siedem przed terminem Walnego Zgromadzenia zawi-
adomić biuro Rady Nadzorczej, że wezmą udział w Zgroma-
dzeniu.

II OGŁOSZENIE

NADZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE AKCJONARJUSZÓW

S. A. Lubońska Fabryka Drożdży dawniej G. Sinner

w Luboni, pow. Poznański

odbędzie się w dn. 15 grudnia 1932 r. o godz. 17½ na sali po-
siedzeń Banku Kwilecki, Potocki i S-ka w Poznaniu, Aleje
Marcinkowskiego 11.

Porządek obrad:

1) Powzięcie uchwały o obniżeniu kapitału akcyjnego
z 4 000 000 zł na 3 768 600 zł przez unieważnienie 2 314
sztuk akcji na okaziciela na nominalną kwotę zł. 231 400.
Wynikający zysk rozliczy się na koncie papierów warto-
ściowych.

2) Zmiana § 3 statutu Spółki (wysokość kapitału akcyjnego).

3) Wolne wnioski
PP. Akcjonariuszy, którzy zamierzają wnieść dodatkowe
sprawy na porządek dzienny, prosi Zarząd o zgłoszenie wnio-
sków piśmiennych na ręce Zarządu i udowodnienie ilości po-
śladanych akcji najpóźniej do dnia 1 grudnia 1932 r.

W Nadzwyczajnym Walnym Zebraniu uczestniczyć mogą
wszyscy akcjonariusze, którzy złożą swe akcje w Zarządzie
Spółki, w Banku Kwilecki, Potocki i S-ka w Poznaniu, w Ban-
ku Cukrownictwa w Poznaniu lub oddziałach tych Banków,
najpóźniej do dnia 8 grudnia 1932 r. i przedłożą dowód na zde-
ponowanie akcji.

Lubon, dnia 17 listopada 1932 r.

Zarząd: (—) Dr. Wellmer

Zarząd Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie „VITA i KRAKOWSKIE“, S. A.

podaje do wiadomości, że

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się dn. 28 grudnia 1932 roku, o godz. 11 rano, w lokalu Towarzystwa, przy ul. Jasnej Nr. 6 z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie Zebrania i wybór przewodniczącego; 2) Zatwierdzenie sprawozdania, bilansu, rachunku strat i zysków za rok 1931 oraz budżetu na 1932 rok; 3) Zatwierdzenie bilansu otwarcia na dzień 1 stycznia 1932 roku; 4) Wybór uzupełniający członka Rady Nadzorczej; 5) Ustalenie wysokości wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej i Zarządu; 6) Wolne wnioski.

Stosownie do art. 54 Prawa o Spółkach Akcyjnych akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej jedną dziesiątą część kapitału akcyjnego, mają prawo żądać umieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym Walnego Zgromadzenia. Żądanie pomieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym powinno być zgłoszone nie później, jak na czternaście dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Właściciele akcji, chcący korzystać z prawa uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu winni przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć je w Towarzystwie i nie odbierać przed zakończeniem tegoż. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej. W zaświadczeniu należy wymieniać liczbę akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Akwawit“ Rektyfikacje Spirytusu w Poznaniu

zaprasza PP. Akcjonariuszów Spółki, na

XII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

które odbędzie się dn. 17 grudnia 1932 r., o godz. 13 w sali posiedzeń w gmachu Spółki w Poznaniu przy ul. Cieszkowskiej 5, z następującym porządkiem obrad:

1) Otwarcie i wybór przewodniczącego Walnego Zgromadzenia; 2) Sprawozdanie Zarządu z działalności Spółki i przedłożenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok obrotowy 1931/32; 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej; 4) Powzięcie uchwał w sprawie bilansu oraz rachunku strat i zysków; 5) Udzielenie absolutorium władzom Spółki; 6) Wybór członków Rady Nadzorczej w miejsce członków ustępujących; 7) Uchwała co do odstąpienia gminom miast Poznania i Krotoszyńska kawałków gruntu na cele regulacji ulic.

PP. Akcjonariusze, zamierzający uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni najpóźniej na siedem dni przed odbyciem Walnego Zgromadzenia, a więc do dn. 9 grudnia 1932 r. włączyć złożyć w Zarządzie Spółki albo posiadane przez nich akcje albo zaświadczenie, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza lub w następujących bankach: Bank Gospodarstwa Krajowego w Warszawie, Bank Dyskontowy Warszawski w Warszawie, Bank Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, Bank Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego w Poznaniu, Bank Cukrownictwa w Poznaniu, Bank Kwilecki, Potocki i S-ka, w Poznaniu i Poznański Bank Ziemi w Poznaniu. Zaświadczenia te winny zawierać liczby porządkowe akcji i stwierdzenie, że akcje te nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Poznań, dn. 26 grudnia 1932 r.

„Akwawit“ Rektyfikacje Spirytusu, S. A.

Zarząd: (—) Dr. Michał Skorny

Goleszowska Fabryka Portland-Cementu, S. A.

zwołuje na środę, dn. 21 grudnia 1932 r., o godz. 10 przedp.

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

do sali posiedzeń Spółki Akcyjnej Fabryki Portland-Cementu „Szcakowa“, Bielsko, Krasieńskiego 32, z następującym porządkiem dziennym:

1) Powzięcie uchwały w sprawie wniosku, ażeby na wypadek przeprowadzenia uchwalonego przez 33 Zwyczajne Walne Zgromadzenie obniżenia kapitału akcyjnego z 3 000 000 złotych do 300 000 złotych, wydane zostały dotkniętym przez tą obniżkę kapitału akcyjnego akcjonariuszom bonusy, przynajmniej ich właścicielom prawo na 75% nadwyżki bilansowej ponad 6%-ową dywidendę (t. j. ponad 2%-ową superdywidendę w myśl § 18 pkt. d. statutow), a które to bonusy ogółem za zł 1 500 000 każdej chwili zrealizowane być mogą; 2) Upoważnienie Rady Zawiadowczej do ustalenia we własnym zakresie czasu i sposobu przeprowadzenia oraz bliższych szczegółów prawnych wydania bonusów; 3) Upoważnienie Rady Zawiadowczej do przeprowadzenia we własnym zakresie wszelkich zmian statutu, które okażą się niezbędne w związku z uchwałą w sprawie bonusów; 4) Wybór członka Rady Zawiadowczej.

Rada Zawiadowcza

Każde 10 akcji daje prawo jednego głosu. Akcjonariusze, posiadający mniej jak 10 akcji, mogą wybrać z pośród siebie wspólnego pełnomocnika. Uprawniające do głosowania akcje muszą być najpóźniej na 4 dni przed Walnym Zgromadzeniem złożone w kasie Spółki w Goleszowie, w Śląskim Zakładzie Kredytowym w Bielsku, w Banku Dyskontowym Warszawskim w Warszawie, albo w Austriackim Zakładzie Kredytowym dla Handlu i Przemysłu w Wiedniu.

I OGŁOSZENIE

Zaproszenie do subskrypcji

Zarząd firmy „Bracia Robylańscy“, Spółka Akcyjna dla Przemysłu i Handlu Wyrobami Stalowymi

zgodnie z uchwałą swą z dn. 19 listopada 1932 r. podaje do wiadomości: że Walne Zgromadzenie akcjonariuszów Spółki z dn. 30 kwietnia 1932 r. uchwalilo powiększyć kapitał akcyjny Spółki o sumę zł 250 000, t. j. do wysokości zł 1 250 000 drogą nowej emisji 250 sztuk nowych akcji na okaziciela, nominalnej wartości zł 1 000 każda, na następujących warunkach: a) pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom akcji emisji poprzedniej (pierwszej), w stosunku 1 akcji nowej na 4 akcje pierwszej emisji, b) cenę emisyjną akcji nowej emisji określa się na zł 1 250, c) powiększenie kapitału akcyjnego winno być uskutecznione zgodnie z art. 114, 118, 119 i 121 prawa o spółkach akcyjnych

Wobec tego Zarząd Spółki wzywa niniejszym akcjonariuszów do wykonania przysługującego im prawa poboru nowych akcji.

Akcjonariusze, którzy w powyższym terminie warunków tych nie wykonają, tracą prawo poboru w stosunku do posiadanych akcji, a zakupem nierozebranych Zarząd Spółki postąpi zgodnie z art. 119 prawa o Spółkach Akcyjnych. O ile do 3 miesięcy od dnia zamknięcia subskrypcji nowa emisja nie będzie zgłoszona do zarejestrowania — subskrybenci przestają być związani zapisem.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Dom Mód Bogusław Herse, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że dn. 17 grudnia 1932 r., o godz. 7 wiecz., w lokalu Spółki, przy ul. Marszałkowskiej Nr. 150 w Warszawie, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania i bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931/32 r.; 2) Budżet na 1932/33 r.; 3) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 4) Określenie wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 5) Upoważnienie Zarządu do nabywania, sprzedawania i hipotecznego obciążania nieruchomości, oraz do zaciągania pożyczek; 6) Wnioski Akcjonariuszów.

II OGŁOSZENIE

ZARZĄD

Tow. Akc. Fabryk Ołówków „ST. MAJEWSKI“

S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 21 grudnia 1932 r., we środę o godz. 17 (5 po poł.), w Warszawie, przy ul. Wspólnej Nr. 10 m. 5, odbędzie się

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego Zgromadzenia; 2) Powzięcie uchwały w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego z kwoty zł 2 100 000 do kwoty zł 2 700 000 drogą nowej emisji akcji na sumę nominalną zł 600 000, podzieloną na 1 000 akcji na okaziciela po zł 600 każda akcja; nowa emisja ma być wykonana i pokryta w sposób następujący: a) 350 akcji nowej emisji będzie pokryte przez przeniesienie z funduszu rezerwowego Spółki do kapitału zakładowego zł 210 000 i te 350 akcji mają być wydane bezpłatnie posiadaczom dotychczasowych 3500 akcji w stosunku jednej akcji nowej emisji na dziesięć akcji dotychczas posiadanych; b) 200 akcji mają być wypuszczone po cenie emisyjnej, odpowiadającej cenie nominalnej, czyli po zł 600 za akcję, z prawem poboru dla posiadaczy dotychczasowych 3500 akcji w stosunku dwóch akcji nowej emisji na każde trzydzieści pięć posiadanych akcji, i wreszcie — c) 450 akcji nowej emisji mają być wydane wzajemnie na wkłady niepieniężne po cenie emisyjnej zł 600 za akcję z wyłączeniem od prawa poboru tych akcji dotychczasowych akcjonariuszów; 3) Ustalenie terminu, od którego akcje nowej emisji mają uczestniczyć w zyskach Spółki; 4) Zmiana § 4 Statutu, który zamiast dotychczasowego otrzymuje brzmienie następujące: „§ 4. — Kapitał Zakładowy Spółki wynosi zł 2 700 000 (dwa miliony siedemset tysięcy złotych) i jest podzielony na 4 500 (cztery tysiące pięćset) pełnoopłaconych akcji na okaziciela wartości nominalnej po zł 600 (sześćset złotych) każda”; 5) Wnioski Akcjonariuszów.

Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje albo kwity depozytowe najpóźniej do dn. 13 grudnia r. b., w biurze Zarządu Spółki w Pruszkowie pod Warszawą w godz. 9 — 13 z wyjątkiem niedziel i świąt.

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Zjednoczone Fabryki Cykorii Ferd. Bohm & Co. i Gleba“

w Włocławku, S. A.

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że, stosownie do § 19 Statutu tejże Spółki, zwołuje

ZWYCZAJNE ZGROMADZENIE WALNE AKCJONARJUSZÓW które odbędzie się w dn. 18 stycznia 1933 roku, o godz. 14, w biurze fabrycznym w Włocławku, przy ul. Toruńskiej Nr. 2-b, z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie obrad i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu za rok operacyjny 1931/32, oraz odczytanie protokołu Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie sprawozdania i bilansu Spółki za r. 1931/32 i udzielenie pokwitowania Zarządowi; 4) Wybory nowych członków Zarządu na miejsce ustępujących (§ 39 Statutu Spółki) i wybory członków Komisji Rewizyjnej; 5) Określenie funkcji poszczególnych członków Zarządu, oraz ustalenie wynagrodzenia tychże, jak również wynagrodzenia członków Komisji Rewizyjnej; 6) Uchwalenie budżetu i planu działalności Spółki na rok 1932/33; 7) Upoważnienie Zarządu do kupna, obciążania i sprzedaży majątku nieruchomego Spółki, oraz do wykreslania zabezpieczonych hipotecznie na rzecz Spółki kaucji i sum; 8) Wnioski PP. Akcjonariuszów, zgłoszone w terminie, Statutem Spółki przewidzianym (§ 21 Statutu Spółki).

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w biurze Spółki w Włocławku, przy ul. Toruńskiej Nr. 2-b, swoje akcje, bądź też kwity depozytowe lub zastawowe Polskich Instytucji Kredytowych, Państwowych lub Akcyjnych, na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem, t. j. do 10 stycznia 1933 roku.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

ZAKŁADY CHEMICZNE GRODZISK

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 21 grudnia r. b. o godz. 18 w lokalu Zarządu Spółki w Warszawie, ul. Chmielna 10, odbędzie się

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Rady Nadzorczej w związku z uchwałami zapadłymi na Walnym Zgromadzeniu w dniu 8.VIII 1932 r.; 3) Sprawozdanie Zarządu w przedmiocie pertraktacji z wierzycielami oraz wniosek co do dalszych losów Spółki; 4) Zmiana § § 12, 13, 16 i 17 statutu Spółki.

Dotychczasowe brzmienie § 12. — Zarząd S-ki składa się z Prezesa Zarządu i co najmniej dwu członków, mianowanych przez Radę Nadzorczą z pośród akcjonariuszów lub z poza ich grona na przeciąg 3 lat administracyjnych.

Projektowana zmiana § 12. — Zarząd Spółki składa się z jednego lub większej ilości członków mianowanych przez Prezesa Rady Nadzorczej z pośród akcjonariuszów lub z poza ich grona.

Dotychczasowe brzmienie § 13. — Członkowie Zarządu mogą otrzymywać za swą pracę oprócz tantiemy od czystego zysku i stałe wynagrodzenie. Warunki umowy z członkami Zarządu ustala Rada Nadzorcza.

Projektowana zmiana § 13. — Członkowie Zarządu mogą otrzymywać za swą pracę oprócz tantiemy od czystego zysku i stałe wynagrodzenie. Warunki umowy z członkami Zarządu ustala Prezes Rady Nadzorczej Spółki.

Dotychczasowe brzmienie § 16. — Do bezpośredniego Zarządzania interesami S-ki Zarząd łącznie z Radą Nadzorczą może mianować z grona członków Zarządu lub z poza niego, dyrektora zarządzającego. Dyrektor zarządzający z poza łona Zarządu bierze udział w posiedzeniach Zarządu z głosem doradczym: wynagrodzenie jego określa Rada Nadzorcza.

Projektowana zmiana § 16. — Do bezpośredniego zarządzania interesami S-ki Zarząd łącznie z Prezesem Rady Nadzorczej może mianować z grona członków Zarządu, lub z poza nich, dyrektora zarządzającego. Dyrektor zarządzający z poza łona Zarządu bierze udział w posiedzeniach Zarządu z głosem doradczym. Wynagrodzenie jego określa Prezes Rady.

Dotychczasowe brzmienie § 17. — Radę Nadzorczą wybiera Walne Zgromadzenie. Rada Nadzorcza składa się co najmniej z 7 członków nie piastujących żadnego urzędu w S-ce i wybiera z pośród swego grona Prezesa, jednego lub dwóch wiceprezesów i sekretarza. Kadencja Rady trwa 3 lata. Członkowie Rady Nadzorczej otrzymują wynagrodzenie określone przez Walne Zebranie.

Projektowana zmiana § 17. — Radę Nadzorczą wybiera Walne Zgromadzenie. Rada składa się przynajmniej z 7 członków nie piastujących żadnego urzędu w S-ce i wybiera z pośród swego grona Prezesa, jednego lub dwóch wiceprezesów i sekretarza. Członkowie Rady mogą być wybrani najwyżej na 3 lata. Członkowie Rady otrzymują wynagrodzenie określone przez Walne Zgromadzenie

5) Uzupełniające wybory do Rady Nadzorczej; 6) Wnioski Akcjonariuszów.

Właściciele akcji na okaziciela korzystają z prawa głosu na Zgromadzeniu, o ile co najmniej na 7 dni przed Zgromadzeniem złożą Zarządowi swoje akcje, zaś akcje imienne dają prawo głosu, o ile w tymże siedmiodniowym terminie zapisane były w księgach Spółki. Zamiast samych akcji mogą być złożone świadectwa zastawowe lub depozytowe polskich instytucji kredytowych, rządowych, lub prywatnych, działających na mocy statutów przez Rząd zatwierdzonych.

KOMISJA LIKWIDACYJNA

Tow. Drogi Żelaznej Fabryczno-Kłodzkiej, Warszawa, Królewska 35

zawiadamia że Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów z 30 września 1932 r.

uchwaliło otwarcie likwidacji

z dniem 1 grudnia 1932 r. i wzywa wierzycieli nie podlegających działaniu art. 4 ustawy z 18 marca 1931 r. („Dziennik Ustaw Rzplitej Polskiej” Nr. 39 poz. 313) do zgłoszenia pretensyj w ciągu roku od ostatniego ogłoszenia.

„Zjednoczone Wytwornie Artykułów Elektrotechnicznych i Wyrobów Metalowych, Spółka Akc.“ dawniej „Elektra“ i „N. Gruszkiewicz“ w Warszawie, przy ul. Nowolipie 28

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że z powodu braku przepisano statutu quorum Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów, które się odbyło w dniu 5 grudnia r. 1932 nie mogło powziąć uchwały co do punktu 6 porządku dziennego, dotyczącego zatwierdzenia nowego Statutu Spółki, skutkiem czego Zarząd, w myśl § 27 Statutu Spółki zwołuje

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

na dz. 29 grudnia 1932 r. na godzinę 11 rano, w kancelarii Notariusza Siennickiego w Warszawie, ul. Kapucyńska Nr. 6, z porządkiem dziennym obejmującym:

1) Wybór Przewodniczącego; 2) Zatwierdzenie nowego Statutu Spółki, uzgodnionego z prawem o Spółkach Akcyjnych i w związku z tem uchylene dotychczas obowiązującego Statutu Spółki. Brzmienie nowego Statutu projektowane jest jak następuje: Statut Spółki Akcyjnej pod firmą: „Zjednoczone Wytwornie Artykułów Elektrotechnicznych i Metalowych Spółka Akcyjna (dawniej „Elektra“ i „N. Gruszkiewicz“). § 1. Związana na mocy statutu zatwierdzonego w dniu 26 sierpnia roku 1923 przez Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu Spółka Akcyjna pod firmą „Zjednoczone Wytwornie Artykułów Elektrotechnicznych i Metalowych Spółka Akcyjna dawniej „Elektra“ i „N. Gruszkiewicz“ — istnieje będzie nadal pod tą samą firmą na podstawie niniejszego statutu. § 2. Siedziba Spółki jest miasto stołeczne Warszawa. § 3. Przedmiot Spółki stanowi dalsze prowadzenie i rozszerzenie dwu nabytych przedsiębiorstw a mianowicie, Wytwornie Artykułów Elektrotechnicznych i Metalowych pod firmą „Elektra — Jabłoński i Gruszkiewicz“ i fabryki lamp elektrycznych pod firmą „N. Gruszkiewicz“. § 4. Kapitał Akcyjny wynosi zł 100 000, podzielony na 1000 akcji na okaziciela po zł 100 każda. § 5. Organami Spółki są: Walne Zgromadzenie, Zarząd i Komisja Rewizyjna. § 6. Zarząd składa się z 6 osób. Liczba ta może być powiększona na mocy uchwały Zgromadzenia Walnego. § 7. Komisja Rewizyjna składa się z 5 osób. § 8. We wszystkich sprawach nie przewidzianych w statucie niniejszym mieć będą zastosowanie przepisy obowiązującego Prawa o Spółkach Akcyjnych.

Zgromadzenie to będzie prawomocne bez względu na ilość obecnych Akcjonariuszów.

II OGŁOSZENIE

ZARZĄD

Towarzystwa Schläslerowskiej Przedzalni Bawełny i Tkalni

W OZORKOWIE, S. A.

zawiadamia, że

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZY

odbędzie się w dn. 21 grudnia 1932 r., o godz. 3-ej po południu w lokalu Towarzystwa w Łodzi przy ulicy Piotrkowskiej 165.

Porządek dzienny:

1) Wybór Przewodniczącego Zgromadzenia; 2) Odczytanie protokołu poprzedniego Zgromadzenia; 3) Wybór członków Zarządu; 4) Określenie ilości członków Rady; 5) Wybór członków Rady; 6) Określenie wynagrodzenia członków Zarządu i Rady; 7) Sprawa oddania w dzierżawę przedsiębiorstwa Spółki; 8) Sprawy dodatkowe, które mogą być zgłoszone przez Akcjonariuszy na Walne Zgromadzenie zgodnie z art. 54 Prawa o Spółkach Akcyjnych z dn. 22/III 1928 r.

W razie niedojścia do skutku Walnego Zgromadzenia w terminie dnia 21 grudnia 1932 r. dla braku kompletu Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie odbędzie się w drugim terminie dnia 29 grudnia 1932 r. o godz. 3-ej po południu w tem samym miejscu i z tymże porządkiem dziennym przyzem Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie w drugim terminie będzie prawomocne bez względu na ilość reprezentowanych na niem akcji.

Dodatkowe ogłoszenia i zawiadomienia o drugim terminie Walnego Zgromadzenia dokonane nie będą.

Ozorków, dnia 3 grudnia 1932 r

ZARZĄD

Zjednoczonych Zakładów Chemicznych „Zagóźdzon“, S. A. w Warszawie

Grójecka 56

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że dn. 10 stycznia 1933 r. o godz. 16 przy ul. Krakowskie Przedmieście 9 m. 2. odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie, wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu za rok operacyjny 1932; 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat za rok 1932, oraz udzielenie absolutorjum Zarządowi; 4) Ustalenie budżetu na rok 1933; 5) Powzięcie uchwały co do dalszego istnienia, lub likwidacji Spółki; 6) Uzupełniające wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej. ewentualny wybór Komisji Likwidacyjnej; 7) Wolne wnioski.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Wyrobów Wełnianych i Bawełnianych M. Silbersteina w Łodzi

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, iż w dn. 21 grudnia 1932 r., o godz. 18, w lokalu Zarządu w Łodzi, Piotrkowska 40, odbędzie się

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Zebrania i wybór Przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie sprawozdania i zatwierdzenie reasumcji bilansu, rachunku zysków i strat oraz uchwały w przedmiocie podziału zysku, wzgl. pokrycia straty, za rok operacyjny 1931; 3) Sprawa utworzenia Rady Nadzorczej i odpowiednia zmiana statutu Spółki; 4) Ustalenie liczby członków Rady, uchwalenie instrukcyj dla Rady i ustalenie sposobu wzajemnego zastępowywania się członków Rady oraz ustalenie wysokości wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej; 5) Wybory do Rady Nadzorczej; 6) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w powyższym Zebraniu, winni złożyć w Zarządzie Spółki swe akcje lub świadectwa depozytowe krajowych instytucyj kredytowych najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia.

Towarzystwo Cukrowni i Rafinerji „Klemensów“, S. A.

Bilans na dz. 30 czerwca 1932 r.

STAN CZYNNY — Remanenty cukru i produktów pobocznych zł 1 364 559-75; Remanenty surowców i materiałów pomocniczych zł 196 238-27; Kasa zł 7 546-48; Weksle zł 4 000 00; Dłużnicy zł 1 212 082-24; Rozrachunki kartelowe zł 984 870 54; Sumy przechodnie zł 91 034-96; Strata za 1931/32 r. zł 213 619-03; Razem zł 4 073 951-27.

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 325 000 00; Kapitał zapasowy zł 69 745-66; Weksle: a) własne zł 511 910-25; b) plantatorów zł 542 600-12; Skarb Państwa zł 968 024-75; Rozrachunki kartelowe zł 23 492-19; Wierzytiele zł 1 537 125-02; Sumy przechodnie zł 96 053 28; Razem zł 4 073 951-27.

Sumy poza bilansem

Różni za udzielone gwarancje zł 110 000 00; Udzielone gwarancje zł 10 000 00; Razem zł 120 000 00.

Udzielone gwarancje zł 110 000 00; Różni za udzielone gwarancje zł 10 000 00; Razem zł 120 000 00.

Rachunek strat i zysków

STRATY. — Strata na fabrykacji cukru zł 4 369-03; Koszty organizacji Spółki zł 9 250 00; Odszkodowanie za niedostateczne remonty i inwestycje zł 200 000 00; Razem zł 213 619 03.

ZYSKI. — Strata w okresie sprawozdawczym zł 213 619-03; Razem zł 213 619-03.

Spółka Akcyjna p. l.
„Kojawskie Zakłady Rolniczo-Przemysłowe“ w Wagańcu

S. A.

Bilans w dn. 30 czerwca 1932 r.

STAN CZYNNY

1) Kasa zł 4 810 88; 2) Papiery procentowe zł 10 565 18; 3) Odbiorcy zł 420 963 61; 4) Gwarancje zł 100 000 00; 5) Weksle zł 258 038 07; 6) Ruchomość zł 29 615 60; 7) Nieruchomość zł 282 249 89; 8) Maszyny zł 239 629 29; 9) Towary młyńskie zł 61 818 87; 10) Towary działu handlowego zł 13 082 89; 11) Różne inne artykuły zł 8 584 20; Straty za 1929/31 r. zł 34 935 62; **Razem zł 1 464 294 10.**

STAN BIERNY

1) Kapitał akcyjny zł 420 000 00; 2) Kapitał zapasowy zł 30 938 13; 3) Kapitał amortyzacyjny zł 43 675 65; 4) Doślawcy i inni zł 673 186 57; 5) Redyskonto weksli zł 187 684 20; 6) Udzielone gwarancje zł 100 000 00; 7) Niewypłacona dywidenda zł 1 144 02; 8) Czysty zysk zł 7 665 53; **Razem zł 1 464 294 10.**

Rachunek strat i zysków za okres sprawozdawczy

WINIEN

1) Koszty handlowe zł 37 678 77; 2) Koszty przemiału zł 85 799 63; 3) Remont zł 1 008 58; 4) Patenty i podatki zł 44 418 51; 5) Składki Kasy Chorych zł 4 877 83; 6) Składki Funduszu Bezrobocia zł 1 543 20; 7) Składki Zakładu Ubez. Prac. Umysłowych zł 6 880 15; 8) Składki Zakładu Ubez. od Wyp. zł 2 536 45; 9) Wypłacone procenty zł 24 249 10; 10) Asekuracja zł 4 564 71; 11) Koszty utrzymania koni zł 4 975 20; 12) Prowizja zł 20 461 87; 13) Straty na odbiorcach zł 4 499 71; 14) Czysty zysk zł 7 665 53; **Razem zł 251 159 24.**

MA

1) Zyski na młynie zł 239 706 16; 2) Zyski na dziale handlowym zł 11 453 08; **Razem zł 251 159 24.**

„Henryka Francka Synowie“ Fabryka Środków Kawowych

S. A. W SKAWINIE

Zamknięcie roczne per 30 czerwca 1932 r.

AKTYWA	zł
Gotówka	6 302 19
Papiery wartościowe, weksle i czeki	189 332 99
Pretensje	5 548 791 23
Zapasy	2 842 055 21
Urządzenie	3 467 340 35
Nieruchomości	3 283 497 51
	<u>15 337 319 47</u>

PASYWA	zł
Kapitał akcyjny	9 000 000 00
Fundusz rezerwow	887 621 45
Długi	5 377 454 40
Czysty zysk	72 243 63
	<u>15 337 319 48</u>

**Rachunek zysków i strat
per 30 czerwca 1932 r.**

WINIEN	zł
Amortyzacja	223 218 78
Zużycie	6 223 672 22
Koszty fabryczne i administracyjne	7 217 679 50
Czysty zysk	72 243 63
	<u>13 736 814 13</u>
MA	zł
Przeniesienie zysku z 30 czerwca 1931 r.	9 603 91
Utarg	13 727 210 22
	<u>13 736 814 13</u>

„Henryka Francka Synowie“ Fabryka Środków Kawowych

Rosenberg mp.

Rada Nadzorcza: W. Franck mp.

K. BUSZCZYŃSKI i SYNOWIE
Hodowla Nasion, S. A. Warszawa

Kazowiecka 1

Bilans za 1931/32 r. na dz. 30 VI 1932 r.

AKTYWA

Kasa zł 10 106 47; Papiery wartościowe zł 84 561 38; Towary zł 1 537 050 10; Banki zł 81 610 44; Dłużnicy zł 667 247 29; Weksle zł 45 668 38; Nieruchomości zł 2 159 299 13; Ruchomości zł 378 194 42; Inwentarz żywy zł 52 855 60; Udziały zł 42 872 20; Kaucje zł 2 178 43; Wydatki okresu przyszłego zł 63 063 47; Strata za 1931/32 r. zł 191 862 87; **Razem zł 5 316 565 18;** Różni za gwarancje zł 484 422 30; **Ogółem zł 5 800 987 48.**

PASYWA

Kapitał zakładowy zł 1 500 000 00; Kapitał zapasowy zł 458 315 78; Kapitał amortyzacyjny zł 306 314 39; Banki zł 1 387 002 48; Wierzyciele zł 1 616 448 03; Akcepty zł 45 623 70; Kaucje zł 165 00; Sumy przechodnie zł 2 695 80; **Razem zł 5 316 565 18;** Zobowiązania żyrowe zł 484 422 30; **Ogółem zł 5 800 987 48.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN

Koszty prowadzenia przedsiębiorstwa zł 1 347 701 79; Strata na majątku Górka Narodowa zł 39 275 18; **Ogółem zł 1 386 976 97.**

MA

Zysk na nasionach zł 940 022 52; Różne wpływy zł 222 434 12; Zysk na majątku Więclawice zł 32 657 46; Strata za 1931/32 r. zł 191 862 87; **Ogółem zł 1 386 976 97.**

„Przechowo“ Młyny i Tartaki, S. A. w Przechowie
 pow. Świecie n. Wisłą

Bilans na dzień 30-go czerwca 1932 roku.

Zatwierdzony przez Walne Zebranie Akcjonariuszów w dniu 28/XI 1932 r.

STAN CZYNNY. — Kasa zł 2 449 11; Banki zł 610 65; Zapasy drzewa zł 334 60; Inwentarz żywy zł 2 343 50; Ruchomości zł 28 003 10; Samochody zł 47 724 00; Bocznicia i parowóz zł 23 000 00; Maszyny i narzędzia zł 1 371 517 77; Budynki zł 1 601 561 57; Grunta zł 100 000 00; Siła wodna zł 350 000 00; Odbiorcy zł 77 604 86; Różni zł 6 845 72; Spółdzielnia Rolniczo-Przemysłowa „Przechowo“ zł 174 393 42; Sumy przechodnie zł 47 956 79; Strata za czas od 1.VII.31 do 30.VI.32 r. zł 62 569 30; Obce zboże i mlewo na składce zł 1 337 056 50; Wierzyciele zabezpieczeni hipotecznie zł 1 010 000 00; Wierzyciele zabezpieczeni weksłami gwarancyjnymi zł 5 00; Otrzymane weksle gwarancyjne zł 60 000 00; **Razem zł 6 303 975 89.**

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 1 800 000 00; Kapitał zapasowy zł 139 627 86; Kapitał amortyzacyjny zł 578 592 14; Akcepty zł 513 481 20; Banki zł 194 194 70; Odbiorcy zł 2 058 19; Różni zł 288 339 35; Sumy przechodnie zł 26 911 60; Hipoteka zł 350 000 00; Dywidenda niepodniesiona zł 3 709 35; P. Z. P. Z. za zboże i mlewo na składzie zł 1 337 056 50; Wydane gwarancje hipoteczne zł 1 010 000 00; Wydane weksle gwarancyjne zł 5 00; Dłużnicy zabezpieczeni weksłami gwarancyjnymi zł 60 000 00; **Razem zł 6 303 975 89.**

Rachunek Strat i Zysków

WINIEN — Koszty fabrykacji zł 151 019 68; Koszty handlowe zł 111 603 08; Koszty administracji zł 34 418 81; Koszty kredytów zł 136 191 76; Podatki zł 30 524 80; Świadczenia socjalne zł 18 062 66; Materiały techniczne zł 3 000 00; Amortyzacja samochodów zł 4 772 40; Amortyzacja budynków zł 32 031 23; Amortyzacja maszyn i narzędzi zł 109 721 42; Amortyzacja ruchomości zł 1 400 15; **Razem zł 632 745 99.**

MA. — Przemiał zł 367 324 96; Magazynowanie zboża dla P. Z. P. Z. zł 168 233 41; Zwrot kosztów fabrykacji przez Spółdzielnię zł 32 838 96; Zysk brutto z eksploatacji tartaku zł 1 075 59; Gospodarstwo rolne zł 703 77; Strata za czas od 1.VII.31 r. do 30.VI.32 r. zł 62 569 30; **Razem zł 632 745 99.**

Częstocickie Towarzystwo Fabryk Cukru, S. A.

Warszawa, ul. Królewska 35

Bilans zamknięcia na dz. 30 czerwca 1932 r.

STAN CZYNNY. — Nieruchomości zł 12 499 541-94; Ruchomości zł 561 174-94; Remanenty materiałów i cukru zł 2 809 649-87; Gotowizna w kasach zł 51 367-40; Papiery wartościowe własne i udziały zł 303 620-09; Dłużnicy zł 3 800 843-62; Przechodnie rachunki zł 286 222-01; Gwarancje kaucje i depozyty zł 3 266 392-86; Ogólna suma wynosi zł 23 578 812-73.

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 4 800 000-00; Kapitał amortyzacyjny zł 6 467 404-04; Kapitał zapasowy zł 278 440-71; Rezerwa specjalna zł 1 269 985-46; Różni wierzyciele zł 6 593 127-19; Fundusz stypendjalny im. ś. p. Prezesa Michała Ordegi zł 54 367-42; Zyski i straty zł 849 095-05; Gwarancje, kaucje i depozyty zł 3 266 392-86; Ogólna suma wynosi zł 23 578 812-73.

Rachunek zysków i strat za 1930/31 r.

WINIEN. — Podatki zł 280 532-14; Procenty zł 486 776-78; Różne straty zł 54 019-97; Saldo zł 849 095-05; Ogółem suma zł 1 670 423-94.

MA. — Zysk z 1930/31 r., pozostałość zł 3 038-78; Zysk na fabrykacji zł 1 209 556-29; Różne wpływy zł 33 376-11; Różnica kursowa zł 424 452-76; Ogółem suma zł 1 670 423-94.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów, odbyte w dn. 28 listopada 1932 r., bilans powyższy oraz rachunek zysków i strat zatwierdziło i uchwaliło wypłacić PP. Akcjonariuszom dywidendę w wysokości 3%, t. j. zł 3-00 od jednej akcji wart. nom. zł 100-00 za zwrotem odnośnego kuponu Nr. 6 za 1931/32 r. i upoważniło Zarząd do ustalenia terminu i miejsca wypłaty tej dywidendy i do podania tego do wiadomości publicznej.

Kolej Lokalna Borki Wielkie—Grzymałów, S. A.

Bilans z dn. 31/III 1932 r.

STAN CZYNNY. — Wartość kolei zł 1 920 152-88; Gotówka zł 6 180-96; Dłużnicy zł 244 212-40; Rachunek gwarancji zł 23 398-62; Razem zł 2 193 944-86.

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 600 000-00; Pożyczki długoterminowe zł 1 195 559-86; Fundusze rezerwowe i amortyzacyjne zł 266 307-32; Wierzyciele zł 14 577-12; Zaliczki gwarancyjne zł 23 398-62; Zysk za okres 1931/32 zł 94 101-94; Razem zł 2 193 944-86.

Rachunek zysków i strat za 1931/32 r.

WINIEN. — Wydatki eksploatacyjne zł 353 551-49; Koszty Zarządu zł 17 671-04; Raty umorzenia i oprocentowania pożyczek zł 17 087-65; Odsetki biernie zł 790-14; Zysk za okres 1931/32 r. zł 94 101-94; Razem zł 483 202-26.

MA. — Dochody eksploatacyjne zł 478 968-33; Procenta czynne zł 289-20; Dodatek administracyjny zł 3 944-73; Razem zł 483 202-26.

Fabryka Krzesel Gościcino, S. A. w Gościcinie (Pomorze)

Bilans na dz. 30 czerwca 1932 r.

STAN CZYNNY. — Grunta i budynki zł 1 124 763-47; Maszyny, urządzenia inwentarz zł 629 550-38; Zapasy zł 845 140-88; Papiery wartościowe zł 2 501-00; Dłużnicy zł 463 473-83; Weksle zł 102 132-40; Kasa zł 8 354-36; Razem zł 3 175 916-32.

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 1 500 000-00; Fundusz rezerwowy zł 220 000-00; Fundusz amortyzacyjny zł 536 071-57; Wierzyciele zł 737 451-55; Akcepty zł 20 000-00; Przeniesienie zysku z 1 lipca 1931 r. zł 162 393-20; Razem zł 3 175 916-32.

Rachunek strat i zysków na 1931/32 r.

STRATY. — Podatki i różne świadczenia socjalne zł 111 808-72; Amortyzacja zł 31 603-83; Przeniesienie zysku z roku poprzedniego zł 162 393-20; Razem zł 305 805-75.

ZYSKI. — Przeniesienie zysku z 1 lipca 1931 r. zł 162 393-20; Zysk surowy zł 143 412-55; Razem zł 305 805-75.

Hodowla Nasion Buraków Cukrowych „MOTYCZ”, S. A.

Bilans na dz. 30 czerwca 1932 r.

STAN CZYNNY. — Nieruchomości: grunty i budowle zł 734 535-27; Maszyny, urządzenia i instalacje zł 95 357-98; Inwentarz żywy i martwy zł 57 611-61; Remanenty nasion produktów rolnych i materiałów zł 448 596-18; Gotówka i papiery procentowe zł 2 938-16; Dłużnicy zł 44 323-64; Weksle zł 275-00; Sumy przechodnie zł 20-00; Strata zł 53 754-71; Ogółem zł 1 437 412-55.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 420 000-00; Kapitał amortyzacyjny zł 112 410-42; Kapitał zapasowy zł 152 415-40; Specjalna rezerwa zł 96 190-82; Towarzystwo kredytowe ziemskie zł 11 540-80; Wierzyciele zł 509 510-11; Akcepty zł 135 000-00; Sumy przechodnie zł 345-00; Ogółem zł 1 437 412-55.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Strata na produkcji nasion zł 61 583-19.

MA. — Różnice kursu zł angielskiego zł 7 828-48; Strata netto zł 53 754-71; Ogółem zł 61 583-19.

Cukrownia Tuczo, S. A. w Tucznie

powiat Inowrocław

Bilans po dz. 30 czerwca 1932 r.

STAN CZYNNY

Ziemia zł 53 250-13; Budowla zł 1 571 496-96; Maszyny i aparaty zł 2 206 861-75; Bocznica do stacji kolejowej Jaksice: tory zł 48 310-64, tabor zł 42 802-59, torw i tabor razem zł 91 113-23; Kolejki wąskotorowe: tory zł 340 695-91, tabor zł 141 873-17, tory i tabor razem zł 482 569-08; Odstojniki zł 99 169-53; Inwentarz żywy i zaprzęg zł 5 165-20; Ruchomości zł 9 153-10; Papiery wartościowe i zastawy zł 599 066-67; Udział „Cukro-ort” zł 3 100-00; Kasa—gotowizna zł 5 987-69; Dłużnicy zł 599 996-81; Zapasy: cukier, melas wytloki, węgiel, koks, nasiona buraczane i materiały zł 1 878 789-20; Razem zł 7 605 719-35.

STAN BIERNY

Kapitał zakładowy zł 1 700 000-00; Kapitał zapasowy zł 227 659-89; Fundusz amortyzacyjny zł 1 822 822-26; Kasa pomocy urzędników i robotników zł 21 839-21; Niepodniesiona dywidenda zł 2 894-29; Wierzyciele zł 3 829 438-89; Zysk do rozporządzenia Walnego Zgromadzenia zł 1 064-81; Razem zł 7 605 719-35.

Rachunek strat i zysków po dz. 30 czerwca 1932 r.

STRATY

Odpisy zł 570 009-58; Papiery wartościowe zł 13 850-05; Odsetki zł 214 438-66; Podatki i opłaty stemplowe zł 167 258-53; Pozostałość zysku zł 1 064-81; Razem zł 966 621-63.

ZYSKI

Zysk na fabrykacji zł 966 621-63; Razem zł 966 621-63.

Rada Nadzorcza: K. Jaczyński

Powyższy bilans oraz rachunek strat i zysków przejrzelismy i znaleźliśmy wszystko w porządku.

Tuczno, dn. 16 września 1932 r.

Rewizorzy: A. Hempel, Józef Hoppe

Zarząd: Z. Smoczyński, Inż. K. Putz, T. Dembiński

Zgodność powyższego bilansu oraz r-ku strat i zysków z księgą główną oraz inwenturami firmy „Cukrownia Tuczo”, S. A. niniejszem poświadczamy.

Poznań dn. 15 września 1932 r.

M. p. „Powiernik”, Spółka Rewizyjno-Powiernicza Thiel & Marciniak St. Marciniak, Dyplom i przysięgły rzeczoznawca księgowości.

Jednocześnie podajemy do wiadomości, że w skład naszej Rady Nadzorczej wchodzi PP: Kazimierz Jaczyński, z Bielic, Przewodniczący; Curt Heinecke z Wybranowa zastępca przewodniczącego; członkowie PP.: Dr. Bolesław Jagielski z Poznania, Marja Dembińska z Poznania, Max Kohnert z Jaksic, Stanisław Mlicki z Gnojna, Dr. D. J. Penneck z Berlina, Carl Strebe z Kłopotu.

Tuczno, dn. 1 grudnia 1932 r.

Z a r z ą d

„CHODORÓW“

Spółka Akcyjna dla Przemysłu Cukrowniczego w Warszawie

Bilans za 1931/32 r.

AKTYWA

Fabryka: Nieruchomości: Grunt 95 morg. 1 102 sążni zł 191 569-76; Budynki fabryczne zł 2 236 705-39; Budynki mieszkalne zł 1 134 032-91; Maszyny zł 6 381 738-71; Stacja wodna zł 198 144-00; Tor przemysłowy zł 207 975-52; Kamienica we Lwowie zł 344 861-48; Magazyn cukru we Lwowie zł 12 956-42; Razem zł 10 707 984-19; Ruchomości: Inwentarz żywy i martwy zł 151 817-27; Zapasy: Materiały zł 560 406-90, Cukier zł 4 313 772-72, Razem zł 4 874 179-14; Kasa gotówka zł 11 153-02, Dłużnicy zł 8 820 863-73, Dłużnicy (Plantatorów-Conto) zł 710 326-52, Efekty zł 1 845-50; Wydatki na 1932/33 r. zł 119 890-58, Razem zł 25 398 059-95; Gospodarstwo rolne: Nieruchomości: Folwarki: Grunta 2 892 morg. 670 sążni zł 1 145 187-10; Budynki zł 222 753-91, Razem zł 1 367 941-01; Gorzelnie: Budynki gorzelnii Sadki zł 14 702-23; Urządzenie gorzelnii Sadki zł 7 217-63, Budynki gorzelnii Anielówka zł 10 028-92; Urządzenie gorzelnii Anielówka zł 813-76, Razem zł 32 762-54; Stawy: Grunta Chodorów-Dobrowlany, 489 morgów 1 004 sążni zł 267 815-00; Młyn: Grunt 1 261 sążni zł 33-83; Budynek zł 31 163-48; Urządzenie zł 4 504-86, Razem zł 35 702-17; Lasy: Grunta Mołodyczne-Nowosielce 911 morg zł 294 sążni zł 209 089-40; Budynki 1 045-04; Drzewostan zł 122 709-46, Razem zł 332 843-90; Telefony: Urządzenie sieci telefonicznej na folwarkach zł 105-58; Zapasy: Inwentarz żywy zł 72 395-00; Inwentarz martwy zł 87 466-90; Zboże zł 33 227-62; Drzewo zł 4 737-80, Razem zł 197 827-32; Kasa gotówka zł 2 228-30; Dłużnicy zł 85 984-72; Wydatki na 1932/33 r. zł 145 389-32, Razem 2 468 599-86; Rachunek strat i zysków; Gospodarstwo rolne: Strata zł 12 280-53; **Ogółem zł 27 878 940-34.**

Różni za gwarancje zł 5 310 000-00

PASYWA

Fabryka: Kapitał akcyjny zł 9 375 000-00, Kapitał amortyzacyjny zł 6 376 114-34, Fundusz rezerwy statutowy zł 644 916-87, Fundusz agjowy zł 2 194 262-38, Fundusz rezerwy z przewalutowania zł 9 661-61, Specjalna rezerwa walutowa zł 19 957-89, Razem zł 2 868 798-75; Fundusz rezerwy na zakup akcji Sp. Akc. „Chodorów” zł 208 608-41; Dywidenda: kupony niezrealizowane za 1928/29 r. zł 25 760-00, Kupony niezrealizowane za 1929/30 r. zł 23 436-00, Kupony niezrealizowane za 1930/31 r. zł 78 635-00, Razem zł 127 831-00; Wierzyciele zł 6 240 634-49, Wierzyciele (Plantatorów-Conto) zł 7 615-63, Razem zł 6 248 250-12; Weksle reeskont zł 100 000-00, Razem zł 25 304 602-62; Gospodarstwo rolne: Wierzyciele zł 44 399-63; Rachunek strat i zysków: Fabryka: Zysk zł 2 529 938-09; **Ogółem zł 27 878 940-34.**

Gwarancja hipoteczna na zabezpieczenie podatku spożywczego zł 4 500 000-00; Weksle kaucyjne na zabezpieczenie umowy kartelowej i rafinerskiej zł 810 000-00; Razem zł 5 310 000-00.

Rachunek strat i zysków za 1931/32 r.

STRATY

Fabryka: Buraki zł 4 777 006-70, Przerób buraków zł 586 820-84, Wyrób rafinady zł 590 692-31, Koszty ładowania i wywożenia szlamu zł 7 662-79, Koszty magazynowania i ekspedycji cukru zł 65 153-40, Konserwacja dróg krajowych i powiatowych zł 5 000-00, Administracja zł 367 634-31, Koszty handlowe zł 71 727-18, Koszty wypłaty dywidendy i wymiany akcji zł 14 185-68, Kasa Chorych i ubezpieczenia społeczne zł 119 540-25, Świadczenia dla bezrobotnych zł 47 013-04, Utrzymanie usług i zaprzęgów zł 60 771-96, Utrzymanie maszyn surowni zł 191 391-12, Utrzymanie maszyn rafinerii zł 237 345-74, Utrzymanie budynków fabrycznych zł 79 926-50, Utrzymanie budynków mieszkalnych zł 80 232-38, Utrzymanie inwentarza martwego zł 24 458-39, Utrzymanie stacji wodnej zł 26 409-86, Utrzymanie toru przemysłowego zł 14 632-68, Utrzymanie suszarni wylotków zł 22 398-00, Utrzymanie podwórze fabryczne zł 61 017-32, Asekuracja zł 40 547-73, Podatki zł 1 924 630-66, Amortyzacja zł 974 274-56, Razem zł 10 390 473-40; Gospodarstwo rolne: Folwarki: Administracja zł 89 003-27, Koszty ogólne zł 16 266-37, Kasa Chorych i ubezpieczenia społeczne zł 19 908-24, Utrzymanie służby zł 121 564-30, Utrzymanie inwentarza żywego zł 130 309-84, Utrzymanie inwentarza martwego zł 21 068-38, Utrzymanie budynków zł 17 770-61, Utrzymanie torów przemysłowych

zł 5 519-29, Utrzymanie dróg i kopanie rowów zł 2 966-28, Materiały zł 705-04, Asekuracja zł 4 913-47, Podatki zł 38 264-39, Amortyzacja zł 22 918-64, Tenuta dzierżawna zł 48 242-55, Strata na inwentarzu żywym zł 24 034-24, Razem zł 563 454-91; Młyn: Koszty ogólne zł 83 81, Kasa Chorych i ubezpieczenia społeczne zł 467-57, Utrzymanie młynarzy zł 4 026-79; Utrzymanie inwentarza martwego zł 72-14, Utrzymanie młyna zł 577-43, Materiały zł 101-01, Asekuracja zł 635-43, Podatki zł 964-32, Amortyzacja zł 3 748-57, Razem zł 10 677-07; Stawy: Koszty ogólne zł 203-10, Kasa Chorych i ubezpieczenia społeczne zł 200-63, Utrzymanie stawniczych i brzegowych zł 881-75, Utrzymanie inwentarza martwego zł 24-65, Utrzymanie stawów zł 2 003-38, Asekuracja zł 0-34, Podatki zł 5 392-73, Amortyzacja zł 11-54, Razem zł 8 718-12; Las: Administracja zł 2 972-78, Kasa Chorych i ubezpieczenia społeczne zł 1 224-03, Koszty ogólne zł 538-22, Kultura i szkółka zł 1 232-63, Utrzymanie służby zł 3 034-00, Utrzymanie inwentarza martwego zł 6-19, Utrzymanie budynków zł 2 467-42, Materiały zł 3-86, Asekuracja zł 95-34, Podatki zł 14 609-59, Amortyzacja zł 94-27, Razem zł 26 278-33; Razem zł 609 128-43; Fabryka: Zysk zł 2 529 938-09; **Ogółem zł 13 529 539-92.**

ZYSKI

Fabryka: Cukier zł 12 601 901-60, Melasa zł 78 434-31, Wytłoki zł 81 804-27, Procenty zł 158 271-31, Razem zł 12 920 411-49; Gospodarstwo rolne: Folwarki: Zbiór krescencji zł 560 011-72; Młyn: Wpływy z przemiału zł 13 452-75; Las: Wyrab i trzebież lasu dla własnych folwarków zł 21 757-61; Stawy: Wpływy zł 1 625-82, Razem zł 596 847-90; Gospodarstwo rolne: Strata zł 12 280-53; **Ogółem zł 13 529 539-92.**

Rekapitulacja: Fabryka: Zysk zł 2 529 938-09; Gospodarstwo rolne: Strata zł 12 280-53; **Czysty zysk zł 2 517 657-56.**

Chodorów, dn. 20 lipca 1932 r

Zarząd Spółki Akcyjnej „CHODORÓW“

Prezes: Inż. Stanisław Kremer

Członkowie: Władysław Rozpłochowski, Inż. Adam Piotrowski

Kom. sja Rewizyjna poświadczają zgodność z ksiązkami i załącznikami.

Chodorów, dn. 19 lipca 1932 r.

Edmund Biliński, Józef Brandys,

Kazimierz hr. Rostworowski, Leon Getter

Młyn Ziemiański, S. A. Poznań

Bilans na dz. 30 czerwca 1932 r.

AKTYWA

1) Kasa zł 1 127-76; 2) Banki zł 2 609-03; 3) Dłużnicy zł 78 888-28; 4) Efekty zł 450-00; 5) Kaucje zł 650-00; 6) Weksle zł 4 800-00; 7) Nieruchomości zł 128 157-82; 8) Maszyny zł 1 114 108-19; 9) Urządzenie fabryczne zł 74 815-95; 10) Urządzenie biurowe zł 12 674-50; 11) Zapasy zł 3 438-50; 12) Strata w 1931/32 r. zł 30 185-47; Razem zł 1 451 905-50.

PASYWA

1) Kapitał akcyjny zł 550 000-00; 2) Fundusz zapasowy zł 69 412-44; 3) Fundusz amortyzacyjny zł 187 710-00; 4) Efekty kaucyjne zł 450-00; 5) Wierzyciele zł 29 855-35; 6) Banki zł 126 097-46; 7) Akcepty zł 488 380-25; Razem zł 1 451 905-50.

Rachunek zysków i strat

MA

Zysk brutto na rachunku towarów zł 232 892-96; 2) Strata w 1931/32 r. zł 30 185-47; Razem zł 263 078-43.

WINIEN

1) Straty na dłużnikach zł 9 099-05; 2) Rachunek kosztów handlowych zł 127 224-14; 3) Rachunek procentów zł 79 850-65; 4) Rachunek podatków zł 23 713-51; 5) Rachunek ubezpieczeń zł 12 371-74; 6) Rachunek świadczeń socjalnych zł 10 819-24; Razem zł 263 078-43.

Walne Zgromadzenie, które odbyło się 29 września 1932 r., wybrało jednomyślnie ustępujących PP. Edw. Grabskiego z Bieganowa i K. Dziembowskiego z Poznania, ponownie do Rady Nadzorczej Spółki.

Herzfeld & Victorius, S. A.

GRUDZIĄDZ

Bilans na dzień 30 czerwca 1932 r.

AKTYWA. — Kasa zł 44 817·03; Czeki i waluty obce w kasie zł 293·36; Dłużnicy: Odbiorcy zł 1 028 957·54; Dostawcy zł 72 734·36; Różni zł 1 640 688·85; Banki zł 59 619·12; Weksle zł 13 590·94; Papiery wartościowe zł 921 841·68; Udziały zł 66 620·00; Surowce i materiały zł 394 267·60; Wyroby gotowe i półgotowe zł 796 228·62; Bocznica Portowa T. z o p. Grudziądz zł 133 334·00; Grunty zł 172 574·37; Zabudowania fabryczne zł 2 211 435·77; Domy mieszkalne zł 808 784·34; Zabudowania gospodarcze zł 91 558·00; Utensylja biurowe, laboratoryjne inne ruchomości zł 189 801·98; Maszyny i piece zł 2 621 898·85; Urządzenia elektrycznego oświetlenia i centralnego ogrzewania zł 240 892·30; Bocznice kolejowe zł 161 219·52; Lokomotywa, samochody, wozy i konie zł 180 188·78; Przyrządy i narzędzia w warsztatach zł 309 890·42; Modele zł 178 590·71; Inwentarz gospodarczy zł 18 038·10; Weksle żyrowane w obiegu zł 1 244 216·00; Depozyty zł 1 694 835·50; Różni za kaucje i gwarancje zł 5 518 258·03; **Razem zł 20 815 175·77.**

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 3 000 000·00; Fundusz zapasowy zł 340 330·24; Rezerwa specjalna zł 59 139·75; Amortyzacje zł 3 534 900·72; Wierzyciele: Odbiorcy zł 180 334·24; Dostawcy zł 211 130·71; Różni zł 1 577 035·14; Banki zł 505 202·67; Pożyczki średnio-terminowe zł 1 011 000·00; Akcepty zł 1 109 010·93; Hipoteki zł 301 734·31; Renty gruntowe zł 73 079·83; Dywidenda niepłacona zł 247 230·99; Sumy przechodnie zł 199 963·17; Fundusz na cele społeczne zł 7 773·54; Obligo z żyra weksli zł 1 244 216·00; Różni za depozyty zł 1 694 835·50; Kaucje i gwarancje zł 5 518 258·03; **Razem zł 20 815 175·77.**

Rachunek strat i zysków za rok obrachunkowy 1931/32

WINIEN. — Koszty handlowe, pensje oraz wynagrodzenia Rady Nadzorczej, Zarządu, personelu administracyjnego i handlowego zł 720 695·84; Robocizna i wynagrodzenie personelu technicznego zł 1 195 521·23; Świadczenia socjalne zł 187 290·23; Renty i zapomogi zł 26 629·33; Podatki zł 259 323·51; Ubezpieczenia od ognia i prawnocywilnej odpowiedzialności zł 18 816·90; Procenty, prowizje bankowe i dyskont zł 426 267·96; Utrzymanie domów mieszkalnych zł 11 325·95; Czynniz z nieruchomości mieszkalnych Grudziądz zł 15 488·00; Należności przepadłe zł 932 080·45; Amortyzacje zł 109 183·68; **Razem zł 3 902 623·08.**

MA. — Zysk brutto zł 3 364 019·52; Kupony papierów wartościowych zł 14 567·50; Dochód z domów mieszkalnych w Mniszku zł 4 152·60; Dochód z nieruchomości mieszkalnych Grudziądz zł 15 488·00; Należności odzyskane zł 5 062·35; Pozostałość z zysku 1930/31 r. zł 8 520·86; Z rezerwy specjalnej na pokrycie strat zł 490 812·25; **Razem zł 3 902 623·08.**

Grudziądz, dnia 27 września 1932 r.

Główny księgowy: (—) Gutowski, Zarząd: (—) Jagodziński, (—) Wielogłowski, Komisja Rady Nadzorczej: (—) Samulski, (—) Staboszewicz, (—) Legis, Rada Nadzorcza: (—) Samulski, prezes.

„Siła i Światło“, S. A. w Warszawie

Bilans na dzień 30 czerwca 1932 r.

STAN CZYNNY. — Kasa zł 5 924·57; Banki zł 191 345·58; Udziały w innych przedsiębiorstwach zł 4 887 202·68; Nieruchomości zł 1 815 440·64; Ruchomości 1, Depozyt akcji zł 2 888 917·17; Dłużnicy zł 4 639 741·22; **Razem zł 14 428 572·86.**

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 5 200 000·00; Kapitał zapasowy zł 472 603·55; Kapitał rezerwowy zł 1 443 122·70; Kapitał amortyzacyjny zł 200 731·50; Wierzyciele zł 4 011 486·75; Różne depozyty zł 2 888 917·17; Zysk zł 211 711·19; **Razem zł 14 428 572·86.**

Rachunek strat i zysków

za czas od 1 lipca 1931 r. do 30 czerwca 1932 r.

WINIEN. — Koszty handlowe zł 445 456·36; Podatki i świadczenia socjalne zł 270 303·24, razem zł 715 759·60; Zysk: a) pozostałość na 1 lipca 1931 r. zł 83 553·63, b) zysk od 1 lipca 1931 r. do 30 czerwca 1932 r. zł 128 157·56, razem zł 211 711·19; **Ogółem zł 927 470·79.**

MA. — Pozostałość na 1 lipca 1931 r. zł 83 553·63; Wpływy z operacji spółki zł 843 917·16; **Ogółem zł 927 470·79.**

TOWARZYSTWO

SOSNOWIECKICH FABRYK RUR I ŻELAZA

S. A.

Bilans za 1931/32 r. zamknięty w dniu 30 czerwca 1932 r.

AKTYWA	zł	zł
Ruchomości i nieruchomości	49 618 131·83	
Części zamienne	1 978 194·08	51 596 325·91
Produkty i materiały		2 202 377·65
Kasa, banki, weksle		895 450·73
Papiery wartościowe		10 480 545·67
Dłużnicy różni:		
Odbiorcy	1 559 261·06	
Dostawcy	197 313·74	
Różni dłużnicy	492 945·56	2 249 520·36
Dłużnicy wątpliwi		1 687 880·09
Różne kaucje		651 082·34
Depozyt członków Zarządu		55 000·00
Strata roku oper. 1931/32		1 087 624·48
Suma aktywów		70 905 807·23
Weksle zdyskontowane	1 148 486·70	
Rk. bież. n/Zakładów z Zarządem	53 979 698·55	55 128 185·25
		<u>126 033 992·48</u>

PASYWA	zł	zł
Kapitał akcyjny		40 000 000·00
Rezerwy i kapitał amortyz.:		
Kapitał zap. ustaw.	2 242 965·86	
" amortyz.	23 988 722·91	26 231 688·77
Dywidenda niepodniesiona		78 086·31
Akcepty		184 000·00
Wierzyciele różni:		
Odbiorcy	43 367·11	
Dostawcy	323 269·26	
Różne rezerwy	41 562·15	
Różni wierzyciele	1 619 711·94	2 027 910·46
Rezerwa na dłużników wątpl.		1 687 880·09
Kaucje różne		641 241·60
Depozyt członków Zarządu		55 000·00
Suma pasywów		70 905 807·23
Weksle zdyskontowane	1 148 486·70	
Rk. bież. n/Zakładów z Zarządem	53 979 698·55	55 128 185·25
		<u>126 033 992·48</u>

R-K zysków i strat na dzień 30 czerwca 1932 r.

WINIEN	zł
Strata na sprzedaży	155 204·64
" " dłużnikach	74 003·96
" " papierach wartościowych	163 333·68
" " sprzedanych i rozebranych urzędzeniach	902 854·94
Procenty	58 718·69
	<u>1 354 115·91</u>

MA

zł	
Zysk na kopalniach	87 695·08
" " papierach wartościowych	178 796·35
Strata za rok operacyjny 1931/32	1 087 624·48
	<u>1 354 115·91</u>

Wielkich Pieców i Zakładów Ostrowieckich

Bilans na 30 czerwca 1932 r.

zatwierdzony przez 45 Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 30 listopada 1932 r.

STAN CZYNNY

I) Inwestycje: Place, grunty i lasy zł 1 369 734·84; Kopalnie zł 405 404·21; Budynki i urządzenia zł 15 243 560·24; Maszyny zł 19 754 480·73; Narzędzia i ruchomości zł 1 689 797·94; Nowe roboty 1931/32 r. zł 334 920·46; Razem zł 38 797 898·42.
 II) Do zrealizowania: Magazyny zł 606 838·03; Surowce zł 749 116·35; Półprodukty zł 1 725 739·46; Wyroby gotowe zł 1 073 024·87; Papiery wartościowe zł 439 056·22; Dłużnicy zł 6 218 595·89; Razem zł 10 812 370·82.
 III) Środki płynne: Kasy zł 99 174·35; Waluty obce zł 6 588·03; Banki zł 1 321 969·88; Weksle w portfelu zł 417 796·77; Razem zł 1 845 529·03; Ogółem zł 51 455 798·27; Różni za kaucje zł 660 379·10; Depozyty zł 144 170·00; Towary na składzie konsygnacyjnym zł 174 701·03

STAN BIERNY

I) Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 20 000 000·00; Kapitał amortyzacyjny zł 11 381 856·61; Kapitał zapasowy zł 6 756 313·79; Kapitał rezerwowy zł 3 319 712·91; Kapitał ubezpieczeniowy zł 500 000·00; Razem zł 41 957 883·31.
 II) Zobowiązania krótkoterminowe: Niepodniesione dywidendy zł 214 076·00; Akcepty własne —; Wierzyciele zł 5 301 360·66; Razem zł 5 515 436·66.
 III) Zyski i straty: Zysk na 1931/1932 r. zł 3 982 478·30; Ogółem zł 51 455 798·27; Kaucje zł 660 379·10; Różni za depozyty zł 144 170·00; Różni za towary na składzie konsygnacyjnym zł 174 701·03

Rachunek zysków i strat

STRATY

Procenty i prowizje bankowe zł 87 741·13; Ubezpieczenie od ognia zł 66 411·91; Podatki i opłaty: Podatek przemysłowy zł 420 352·95; Podatki komunalne i gruntowe zł 159 024·32; Opłaty stemplowe zł 43 595·29; Razem zł 622 972·56; Świadczenia socjalne: Kasa Chorych zł 407 680·63; Urlopy urzędników i robotników zł 340 078·19; Ubezpieczenie urzędników i robotników zł 140 647·13; Fundusz bezrobocia zł 98 704·56; Fundusz emerytalny zł 89 108·20; Zapomogi, odszkodowania i wpisy zł 180 146·27; Dopłata do węgla robotników, utrzymanie inwalidów i inne zł 140 222·91; Razem zł 1 396 587·89; Zysk na 30 czerwca 1932 r. zł 3 982 478·30; Ogółem zł 6 156 191·79.

ZYSKI

Zysk brutto z przedsiębiorstw zł 6 156 191·79.

W okresie sprawozdawczym wydatkowano na podatki i opłaty: Wykazane w rachunku zysków i strat zł 622 972·56; Podatek dochodowy za bieżący rok i dopłaty za lata poprzednie zł 824 563·54; Razem zł 1 447 536·10.

Prenumerując

„Lot Polski”

popieracie L. O. P. P.

Prenumerata roczna zł 12 — P. K. O. 7.860

Warszawa — Długa 50

Zarząd Fabryki Przetworów kartoflanych „Nowy Dwór”
P. Górski i E. Móraski, S. A.

zawiadamia niniejszem PP. Akcjonariuszów, że dn. 20 grudnia 1932 r., o godz. 3 po poł., odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

w lokalu Stowarzyszenia Techników w Warszawie, ul. Czackiego 3, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zatwierdzenie sprawozdania i bilansu za 1931/32 r.;
- 2) Budżet i plan działania na 1932/33 r.;
- 3) Upoważnienie dla Zarządu do korzystania z kredytów w instytucjach i bankach;
- 4) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 5) Wnioski Zarządu i Akcjonariuszów.

Cukrownia „Ciechanów, S. A.

Bilans na dz. 30 czerwca 1932 r.

STAN CZYNNY

	zł
Budowle i maszyny	3 630 422·46
Nowe nakłady	3 207 01
Folwark Szczerzyn	361 700·44
Drogi i bruki	203 790·76
Papiery procentowe	309 665·84
Ruchomości	312 117·52
Kasa	19 876·07
Remanenty cukru i materiałów	2 057 146·55
Dłużnicy	2 406 178·96
Wydatki spełnione za 1932/33 r.	34 838·56
Udziały cukrowni w innych towarzystwach	52 093·63
	9 391 037·80

STAN BIERNY

	zł
Kapitał akcyjny	3 250 000·00
Kapitał amortyzacyjny	2 214 061·51
Kapitał zapasowy	201 617·70
Fundusz na wsparcia i odszkodowania	16 718·98
Niewypłacone dywidendy	10 106·10
Wierzyciele	2 787 791·03
Akcepty	803 550·00
Przewyżka dochodu	107 192·48
	9 391 037·80

Rachunek zysków i strat za 1931/32 r.

Odpisano na amortyzację budynków i maszyn	309 637·57
Strata na papierach wartościowych	3 600·00
Zysk netto	107 192·48
	420 430·05
Zysk z fabrykacji	410 059·01
Zysk z gospodarstwa rolnego	10 371·04
	420 430·05

W ogłoszeniu, drukowanym w zesz. 49 tyg. „Polska Gospodarcza” firmy

Cukrownia Kujawy, S. A. w Janikowie i Pakości

powinno być w Stanie Czynnym w poz. Janikowo R-k maszyn, aparatów i urządzeń 3 313 456·81.

DECYDUJĄC SIĘ NA
PODRÓŻ, RZUC OKIEM
NA INFORMACJE O KO-
MUNIKACJI LOTNICZEJ

SAMOLOTY KURSUJĄ CODZIENNIE.

BIBLIOTEKA EKONOMICZNA

TYGODNIKA

„POLSKA GOSPODARCZA”

DAWNIEJ

„PRZEMYSŁ i HANDEL”

1 — 18) bez serji — wyczerpane.

19) Tom I — <i>J. Kulikowski</i> . — Bankowość polska i problem jej sanacji, 1926 (wyczerp.)	1'20	42) Tom XXIV — <i>Stefan Konopski</i> . — Ochrona celna w poszczególnych państwach w świetle badań międzynarodowych (wyczerp.)	1'00
20) „ II — <i>Dr. J. Podkomorski</i> . — O właściwej formie monopolu spirytusowego w Polsce, 1926	0'70	43) „ XXV — <i>Henryk Romanowski</i> . — Obrót bezgotówkowy, (wyczerpane)	1'00
21) „ III — <i>Dr. F. Młynarski</i> . — Międzynarodowe znaczenie spadku złotego, 1926	1'50	44) „ XXVI — <i>Karol Bajer</i> . — Zarys uprzemysłowienia Woj. Łódzkiego ze specjalnym uwzględnieniem przemysłu włókienniczego	1'50
22) „ IV — <i>St. Pszczółkowski</i> . — Stabilizacja kursu złotego, 1926 (wyczerp.)	1'20	45) „ XXVII — <i>Dr. Stanisław Wachowiak</i> . — Targi i wystawy w Polsce	1'00
23) „ V — <i>Inż. Cz. Klarner</i> . — Dorobek czterech miesięcy (dwie mowy program.), 1926	1'00	46) „ XXVIII — <i>Jan Miklaszewski</i> . — Ogólny rzut oka na rozwój produkcji leśnej i obrotu drzewnego Polski współczesnej	2'50
24) „ VI — <i>Dr. L. Barański</i> . — Uwagi nad obiegiem pieniężnym w Polsce w latach 1924—1926, 1926	1'50	47) „ XXIX — <i>Inż. Czesław Kierner</i> . — Zagadnienie mieszkaniowe w niepodległej Polsce	2'00
25) „ VII — <i>F. Prochaska</i> . — Klauzula największego uprzywilejowania (wyczerp.)	1'50	48) „ XXX — <i>Inż. Jędrzej Moraczewski</i> . — Roboty publiczne	0'80
26) „ VIII — <i>A. Siebeneichen</i> . — Rozwój czy upadek portu gdańskiego (wyczerp.)	1'20	49) „ XXXI — <i>Władysław Gieysztor</i> . — Przedsiębiorstwa państwowe	1'00
27) „ IX — <i>J. Gieysztor</i> . — Tranzyt jako problem międzynarodowy	1'00	50) „ XXXII — <i>Józef Kożuchowski</i> . — Wojna w życiu gospodarczym Polski	1'00
28) „ X — <i>Gustaw Taube jr.</i> — Komercjalizacja Warszawy	1'50	51) „ XXXIII — <i>Dr. Marcin Szarski</i> . — Bankowość polska (wyczerp.)	1'50
29) „ X — <i>Wincenty Jastrzębski</i> . — Zadania i metody pracy Komisji Ankietowej (wyczerp.)	1'00	52) „ XXXIV — <i>Inż. Dr. Stanisław Olszewski</i> . — Fosforyty polskie i ich znaczenie gospodarcze	1'00
30) „ XII — <i>Stanisław Pszczółkowski</i> . — Kredyty zagraniczne i ich rola w polskiej polityce kredytowej	2'50	53) „ XXXV — <i>Prof. Dr. Witold Staniewicz</i> . — Uwagi o reformie stosunków rolnych w Polsce	1'50
31) „ XIII — <i>Z. R. Gawroński</i> . — Zwalczenie trustów w Stanach Zjednoczonych	2'00	54) „ XXXVI — <i>Janusz Butler</i> . — Konkurencja portów bałtyckich w świetle współzawodnictwa kolei polskich i niemieckich	1'50
32) „ XIV — <i>S. Fr. Królikowski</i> . — W sprawie metody obliczania stawek celnych (wyczerp.)	1'50	55) „ XXXVII — <i>Adolf Peretz</i> . — Od kartelu do koncernu	3'00
33) „ XV — <i>St. Starzyński</i> . — Położenie klasy robotniczej po przewrocie majowym	1'20	56) „ XXXVIII — <i>J. Mieszalski</i> . — Wpływ wzrostu budżetów na obciążenie dochodu społecznego zagranicą i w Polsce	1'50
34) „ XVI — <i>J. Kulikowski</i> . — Rozbudowa miast i jej finansowanie	2'00	57) „ XXXIX — <i>Feliks Młynarski</i> . — Reforma waluty dewizowo-złotowej	1'50
35) „ XVI — <i>S. Szwalbe</i> . — Polityka państwa w zakresie obrotu żytem (wyczerpane)	2'00	58) „ XL — <i>Dr. Henryk Gruber</i> . — Stan kwestji mieszkaniowej w Polsce	1'00
36) „ XVII — <i>S. Starzyński</i> . — Stan Finansowy Polski w roku 1927	2'00	59) „ XLI — <i>Stanisław Sasorski</i> . — Podstawy rewizji ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym	1'50
37) „ XIX — <i>Józef Kożuchowski</i> . — Kapitał zagraniczny w przemyśle polskim (wyczerp.)	2'00	60) „ XLII — <i>Tadeusz Woynowski</i> . — Kształtowanie się cen chleba w Polsce	2'00
38) „ XX — <i>Henryk Rozenberg</i> . — Polityka Państwa w dziedzinie zaopatrzenia ludności w chleb (wyczerpane)	1'50	61) bez serji — <i>Stefan Starzyński</i> . — Rola Państwa w życiu gospodarczym	1'00
39) „ XXI — <i>Zygmunt Karpiński</i> . — Waluta złota i pozłacana	1'50	62) „ „ — <i>Stefan Starzyński</i> . — Życie gospodarcze a ustrój państwa	1'50
40) „ XXII — <i>Jerzy Lubowicki</i> . — Zasady reformy podatkowej	3'00		
41) „ XXIII — <i>Marjan Turski</i> . — Problem aktywizacji bilansu handlowego	3'00		

DO NABYCIA WE WSZYSTKICH KSIĘGARNIACH ORAZ BEZPOŚREDNIO W ADMINISTRACJI TYG. „POLSKA GOSPODARCZA” — WARSZAWA, ELEKTORALNA 2, POK. 26

„POLMIN”

PAŃSTWOWA FABRYKA OLEJÓW MINERALNYCH
SIEDZIBA DYREKCJI: LWÓW, ULICA SZPITALNA Nr. 1

TELEFONY: 2-48, 3-28, 39-20, 39-21

FABRYKA OLEJÓW MINERALNYCH
W DROHOBYCZU — TELEFON 105

REPREZENTACJA W WARSZAWIE
ul. Szkolna 2; telefony: 70-81, 114-75, 512-33 i 177-8

Reprezentacja w Gdańsku — Polish Petroleum Company — Krebsmarkt 7 — 8
Przedstawicielstwa zagraniczne we wszystkich stołecznych miastach Europy

POLECA ZNANE ZE SWEJ PIERWSZORZĘDNEJ JAKOŚCI

OLEJE I SMARY SAMOCHODOWE

Polmin AS, Polmin AL, Polmin AZ, Polmin AF, Polmin AP, Polmin AD i Polmin AT

OLEJE CYLINDROWE, ODPOWIEDNIE DO
WSZYSTKICH WARUNKÓW PRACY. WYSOKOGA-
TUNKOWE OLEJE ŁOŻYSKOWE. OLEJE DO
SILNIKÓW SPALINOWYCH, DO KOMPRESORÓW PO-
WIETRZNYCH I KOMPRESORÓW CHŁODNICZYCH.
OLEJE TURBINOWE i TRANSFORMATORO-
WE. OLEJE WIERTNICZE. TŁUSZCZE MA-
SZYNOWE. SMARY DO LIN I KÓŁ ZĘBATYCH.
SMARY DO WÓZKÓW KOPALNIANYCH I OLEJE
OSIOWE. — PARAFINĘ, ŚWIECE, WAZE-
LINĘ TECHNICZNĄ. — BENZYNY: EKSTRAKCYJ-
NĄ, LOTNICZĄ, SAMOCHODOWĄ I MOTOROWĄ. —
NAFTĘ: RAFINOWANĄ I SILNOPŁOMIENNĄ. OLE-
JE GAZOWE. ASFALTY BEZPARAFINOWE I PARA-
FINOWE. SULFOKWASY, KWASY NAFTENOWE.

ODDZIAŁY W KRAJU:

BIAŁYSTOK, ul. Warszawska 7, tel. 10-34
KRAKÓW, ul. Szczepańska 9, tel. 15-82
LUBLIN, ul. Krak. Przedm. 46, tel. 10-74
LWÓW, ul. Szpitalna 1, tel. 3-23
ŁÓDŹ, ul. Piotrkowska 152, tel. 6-27,

WARSZAWA, ul. Szkolna 2, tel. 714-75
POZNAŃ, ul. św. Marcina 18, tel. 35-36
SOSNOWIEC, ul. Naftowa 4, tel. 2-08
TORUŃ, ul. Mostowa 17, tel. 3-99
WILNO, ul. Jagiellońska 8, tel. 1-72

SKŁADY WŁASNE I KOMISOWE:

BIAŁYSTOK, BIELSK PODLASKI, BIŁGORAJ, BĘDZIN, BRODY, BYDGOSZCZ, CHELM, DOLINA, DRO-
HOBYCZ, GARWOLIN, GDYNIA, GRUDZIĄDZ, JAROSŁAW, KALISZ, KIELCE, KOŃSKIE, KOŁOMYJA,
KOWEL, KRAKÓW, KRASNYSTAW, LIDA, LUBLIN, LUBARTÓW, LWÓW, ŁĘCZYCA, ŁOMŻA, ŁÓDŹ,
MIĘDZYRZEC PODLASKI, NOWOGRÓDEK, OPOCZNO, OSTROWIEC, OSTRÓW, PABJANICE, RADOM,
RADZYŃ, RÓWNE, RYKI, SANDOMIERZ, SAMBOR, SIEMIATYCZE, SIEDLCE, SKIERNIEWICE, SOBOLEW,
SOSNOWIEC, STANISŁAWÓW, STRYJ, TOMASZÓW MAZ., TORUŃ, TARNOPOL, WARSZAWA, WILNO,
WIELUŃ, WIERZBNIK, WÓLKOWYSK, WŁOCŁAWEK, ZDUŃSKA WOLA, ZŁOCZÓW, ŻYRARDÓW

WŁASNY PARK CYSTERNOWY

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

ZAKŁAD CENTRALNY W WARSZAWIE
ALEJA JEROZOLIMSKA 1

ADRES TELEGRAFICZNY: KRAJOBANK

KAPITAŁ ZAKŁADOWY 7 150.000.000. REZERWY 7 64,216 730

ZAŁATWIA WSZELKIE OPERACJE BANKOWE

UDZIELA KREDYTU DŁUGOTERMINOWEGO, PRZEDWszystKIEM
POŻYCZEK INWESTYCYJNYCH DLA SAMORZĄDÓW W 7% OBLI-
GACJACH KOMUNALNYCH I POŻYCZEK W 7% LISTACH ZASTAWNYCH
NA MAJĄTKI ZIEMSKIE I NIERUCHOMOŚCI MIEJSKIE

EMISJE BANKU, WYSTAWIONE W PEŁNOWARTOŚCIOWEJ WALUCIE,
ZAOPATRZONE SĄ W GWARANCJĘ SKARBU PAŃSTWA
ORAZ ZABEZPIECZONE HIPOTECZNIE

19 ODDZIAŁÓW W POLSCE

KORESPONDENCI WE WSZYSTKICH WIĘRSZYCH MIASTACH ŚWIATA